

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská

Katedra lesní těžby

Myslivecké stavby a zařízení v honitbě

Bakalářská práce

Autor: Jan Štach

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Tománek , Ph.D.

2015

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra lesní těžby

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jan Štach

Lesnictví

Název práce

Myslivecké stavby a zařízení v honitbě

Název anglicky

Hunting buildings and facilities in hunting ground

Cíle práce

Cílem práce je katalogově popsat jednotlivé typy mysliveckých staveb a zařízení budovaných v honitbách.

Metodika

Student zpracuje literární rešerši z dostupné české a zahraniční literatury. Zaměří se na popsaní jednotlivých druhů mysliveckých staveb a zařízení. V praktické části student vybere modelovou honitbu, ve které jsou popisovaná zařízení vybudována, provede záznam jejich polohy a zdokumentuje je.

Doporučený rozsah práce

cca 50 stran + přílohy

Doporučené zdroje informací

HANÁK, Karel. Stavby pro plnění funkcí lesa. Praha: Informační centrum ČKAIT, 2008, 300 s. Technická knihnice (ČKAIT). ISBN 978-80-87093-76-4.

MENZEL, Kurt. Chování, chov a lov jelení zvěře. Líbeznice: Víkend, 2011, 196 s. ISBN 978-80-7433-038-4.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2012. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2013. ISBN 978-80-7434-112-0.

RAHN, Jörg. Práce v honitbě: péče o honitbu, myslivecká zařízení, pracovní nářadí. Praha: Grada, 2008, 127 s. Myslivost v praxi. ISBN 978-80-247-2568-0.

SCHMID, Anton. Posedy: návody pro stavbu, výkresy, konstrukce, fotografie modelů. Praha: Grada, 2006, 127 s. Myslivost v praxi. ISBN 80-247-1531-7.

Typizační směrnice. Obory pro chov spárkaté zvěře. Brandýs nad Labem: Lesprojekt, 1988.

WANDEL, Gerold. Myslivecká zařízení v honitbách svépomocí. Praha: Grada, 2007, 296 s. ISBN 978-80-247-2050-0.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Jaroslav Tománek, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 4. 4. 2014

doc. Ing. Alois Skoupý, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 9. 8. 2014

prof. Ing. Marek Turčáni, PhD.

Děkan

V Praze dne 25. 02. 2015

Prohlášení

“Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Myslivecké stavby a zařízení v honitbě“ vypracoval samostatně pod vedením Ing. Jaroslava Tománka, Ph.D. a použil jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědom, že zveřejněním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.”

V ..... dne.....

podpis autora:.....

Poděkování

Za cenné rady a odborné vedení při zpracování bakalářské práce děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Jaroslavovi Tománkovi, Ph.D.

Abstrakt:

Cílem této práce je popsat jednotlivé typy mysliveckých staveb a zařízení budovaných v honitbách. V rešerši jsem popsal veškeré typy těchto staveb a praktická část řeší popis zařízení v konkrétní honitbě. Výsledkem terénního šetření je dále mapa mysliveckých staveb a zařízení v této honitbě. Na základě výsledků a doporučení prezentovaných v této bakalářské práci lze postupovat ve všech honitbách, ve kterých chtějí mít uživatelé honiteb kvalitní myslivecké stavby, které vykazují vysokou technickou úroveň, splňují svůj konkrétní účel, legislativní požadavky a nenarušují ráz krajiny. Na základě zjištěných údajů si můžou uživatelé honiteb vytvořit mapu staveb, která jim poskytne přehled o zařízeních a pomůže v dalším plánování myslivosti.

Klíčová slova: honitba, myslivecké stavby, myslivecká zařízení

Abstract:

The aim of this work is to describe individual types of gamekeeper constructions and facilities built in hunting grounds. In the résumé, I described all types of these constructions and the practical part deals with the description of facilities in particular hunting grounds. The result of a terrain research is a map of gamekeeper constructions and facilities in the particular hunting grounds. The results and recommendations presented in this bachelor thesis can be used in procedures for all hunting grounds, where users of hunting grounds require high-quality gamekeeper constructions, which would have a high technical level, which would serve their particular purpose, which would comply with legal regulations and which would not disturb the character of the landscape. Users of hunting grounds can use the obtained data to create a map of constructions, in order to have a well-arranged overview of the constructions, which will help them in further planning of their hunting and gamekeeper activities.

Key words: hunting grounds, gamekeeper constructions, gamekeeper facilities

OBSAH

1. ÚVOD.....	9
2. CÍL PRÁCE.....	9
3. LITERÁRNÍ PŘEHLED.....	9
3.1 Stavební materiály pro myslivecké stavby a zařízení.....	9
3.1.1 Dřevo.....	10
3.1.2 Trvanlivost dřeva.....	12
3.1.3 Tvrdost dřeva.....	12
3.1.4 Pevnost dřeva.....	12
3.1.5 Hustota dřeva.....	13
3.1.6 Vlhkostní vlastnosti dřeva.....	13
3.1.7 Opracovatelnost dřeva.....	13
3.1.8 Spojovatelnost dřeva.....	13
3.1.9 Hořlavost dřeva.....	13
3.1.10 Dřeviny vhodné pro stavbu mysliveckých staveb a zařízení.....	14
3.1.11 Ochrana dřeva a dřevěných konstrukcí.....	15
3.1.12 Konstrukční ochrana dřevěných staveb.....	16
3.1.13 Chemická ochrana dřeva.....	16
3.1.14 Chemické ochranné prostředky na dřevo.....	17
3.1.15 Poškození dřeva dřevokaznými houbami.....	17
3.1.16 Poškození dřeva dřevokazným hmyzem.....	19
3.1.17 Ochrana dřeva před požáry.....	19
3.1.18 Ochrana dřeva před povětrnostními vlivy.....	20
3.1.19 Uskladnění dřeva.....	20
3.2 Stavební kámen a kamenivo pro stavební účely.....	20
3.3 Beton.....	21
3.4 Kovy a kovové výrobky.....	21
3.5 Cihlářské výrobky.....	21
3.6 Myslivecká zařízení v honitbách.....	21
3.6.1 Stavby pro lov a pozorování zvěře.....	22
3.6.2 Posedy.....	22
3.6.3 Myslivecké chodníky.....	28
3.7 Stavby pro péči o zvěř.....	29
3.7.1 Krmná zařízení.....	29
3.7.2 Krmelce.....	29
3.7.3 Jesle.....	30
3.7.4 Krmelce a kozlíky pro zajíce.....	30
3.7.5 Korýtka a krmné stoly.....	31
3.7.6 Samočinná krmítka.....	32
3.7.7 Krmné linky – trasy.....	33
3.7.8 Slaniska.....	33
3.7.9 Napajedla.....	34
3.7.10 Zásypy pro bažanty.....	34
3.7.11 Roštiny, rohatiny a boudy pro koroptve.....	35
3.7.12 Zařízení pro skladování krmiva.....	35

3.7.13 Asanace mysliveckých staveb a zařízení.....	37
3.8 Myslivecká zařízení na vodách.....	38
3.8.1 Zásypy pro vodní ptactvo.....	38
3.8.2 Odpočívadla pro vodní ptactvo.....	38
3.8.3 Vysunuté štonty.....	38
3.8.4 Hnízdní budky.....	38
3.9 Zařízení pro lapání a odchyt zvěře.....	39
3.9.1 Vlček.....	39
3.9.2 Podražec.....	40
3.9.3 Tenata.....	40
3.9.4 Odchytová zařízení pro spárkatou zvěř.....	41
3.9.5 Umělá liščí nora.....	42
3.9.6 Sklopce.....	44
3.10 Stavby určené pro obornictví a bažantnice.....	45
3.10.1 Oborní oplocení a jeho příslušenství.....	47
3.10.2 Vrata a vstupní brána.....	48
3.10.3 Záskoky a záběhy.....	48
3.10.4 Odchytová zařízeními.....	48
3.10.5 Chovné aklimatizační obůrky.....	49
3.10.6 Zařízení k lovu zvěře v oborách.....	49
3.11 Ostatní stavby související s myslivostí.....	50
3.11.1 Lovecké chaty.....	50
3.11.2 Střelnice.....	51
3.11.3 Kotce.....	52
3.11.4 Umělá kaliště.....	52
3.11.5 Otěrové stromy.....	52
3.11.6 Budky.....	52
4. MATERIÁL A METODIKA.....	53
5. Základní údaje o honitbě Lány Pozdřechov.....	53
5.1 Lokalizace.....	53
5.2 Historie honitby Lány Pozdřechov.....	53
5.3 Výměra honitby Lány Pozdřechov.....	54
6. Přírodní poměry v honitbě a jejich popis.....	54
6.1 Paleontologie.....	54
6.2 Geomorfologie.....	54
6.3 Hydrologie.....	54
6.4 Klimatologie.....	55
6.5 Porostní poměry a přírodní prostředí.....	55
7. Myslivost v honitbě Lány Pozdřechov.....	55
7.1 Chov a péče o zvěř v honitbě.....	55
7.2 Stavby zvěře a její odlov v honitbě.....	56
8. Myslivecké stavby a zařízení v honitbě Lány Pozdřechov.....	60
8.1 Posedy.....	60
8.2 Krmelce.....	62
8.3 Slaniska.....	63
8.4 Úmělé nory.....	63

8.5 Vnadiště na černou zvěř.....	63
8.6 Myslivecké zařízení na vodách.....	64
8.7 Šouláky.....	64
8.8 Areál střelnice Pozděchov.....	64
8.9 Rozestavěné myslivecké stavby a zařízení.....	65
9. DISKUZE.....	66
10. ZÁVĚR A DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	66
11. SEZNAM POUŽITÉ A CITOVANÉ LITERATURY.....	68
12. SEZNAM PŘÍLOH.....	70

1. Úvod

Myslivecké stavby a zařízení v honitbách jsou nezbytné k výkonu práva myslivosti. Právo myslivosti je definováno v platném zákonu o myslivosti č. 449/2001 jako souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stádia a shozy paroží, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků. Stavbou rozumíme objekt vzniklý stavební nebo montážní technologií, mající trvalý nebo dočasný charakter, zařízením je menší objekt sloužící například k příkrmování zvěře. Honitba je pozemek, na kterém je povoleno vykonávat právo myslivosti, jedná se o soubor souvislých honebních pozemků, jednoho nebo více vlastníků vymezený v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, v němž lze provádět právo myslivosti. Minimální výměra honitby je 500 ha, honitbou je také obora, která má stanovenou minimální výměru 50 ha. Podle údajů Českého statistického úřadu bylo v České republice v roce 2013 evidováno 1590 honiteb vlastních a 4199 honiteb společenstevních s celkovou výměrou 6 873 096 ha.

Počet mysliveckých zařízení pro honitbu není v České republice stanoven žádným obecně závazným předpisem. V platném zákoně o myslivosti č. 449/2001 je povinnost uložena uživateli honitby provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a příkrmovat zvěř v době nouze. Obecně nemusí být obdobím nouze jen zimní období, ale i stav krajiny po povodni, nebo jiné živelné katastrofě kdy zvěř trpí hladem.

Stále více lidí se vydává do volné přírody, je proto obzvlášť důležité přizpůsobit myslivecká zařízení okolní krajině. Stavba musí vykazovat určitou technickou úroveň, nevhodně provedené posedy a kazatelny jsou příčinami vážných úrazů, důležité je odstraňování zchátralých mysliveckých zařízení uživateli honiteb, které ohrožují bezpečnost nejen samotných myslivců, ale všech návštěvníků přírody.

2. Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je vytvořit mapu veškerých mysliveckých zařízení v honitbě Lány Pozděchov, zhodnotit jejich technický stav, navrhnout drobné opravy poškozených nebo úplně odstranění zchátralých staveb a zařízení. Dále zhodnotit zda jsou počty jednotlivých typů mysliveckých staveb a zařízení v honitbě dostatečné, v dané lokalitě účelné, efektivní a pro myslivce a ostatní návštěvníky přírody bezpečné. Držitelem honitby je honební společenstvo Lány Pozděchov, uživatelem honitby MS Trubiska Pozděchov, výměra honitby je 698 ha. Výsledky práce by měly sloužit oběma subjektům, jak držiteli, tak uživateli honitby, mapa poskytuje informace pro výkon myslivosti a umožňuje ji vůbec plánovat. Wandel(2007) uvádí: „Mapa honitby je nejlepším rádcem myslivce a dobrou pomůckou pro osvěžení paměti.“

3. Literární přehled

3.1 Stavební materiály pro myslivecké stavby a zařízení

Stavebními materiály označujeme celou řadu stavebních látek a stativ používaných ve stavebnictví. Historicky vzato, stavební materiály používané do 19. století představovaly převážně přírodní materiály na bázi výrobků z kamene a dřeva, později i uměle vyrobené cihlářské výrobky spojované mechanicky a maltami. Na vývoji stavebních materiálů se významně projevil pokrok vědních disciplín. Během 19. století

pak došlo k jejich rozšíření o litinu a ocel, rozvoj používání betu, železobetonu a později předpjatého betonu se datuje do druhé poloviny 19. století a mohutní v průběhu celého 20. století. Začátek 21. století se vyznačuje dalším rozvojem tradičních forem stavebních materiálů a technologií, dochází ale k významnému posílení tzv. kompozitních materiálů. (dřevotříska, sklolaminát, beton, sádrokarton atd.) Každý stavební materiál se vyznačuje svými základními vlastnostmi, které jsou odrazem povahy a uspořádání jejich vnitřní struktury. Stavební materiály jsou posuzovány z mnoha hledisek, jež odpovídají jejich budoucímu uplatnění. (Kolář, Reiterman 2012) Pro stavbu mysliveckých zařízení v honitbách je nejvhodnějším materiálem dřevo. Wandel(2007) si dobře uvědomoval pomíjivost tohoto materiálu a považuje šetrný přístup myslivce k ochraně přírody jako samozřejmost. Doporučuje krmelce, posedy a jiné myslivecké zařízení impregnovat přírodní pryskyřičným olejem a lazurovat přírodním pryskyřičným olejem s přidavkem tónovacího pigmentu. Doporučuje také používání přírodních barev. Ke zvýšení životnosti mysliveckých zařízení v místech styku se zemí uvádí používat impregnaci smolou.

Novák (2007) poznamenává, že v ČR se nesmolaří, tedy tento produkt je na trhu těžko k dostání, tedy navrhuje impregnaci některým z povolených přípravků uvedených v seznamu povolených přípravků, vydávaného Mze, který nepoškozuje životní prostředí.

Skutečnost, že výběr správného materiálu je základním kamenem životnosti každého mysliveckého zařízení si dobře uvědomoval i Rahn(2008), který poukazuje i dostupnost tohoto materiálu ve stavebninách nebo na pile, popřípadě na samovýrobu. Uvádí také, že získání tyčoviny svépomocí, zpravidla bývá finančně výhodnější, nebereme-li v úvahu hodnotu vlastní práce. Za důležité také považuje výběr stromu k pokácení, kde za důležitý faktor bere v úvahu také místo, kde příslušný strom roste. Chudé písčivé podloží například nedovoluje stromům rychlý růst. Zdůrazňuje skutečnost, že chybějící živiny a nedostatečný přívod vody mají za následek úzké letokruhy a jejich hustší uspořádání, což činí dřevo pevnějším a trvanlivějším, k tomu také přispívá poloha stromu v porostu, předrůstavé stromy mají vždy širší letokruhy než stromy spodní, které musí vegetovat z existenčního minima. Ke stavbě mysliveckých zařízení požadoval především rovné, dlouhé a štíhlé jehličnaté stromy. Uvádí také, že vedle výše jmenovaných kritérií hraje pro délku trvanlivosti dřeva svou roli také období, ve kterém je strom kácen. Dřevo doporučuje těžit nejlépe v období vegetačního klidu, protože v tomto čase není tak vlhké jako v období růstu, a proto při vhodném skladování tak rychle nepraská, do rozpraskaného dřeva, které je vystaveno povětrnostním vlivům, zase snadno vniká voda a dřevokazné organismy. Aby kulatina a půlkulatina mohly rychle vysychat, pokládá za nezbytné zbavit je před uskladněním kůry. Pro stavbu mysliveckých zařízení doporučuje: modřín, douglasku, borovice, smrk a jedle. Uvádí také jejich základní vlastnosti, modřín se vyznačuje vysokou pružností, odolností proti povětrnostním vlivům a vysokou životností, douglaska odolností proti vlhkosti a vysokou životností. Borovice, smrk a jedle mají při kontaktu se zemí pouze nízkou přirozenou trvanlivost. Proto je nezbytné tato místa ošetřit ochranným prostředkem na dřevo. Mezi listnaté stromy nejtrvanlivější řadí autor dub a akát, dubové hranoly by se daly použít na nezastřešené posedy pro nátlačku nebo nezastřešené záštity. Nevýhodou je samozřejmě vysoká hmotnost dřeva, přemístění zařízení je možné jen za pomoci několika dalších osob nebo s využitím traktoru nebo čelního nakladače s paletovou vidlicí. Autor vyčísľuje životnost posedů pro nátlačku postavených z jehličnatého dřeva na 5-7 let, při použití dubového dřeva na 11-13 let.

Libosvár (2004) poukazuje na skutečnost, zda myslivci, kteří často mluví o devastaci krajiny a jejím vzhledu nepřispívají k její devastaci také vnášením železa do krajiny, kdy v některých honitbách používají záspy vyrobené ze starých karosérií aut, jesle z

klece na odchov selat, starých zemědělských strojů, vybourané staré stájové technologie a různě deformované plechy. Autor vyzývá myslivce, aby tyto zařízení prodali do kovošrotu a za utržené peníze nakoupili smrkovou tyčovinu a v daných honitbách postavili myslivecké zařízení na esteticky a technicky vysoké úrovni.

3.1.1 Dřevo

Již tisíciletí je dřevo osvědčený a přirozený stavební materiál s rozsáhlým významem. Je to surovina, která roste a trvale se obnovuje v lesích zvláště k tomu účelu spravovaných (lesy hospodářské). Více než 30 % rozlohy České republiky je pokryto lesem. Zásoby dřevní hmoty se pohybují u porostů ve věku cca 100 roků v rozmezí 200-800 m³/ha. Průměrný roční přírůst dřevní hmoty v lesích trvale obhospodařovaných je pak kolem 3 m³/ha, podle bonity půdy a druhu dřeviny. Dřevo je nejdůležitější trvale se obnovující stavební materiál, avšak je třeba mít na zřeteli, že k použití ho je jen tolik, kolik ho přiroste (princip trvalosti je charakteristický pro veškeré činnosti v lesním hospodářství). (Žák, Reinprecht 1998) Pro dřevo je charakteristická vláknitá struktura, anizotropie a nehomogenita. Struktura dřeva, předurčuje jeho fyzikální a mechanické vlastnosti. Dřevo je vytvořeno z lineárních vláken celulózy, z větvených vláken hemicelulózy a z prostorově síťovaných makromolekul ligninu. Uspořádané jsou do buňkových stěn různých typů buněk, které mají převážně vláknitý tvar a většinou jsou orientované v podélném směru kmene. Buňky s vyztužující nosnou funkcí nazýváme dřevní vlákna. Vlastnosti dřeva jsou značně ovlivňované tloušťkou a stavbou buňkových stěn jednotlivých vláken, ale i jejich podílem a uspořádáním v objemu dřeva. (Štefko a kol. 2009) Dřevní hmotu tvoří celulóza jako základní stavební hmota prakticky všech rostlin. Stěny mladých buněk se skládají z téměř čisté celulózy, která tvoří v průměru 40 až 50 % dřevní hmoty. V podstatě jde o dlouhé molekuly sestavené z mnoha glukózových jednotek., které může být v jedné molekule až několik tisíc, hemicelulózy, které jsou heterogenní směsí rozličných glycidů a ligninu, to je látka způsobující zdřevnatění buněčných stěn. Lignin vždy nachází s celulózou, ale nikdy se nenachází mimo celulózní buněčnou stěnu. Lignin je amorfni (beztvará) látka fenologické povahy a tvoří 14 až 29 % dřeva. Oddělený od celulózy je hnědý až červenohnědý. Ostatní látky jako pryskyřice, třísloviny, tuky, bílkoviny, minerální látky jsou obsaženy v buněčné bláně jako její impregnace nebo inkrustace. (Baier, Týn 2004) Anizotropie ve struktuře dřeva se promítá do odlišných pevnostních, vlhkostních a jiných vlastností dřeva ve třech hlavních směrech, rovnoběžně s vlákny (rovnoběžně s podélnou osou kmene), kolmo na vlákna v radiálním směru k letokruhům a kolmo na vlákna v tangenciálním směru. Ve stavební praxi se u konstrukčních prvků víceméně rozlišuje pouze směr podél vláken a. napříč vláken. Nehomogenita dřeva je způsobena nerovnoměrnou makroskopickou stavbou dřeva s ohledem na šířku letokruhů. Jedná se o výskyt tzv. přirozených vad dřeva (např. suky, smolníky, odklon vláken apod.). V důsledku nehomogenity má dřevo širokou škálu vlastností ve srovnání s kovy, plasty nebo mnohými minerálními materiály. (Štefko a kol. 2009) Dřevo můžeme rozdělit do dvou základních skupin, a to na jehličnany a listnáče.

Jehličnaté dřevo je vývojově starší než listnaté a má jednodušší anatomickou stavbu. Převládající elementy jsou tracheidy (cévice), které představují až 90 % celkového objemu dřeva. Tracheidy plní vodivou i mechanickou funkci. Rozeznáváme v zásadě dva druhy tracheid jarní a letní. Jarní tracheidy mají hlavně vodivou funkci. Jsou to tenkostěnné buňky trubkovitého tvaru, které jsou na koncích zaoblené. Letní tracheidy mají převážně mechanickou funkci. Jsou to dlouhá tlustá vlákna vřetenovitěho tvaru s ostrým zakončením. Dřevo je z chemického hlediska složeno téměř z jedné poloviny

uhlíkem a asi ze 44 % z kyslíku, zbytek tvoří vodík. Obsahuje také minerální látky, ze kterých při spalování vzniká malé množství popela, asi okolo 1 %.(Houdek, Koudelka 2013) Tvrdá dřeva jsou ceněna pro svou pevnost, dekorativní účinek, širokou paletu barev a trvanlivost. Měkká dřeva jsou levnější a často se používají jako funkční materiál na stavby a konstrukce budov.(Gibbs 2005)

Jehličnatá dřeva mají stavbu jednoduchou, jsou složena hlavně z jarních a letních tracheid (90 %). Ty mají ve dřevě funkci vodivou a pevnostní. Dřevní parenchym je v dřevních paprscích a má funkci zásobní. Listnatá dřeva mají složitější stavbu s porovnáním s jehličnany (jsou vývojově mladší). Vodivou funkci mají u nich tracheje – cévy, pevnost dřeva zajišťují libriformní vlákna (36 – 76 %) a zásobní funkci mají parenchymatické buňky (2- 15 %). (Žák, Reinprecht 1998)

3.1.2 Trvanlivost dřeva

Dřevo je organický materiál, který může být v nevhodných podmínkách použití znehodnocen biotickými škůdci (hniloba houbami, požerky hmyzem). Při správném konstrukčním návrhu, popřípadě při použití chemické ochrany je trvanlivost dřevěných prvků ve stavbě mimořádně vysoká.(Štefko a kol. 2009)Trvanlivost dřeva v jeho přirozeném stavu (bez nátěru a impregnace) je podmíněna jeho anatomickou strukturou a chemickým složením. Dřevní vlákna lépe odolávají biologickým vlivům než ostatní elementy dřevní hmoty, v nichž nejméně odolné jsou parenchymatické buňky. Dřevo těžené koncem roku vyšší hustotu a je mnohem trvanlivější než dřevo těžené na jaře, podobně i jádrové dřevo je bývá trvanlivější než běl. Trvanlivost dřeva tedy závisí na období, ve kterém se těží.

Trvanlivost dřeva závisí na obsahu vody i na objemu vzduchu v dřevní hmotě. Pro většinu dřevokazných hub je rozmezí možného rozkladu dřeva dáno jeho vlhkostí kolem bodu nasycení vláken (30%) a objemem vzduchu ve dřevě (nejméně 20 %, u některých druhů pouze 15 %). Z toho vyplývá, že horní hranice vlhkosti dřeva, která dovoluje 20% objem vzduchu, je závislá na hustotě dřeva. Velmi trvanlivé je dřevo akátu, dubu zimního a letního, jilmu, tisu, borovice černé, trvanlivé je dřevo jasanu, borovice lesní (jádro), jedle, málo trvanlivé je dřevo smrku, buku, habru, javoru, olše, břízy, lípy, borovice vejmutovky a topolu.(Baier, Týn 2004) Trvanlivost různých druhů dřeva se výrazně liší. Z dřevin v našich stavbách má nejdelší životnost dub, který dobře odolává při zvýšené vlhkosti, ale i v suchém prostředí je méně napadán jak houbami, tak hmyzem. Dubové dřevo je poměrně drahé, a proto je ho dnes používáno v nosných konstrukcích relativně málo a jeho využití se omezilo zejména na interiérové dekorační aplikace.(Houdek, Koudelka 2013)

3.1.3 Tvrdost dřeva

Tvrdost je definována jako odpor, který klade materiál proti vnikání cizího tělesa. Tvrdost dřeva vystihuje Jankova stupnice tvrdosti. Test tvrdosti Janka spočívá ve změření síly nutné k zatlačení kuličky o průměru 0, 444 palce do poloviny jejího průměru do testovaného dřeva. Čím je toto číslo vyšší, tím je dřevo tvrdší. Jankova stupnice tvrdosti má 6 stupňů, od dřev velmi měkkých (tvrdost 1), například: smrk, borovice, jedle až po dřeva neobyčejně tvrdá (tvrdost 6) jako guajak, africký granadil nebo eben cejlonský. (Gibbs 2005)

3.1.4 Pevnost dřeva

Dřevo se vyznačuje oproti jiným stavebním materiálům poměrně vysokou pevností při nízké váze a dobré opracovatelnosti. U různých druhů dřevin se tyto vlastnosti liší,

což umožňuje volit příslušný druh dřeva podle konkrétní stavební situace. (Žák, Reinprecht 1998) Při namáhání dřeva ohybem nebo tahem rovnoběžně s vlákny je poměr jeho pevnosti a hmotnosti porovnatelný s hliníkovými slitinami, to znamená výrazně příznivější než u oceli. Pevnost dřeva v tahu kolmo na vlákna a ve smyku rovnoběžně s vlákny je ale relativně nízká. (Štefko a kol. 2009)

3.1.5 Hustota dřeva

Jedná se o jednu z nejlepších kritérií pro posuzování jeho vlastností. Hustota našich domácích dřevin se pohybuje v širokém intervalu. Rozdělení našich dřevin podle jejich hustoty při udané vlhkosti 12 % na dřeva s nízkou hustotou, pod 540 kg/m³ to je borovice, smrk, jedle, topol, lípa, vrba, olše, osika, dále na dřeva se střední hustotou 540 – 750 kg/m³ a poslední skupina jsou dřeva s vysokou hustotou nad 750 kg/m³ to je habr, zimostráz, dřín, moruše, akát. (Houdek, Koudelka 2013)

3.1.6 Vlhkostní vlastnosti dřeva

Vlhkost je podíl hmotnosti vody, kterou obsahuje dřevo, vyjádřený v procentech (rozlišuje se tzv. absolutní a relativní vlhkost dřeva). U vlhkého dřeva (čerstvě vytěžené, případně máčené ve vodě) rozlišujeme tzv. volnou vodu, která se nachází v dutinách buněk a mezibuňkových prostorech, tzv. vázanou vodu obsaženou v buňkových stěnách. Při vysychání se nejdříve vypařuje volná voda, přičemž změnami obsahu volné vody se prakticky neovlivňují mechanické vlastnosti ani rozměry dřevěných prvků. Stav, při kterém dřevo teoreticky neobsahuje volnou vodu a buněčné stěny přitom mají maximální vlhkost, se označuje jako tzv. bod nasycení vláken, což je u většiny dřevin obvykle 25 – 30 % vlhkost dřeva.

Změny vlhkosti dřeva pod bodem nasycení vláken jsou doprovázené změnami objemu. Zmenšování rozměrů při úbytku vlhkosti se označuje jako sesychání dřeva, naopak zvětšování rozměrů následkem přebírání vlhkosti je bobtnání dřeva. (Štefko a kol. 2009) Vlhkostní vlastnosti dřeva mají velký vliv na jeho technické využití. Zvýšený obsah vlhkosti v rozpětí 0 – 30 % snižuje pevnost, zvýšený obsah vlhkosti dřeva zvětšuje možnost napadení dřevokaznými houbami a hmyzem. (Žák, Reinprecht 1998)

3.1.7 Opracovatelnost dřeva

Štefko a kol. (2009) porovnávají dřevo je s jinými konstrukčními materiály a uvádí jej jako mimořádně vhodný materiál pro obrábění, a to jak jednoduchými ručními nástroji, tak i průmyslovým způsobem.

3.1.8 Spojovatelnost dřeva

Vzájemné spoje dřevěných konstrukčních prvků nebo jejich připojování k jiným materiálům je velmi jednoduché, jako nejvhodnější spojovací prostředky uvádí Štefko a kol. (2009) hřebíky, svorníky, kolíky, sponky, šrouby, styčnickové desky nebo lepené spoje.

3.1.9 Hořlavost dřeva

Dřevo má velkou hořlavost, ale na druhé straně relativně vysokou požární odolnost masivních průřezů. (Štefko a kol. 2009)

3.1.10 Dřeviny vhodné pro stavbu mysliveckých staveb a zařízení

V České republice se na dřevěné stavby používá zpravidla dřevo jehličnanů, hlavně smrk, jedle, borovice, modřín (Štefko a kol. 2009)

3.1.10 Dřeviny vhodné pro stavbu mysliveckých staveb a zařízení

Smrk ztepilý (*Picea abies*)

Smrk je i přes svou měkkost houževnatý, poměrně pevný a pružný. Ze všech jehličnanů je také nejznámější a nejpoužívanější. (Patříčný 2004)

Smrk je naše obchodně nejcennější dřevina, jeho dřevo nachází rozmanité využití. Smrk má z jehličnatých dřevin, rostoucích v našich lesích největší plošné zastoupení. Dřevo smrku je žlutobílé, nahnědlé, lesklé, letokruhy jsou dobře zřetelné s pozvolným přechodem mezi jarním a letním dřevem v rámci letokruhu. Pryskeřičné kanálky jsou drobné, patrné pouze na podélných řezech jako tmavší svislé pásy. Smrkové dřevo řadíme k měkkým a lehkým dřevům. Průměrná hustota v absolutně suchém stavu je 430 kg/m³. Je méně trvanlivé a odolné vůči houbám a hmyzu. (Bartuněk, Kelblová 1999)

Jedle bělokorá (*Abies alba*)

Jedle se z hlediska obchodního využití a užitkového opotřebení liší od smrku zejména barvou, trvanlivostí a opracovatelností dřeva. Jedlové dřevo je ve srovnání se smrkovým trvanlivější ve vlhkém vodním prostředí. Barva dřeva je šedobílá až hnědošedá, letokruhy jsou dobře zřetelné s pozvolným přechodem mezi jarním a letním dřevem, zóna letního dřeva je dosti široká, pryskeřičné kanálky chybí. Dřevo je lehké, průměrná hustota v suchém stavu je 410 kg/m³ a měkké. Dobře se opracovává, suší, loupe, je lehce štípatelné, hůře se impregnuje, je středně odolné proti houbám a hmyzu. Má podobné využití jako dřevo smrkové. (Bartuněk, Kelblová 1999) Dřevo smrku a jedle má sice jistou trvanlivost, ale ta je menší v porovnání třeba s borovicí a modřínem. Nižší trvanlivost smrkového dřeva je ovlivněna z části jeho anatomickou stavbou, ale i chemickým složením. Například v porovnání s borovicí či modřínem má smrk menší obsah pryskeřice, kterou můžeme považovat do jisté míry za druh impregnační látky. (Houdek, Koudelka 2013)

Borovice lesní (*Pinus sylvestris*)

Borovice lesní má zřetelně rozlišenou běl a jádro. Důležitým činitelem, který ovlivňuje kvalitu borového dřeva je věk těžných porostů. Čím starší jsou tyto porosty na vhodných stanovištích, tím jsou získány výřezy větších rozměrů, dřevo má výraznější jádro a je tudíž kvalitnější. Ve srovnání se smrkem a jedlí je v případě borovice podíl užitkového dřeva podstatně menší, činí v průměru asi 50 – 60 %. Borovice je po smrku druhou naší nejvýznamnější jehličnatou dřevinou. Borové dřevo patří k dřevům měkkým a lehkým, průměrná hustota v absolutně suchém stavu je 490 kg/m³. Jádrové dřevo je trvanlivé a odolné, běl je však méně odolná proti houbám. Dřevo se dobře suší i opracovává, běl se lépe, jádro hůře impregnuje. (Bartuněk, Kelblová 1999) Dřevo borovice je měkké, křehčí než smrk, bělová část je smetanově bílá až k okru, jádro oranžově hnědé až dorezava. Letokruhy jsou výrazné. Bělové dřevo trpívá charakteristickým zamodráním došeda, což se považuje za vadu na kráse. Mořidla i nátěry přijímá borovice hůře než smrk, její jádrové dřevo se také obtížněji lepí. Největší nevýhodou při obrábění a broušení borového dřeva je silné zanášení nástrojů či brusiva. (Patříčný 2004) Borovice patří ke dřevinám středně trvanlivým, pod vodou vydrží 250 – 500 let, v suchém prostředí 120 – 1000 let, volně venku 40 – 85 let. (Houdek, Koudelka 2013)

Modřín opadavý (*Larix decidua*)

Modřín má dřevo, jehož kvalita je do značné míry ovlivněna stanovištěm. Dřevo má ostře oddělené jádro a běl, z domácích jehličnatých dřevin je nejtvrďší. Nejhledanějším

sortimentem je pilařská kulatina. Běl je úzká nažloutlá, jádro je červenohnědé, na vzduchu tmavne. Má zřetelně ohraničené letokruhy a ostrý přechod mezi jarním a letním dřevem, má pryskyřičné kanálky. Řadí se ke dřevům středně těžkým – průměrná hustota v absolutně suchém stavu je 550 kg/m^3 a středně tvrdým. Je trvanlivé, pevné, odolné, dobře se suší, opracovává, loupe a řeže, obtížněji se impregnuje.(Bartuněk, Kelbllová 1999)

Modřínové dřevo je polotvrdé, tvrdší než smrkové nebo borové, pevné a trvanlivé. Bělová vrstva je světle žlutohnědá, jádro okrově až červenohnědé. Na vzduchu a po napuštění tmavne. Textura (kresba letokruhů) je hustší než u smrku a vyniká krásou mnoha drobných a většinou dobře zarostlých součků. Dobře se obrábí, nezalepuje nástroje tolik jako borovice a lépe jímá lepidla a rozpouštědla. Odedávna se modřín používal k výrobě masivního nábytku, schodů, zábradlí nebo obložení.(Patříčný 2004) Dřevo modřínu patří taktéž mezi dřeva středně trvanlivá, a proto je využíváno jak na vnitřní tak i na venkovní prvky, které jsou vystaveny nepříznivým vlivům povětrnostním. Jeho trvanlivost je důsledkem většího obsahu pryskyřice, které dřevo chrání. Použití modřínu na vodní stavby, stavby lodí, výrobu oken, dveří a v kolářství jasně vypovídá o jeho dobrých vlastnostech a trvanlivosti.(Houdek, Koudelka 2013)

3.1.11 Ochrana dřeva a dřevěných konstrukcí

Ochrana dřeva je soubor všech opatření, kterými lze trvale předcházet škodám na dřevě, způsobeným vlivem napadení houbami, živočišnými škůdci, ohněm nebo povětrnostními vlivy.(Žák, Reinprecht 1998) Neošetřené a nedostatečně konstrukčně chráněné dřevo podléhá v krátké době změnám způsobeným povětrnostními vlivy. Nevhodně skladované řezivo je ohroženo plísněmi a dřevo zbarvujícími houbami. Tyto změny jsou povrchové a snižují proto jen estetickou hodnotu dřeva. Za jeden až pět let, podle přirozené odolnosti dřeva proti biotickým škůdcům, dochází k narušení až úplné destrukci. Intenzita narušení dřeva je závislá zejména na jeho vlhkosti, relativní vlhkosti vzduchu a teplotě. Dřevokazné houby v příznivých podmínkách silně naruší, až úplně destruují dřevěné konstrukce i v interiéru za 2 roky. (Baier, Týn 2004) Chemické prostředky na ochranu dřeva mají být použity pouze tehdy, když ostatní ochranná opatření proti škůdcům nejsou postačující, a jedině v množství přesně určeném výrobcem prostředků. Pokud se tak nestane (prostředku se aplikuje málo nebo neúměrně mnoho), tak ochrana nefunguje nebo funguje při neúměrném a zbytečném zatížení životního prostředí a dochází k plýtvání finančními prostředky.(Žák, Reinprecht 1998) K narušení dřeva biotickými škůdci dochází často již po skácení, během dopravy a skladování. Vývoj biotických škůdců může pokračovat i po zpracování na řeziva a zabudování na stavbě. Aby se snížilo riziko narušení biotickými škůdci, ošetří se kmeny po skácení chemickými ochrannými prostředky, které zajišťují krátkodobou ochranu.

Ochrana dřeva proti znehodnocujícím vlivům se provádí podle výše rizika narušení nebo ztráty estetických vlastností a požadovaného životnosti následujícím způsobem a to stavebně-konstrukčními opatřeními, chemická ochrana proti biotickým škůdcům, povrchová úprava dřeva barvami, laky, napouštědly, protipožární ochrana pyroretardačními prostředky nebo konstrukčními opatřeními, fyzikální metody sterilizace teplotou, radioaktivním ozářením, regulací vlhkosti. Podle expozičního zatížení se opatření kombinují.(Baier, Týn 2004)Poškození dřeva povětrnostními vlivy nevede bezprostředně k zjevnému poklesu pevnosti dřeva, ale vytváří vhodné podmínky pro napadení dřeva škůdci. Dešťové srážky způsobují změny vlhkosti, bobtnání a sesychání dřeva. V důsledku toho vzniknou na povrchu dřeva drobné trhlinky, které se postupně rozšiřují a prohlubují, trhlinkami vnikají do dřeva spóry hub a do trhlinek klade vajíčka dřevokazný hmyz. Sluneční záření zvyšuje teploty na povrchu světlého

dřeva až na 40 °C a tmavých dřev až na 80 °C. V důsledku malé tepelné vodivosti dřeva se tak urychluje vznik malých i velkých trhlin. Ultrafialové paprsky, které jsou složkou slunečního světla, fotochemicky přeměňují v povrchové vrstvy do hloubky asi 2 mm důležitou složku dřeva – lignin. Povrch neošetřeného dřeva tak nabývá vzhledu vyluhovaných prken, tento proces je často spjatý s rozvojem dřevozbarvujících hub, plísní i dřevokazných hub a hmyzu, nazýváme zšednutí povrchu a eroze povrchu.

Poškození dřeva požárem je i přes jeho nesporné výborné vlastnosti jako dobrá opracovatelnost, výborný poměr pevnosti k hmotnosti konstrukce je dřevo snadno zápalné, příčinou je složení organické hmoty, která obsahuje převážně uhlík (50 %), kyslík (44 %) a vodík (6 %). (Žák, Reinprecht 1998)

3.1.12 Konstrukční ochrana dřevěných staveb

Konstrukční ochranou dřevěných staveb rozumíme výběr vhodných druhů dřeva a dřevěných materiálů, zajištění vstupní kvality dřeva, spojovacích a jiných materiálů, prevence před zbytečným zvýšením vlhkosti dřeva a jiných materiálů v hotové stavbě (tvarovými optimalizacemi, izolacemi od spodní, kapilární, srážkové, odstříkující, kondenzované i provozní vody, konstrukčním řešením a materiálovou skladbou obvodových a střešních plášťů, ale i regulací klimatických podmínek ve stavbě) a vytvoření požárních úseků při dodržování i jiných požárně bezpečnostních zásad. (Štefko a kol. 2009) Prodloužení funkčních vlastností dřeva se dosahuje konstrukčním opatřením, které zabrání opakovanému nebo trvalému zvýšení vlhkosti dřeva. Dřevo je ohroženo destruktivní činností dřevokazného hmyzu při vlhkosti vyšší než 10 %. Dřevokazné houby narušují dřevo při vlhkosti vyšší než 20 %. Dřevěné stavební prvky a konstrukce s vyšší vlhkostí musí být ošetřeny chemickými organickými prostředky. Přirozený vzhled si dřevo zachovává dlouho jen v temperovaném a suchém prostředí v interiéru. Prodloužení jeho estetických vlastností se dosahuje povrchovou úpravou bezbarvými laky a napouštědly. V exteriéru nebo ve vlhkém prostředí musí být nejprve ošetřeno fungicidním prostředkem. (Baier, Týn 2004) Jednou z hlavních úloh konstrukční ochrany dřeva je zabránit jejich zbytečnému vlhnutí, a tím předcházet poškození houbami a hmyzem. Dřevokazný hmyz dokáže napadnout i poměrně sušší dřevo s 10% vlhkostí, i když má raději dřevo s 20% až 40% vlhkostí. Na druhé straně dřevokazné houby napadnou pouze vlhké a mokré dřevo s minimálně 20 až 30% vlhkostí, přičemž jejich růst je optimální při 30% až 80% vlhkosti dřeva. Vlhnutí staveb a zvýšené vlhkosti dřeva se dá ve větší nebo menší míře předcházet tvarovými optimalizacemi dřevěných prvků i celé konstrukce a jejich izolací od spodní, kapilární, srážkové, provozní a kondenzované vody. (Štefko a kol. 2009)

3.1.13 Chemická ochrana dřeva

Úlohou chemické ochrany je zvýšit životnost a bezpečnost dřevěné stavby pomocí ochranných prostředků. V praxi se používají fungicidy (účinné proti houbám), insekticidy (účinné proti hmyzu), retardéry hoření (snižující nebezpečí vzniku požáru) a proti povětrnostní nátěry (stabilizující tvar a povrchovou strukturu prvků stavby). (Štefko a kol. 2009)

Způsoby chemické ochrany dřeva

Dřevo se impregnuje průmyslově, improvizovanými postupy na stavbách, nátěrem a postřikem. Poslední dva postupy se používají jako dodatková ochrana dřeva a zdiva při opravách a rekonstrukcích objektů. K intenzivní ochraně mírně narušeného dřeva se používá injektáž nebo infuze. Před prováděním chemické ochrany se musí dřevo zbavit prachu, starých nátěrů, mastných skvrn a narušeného povrchu. K odstranění prachu

použijeme vysavač, zbytky starých nátěrů odstraníme ručními nebo rotačními ocelovými kartáči, škrabkami, mastné skvrny pak vhodným ředidlem. Musí se odstranit i zbytky kůry a lýka. Chemická ochrana dřeva se provádí nejlépe při teplotách kolem 20 stupňů Celcia. Při nižších teplotách se snižuje penetrace ochranného prostředku do dřeva. Nedoporučuje se proto ošetření dřeva při teplotě pod 10 stupňů Celcia. Ochrana proti hmyzu se provádí v době výletu dospělých jedinců, vhodným obdobím je květen a září. V zimním období lze provádět intenzivní ochranu. Ochrana nátěrem se provádí tak, že na očištěné dřevo se štětcem nebo válečkem nanášíme ochranný prostředek doporučené koncentrace, většinou se provádějí dva nebo tři nátěry. Následující nátěr se provádí po vsáknutí předchozího, protože při ochraně nátěrem nedochází ke ztrátám roztoku, lze vypočítat množství ochranného prostředku použitého k ošetření jednoho čtverečního metru. Ochrana postřikem se provádí při dodatečné ochraně rozměrných nebo špatně přístupných konstrukcí, jestliže je konstrukce příliš členitá, může docházet ke ztrátám způsobeným rozprášením ochranného prostředku, při postřiku zahradním postřikovačem lze použít ochranné prostředky doporučené výrobcem. Ochrana ponorem nebo máčením většinou provádíme jako prevenci na zdravém dřevu používaném na novostavby nebo rekonstrukci objektů. Ochrana infuzí nebo nízkotlakou injektáží patří ke speciálním metodám a umožňuje dokonalou impregnaci dřeva. (Baier, Týn 2004)

3.1.14 Chemické ochranné prostředky na dřevo

Vodou ředitelné prostředky a prostředky na vodní bázi. Při použití těchto ochranných prostředků se účinné složky vnáší do dřeva pomocí vody, prostřednictvím vodních roztoků nebo disperzí. Účinné složky jsou většinou anorganické soli, ale též některé organické sloučeniny. Mohou být použity na dřevo suché i mokré. Prostředky na bázi vody se nedoporučují na ochranu dřeva do venkovního prostředí, při styku se zemí a vodou. U dřeva, které je ošetřeno vodorozpuštěnými solemi, je nutné dávat pozor na to, aby během skladování, dopravy a výstavby bylo chráněno před vodními srážkami, aby nedošlo k vyluhování biocidních látek ze dřeva a zamezilo se poškození životního prostředí.

Olejovité prostředky na ochranu dřeva a prostředky na bázi organických rozpouštědel jsou produkty na bázi mnoha aromatických látek s bodem varu 220-500 °C, získaných destilací kamenouhelného dehtu, který je účinný jako celek. Je vhodný pro ochranu dřeva, které je v trvalém styku se zemí. (Žák, Reinprecht 1998) Na chemickou ochranu dřeva proti biotickým škůdcům se používají anorganické nebo organické sloučeniny, které jsou silně toxické pro biotické škůdce, ale téměř neškodné pro člověka a teplokrevné živočichy.

Podle biocidních účinků se ochranné prostředky dělí na: 1. Fungicidní (FA): proti dřevokazným houbám třídy Ascomycetes, které způsobují tzv. Měkkou hnilobu dřeva, zejména na rozhraní země – vzduch nebo voda – vzduch. 2. Fungicidní (FB): proti dřevokazným houbám třídy Basidiomycetes, které způsobují hnědou hnilobu (celulózovorní houby) nebo bílou (lignivorní houby). Celulózovorní houby jsou nejčastější a nejnebezpečnější škůdci dřeva. 3. Fungicidní (B): proti houbám způsobujícím barevné změny dřeva, zejména zamodrání borového dřeva. Mechanické vlastnosti dřeva prakticky nesnižují, ale znehodnocují jej esteticky. Napadají jen vlhké dřevo jak na skládkách, tak i řezivo. 4. Insekticidní (Ip, H): působí proti dřevokaznému hmyzu buď preventivně nebo likvidačně. Protiplísňové (P) : Plísň prakticky nesnižují mechanické vlastnosti dřeva, ale způsobují barevné skvrny a tím dřevo znehodnocují esteticky. (Baier, Týn 2004)

3.1.15 Poškození dřeva dřevokaznými houbami

Hnilobná poškození dřeva houbami umíme zastavit odstraněním zdrojů vlhkosti a současným vysoušením dřeva pod hranici vlhkosti 20 %. Při napadení stavby dřevomorkou domácí (*Serpula lacrymans*) a jí podobnými houbami (*Serpula himantioides*, *Leucogyrophana mollusca*) je však nutné vysušit dřevo až na hranici vlhkosti 16 %. Proceduru vysušení dřeva je nutné provést důkladně a všude, protože tato houba si při zachování života v určité části stavby dokáže rozkladem dřeva opětovně zvlhčit i okolní ještě zdravé dřevo. Je známo, že při asi 56 % rozkladu 1 kg/m³ dřeva s hustotou 500 kg/m³ uvolní až 139 l vody. V daném smyslu platí, že stavby poškozené dřevomorkou domácí musí být odstraněno všechno shnilé dřevo, ale i okolní navenek zdravé dřevo do vzdálenosti minimálně 1 m od hranice viditelné hniloby, přičemž velikou pozornost je třeba věnovat i okolním materiálům – hlavně zdivu. V rizikových objektech je potřeba dřevěné prvky vhodným způsobem izolovat od zdiva, nejlépe pomocí vzduchových mezer, čímž se jednak rychleji prosuší, zajistí se jejich trvalé provětrávání a sníží se riziko hniloby. Samotným vysoušením dřeva se však nedá úplně vyloučit nebezpečí obnovení hnilobných procesů v budoucnosti, protože výtrusy dřevokazných hub a jejich povrchová mycelia dokážou určitý čas přežít v sušším prostředí. Například výtrusy dřevomorky domácí si zachovávají klíčivost až 10 let a její povrchová provazcovitá mycelia (rizomorfy) dokážou přežít ve zdivu i několik let. To znamená, že zvýší-li se v budoucnosti vlhkost stavby, existuje nebezpečí jejího dalšího poškození. Pro likvidaci všech vývojových stádií dřevokazných hub nebo plísní je proto zapotřebí aplikovat i sterilizační metody.

Požerková poškození dřeva hmyzem nelze vždy zastavit pouze jeho vysoušením, poněvadž většina červotočů, tesařík krovový a hlavně hrubohlavci jsou aktivní i při nižších vlhkostech dřeva v oblasti 10 až 16%, což je běžná vlhkost dřeva v interiérech staveb. Zde platí zásada, že požerková činnost larev dřevokazného hmyzu se dá účinně zastavit pouze sterilizací dřeva nebo použitím likvidačně účinných insekticidů. (Štefko a kol. 2009) Dřevokazné houby jsou nejčastější škůdci dřeva. Jejich spory jsou všudypřítomné. Nejdůležitější podmínkou pro růst dřevokazných hub je zvýšená vlhkost substrátu – dřeva. Riziko napadení dřeva houbami se zvyšuje tehdy, když je vlhkost dřeva dlouhodobě nad 20 %. Dřevokazné houby rozkládají dřevo pomocí svých enzymů. Celulózovorní houby rozkládají celulózu a hemicelulózy a způsobují hnědou hnilobu dřeva. Lignivorní houby rozkládají lignin i celulózu, hemicelulózy a způsobují bílou hnilobu dřeva. Nejčastější a nejdůležitější druhy dřevokazných hub na zabudovaném dřevě je dřevomorka domácí (*Serpula lacrymans*) jako nejnebezpečnější škůdce na zabudovaném dřevě a bojovat proti ní je obtížné. Koniofora sklepní (*Coniophora puteana*) napadá především dřevo, které je v kontaktu s mokřými zdi, mokrou zemí nebo vodní parou, napadá stavební dřevo s kontaktem se zemí.

Dřevozbarvující houby se živí protoplazmatickým obsahem dřevních buněk, ale jejich stěny nerozkládají. Nezpůsobují hnilobu a žádné pevnostní změny dřeva, kromě 5-10 % poklesu rázové houževnatosti v ohybu. Způsobují probarvení dřeva a mohou být podle okolností příčinou estetických škod i pod nátěry. Nejdůležitější a nejčastěji se vyskytující skupinou dřevokazných hub jsou tzv. modrací houby, jejichž černohnědé hyfy způsobují černání a modránění dřeva. Modré zbarvení dřeva borovice a smrku působí dřevozbarvující houby z rodu *Ophiostoma*, červené zbarvení borovice a jiných dřevin způsobuje houba *Fusarium sambucinum* i *Penicillium roseum*. (Žák, Reinprecht 2009) Borová sůl je ochranný prostředek dřev proti napadení hmyzem a houbami. Používá se pro preventivní ochranu na vnitřní a venkovní použití, pro dřevostavby, roubené domy, dřevěné zahradní stavby, bednění a ploty. Jako přírodní materiál se borová sůl těží z vyschlých solných jezer v USA. Aby se borová sůl ze dřeva nesmyla, je nutné jej napustit základním olejem po zaschnutí natřít pigmentovou vnější lazurou. Borová sůl

se nanáší natíráním, stříkáním nebo ponořováním. Vosk je vyráběn z volného zbytku včelího vosku. Včelí vosk se roztaví a vyčistí, přesto zůstane nezměněn a zachová si charakteristickou medovou vůni. Smícháním s lněným a stálým olejem vznikne absolutně nerozpustný vosk jedinečný pro zpracování dřeva. Vosk se použije pro neošetřené nebo základním nátěrem natřené dřevěné výrobky do vnitřních prostor. Je vhodný na nábytek, dveře, dřevěné obklady apod. (Chybík 2009)

3.1.16 Poškození dřeva dřevokazným hmyzem

Dřevokazný hmyz možno rozdělit na hmyz, který napadá čerstvé dřevo, a hmyz, který napadá zpracované dřevo. Hmyz napadající čerstvé dřevo potřebuje jako podmínku pro svůj vývoj vysokou vlhkost dřeva, a proto napadá žijící stromy a čerstvě poražené dřevo, a nikoliv dřevo vyschlé, již zabudované. K napadení potřebuje lýko a kůru na dřevě. Hmyz napadající zpracované dřevo se vyvíjí při nižší vlhkosti dřeva, napadá zabudované, na vzduchu vyschlé i znovu zvlhčené dřevo a je hlavním škůdcem stavebního dřeva. V naší klimatické oblasti jsou nejdůležitějšími škůdci dřeva brouci. Škody působí převážně larvy brouků, které dřevo poškozují požerky a částečně ho stravují. Zanechávají charakteristické požerkové chodbičky. Když se po zakuklení vylíhnou brouci, opustí dřevo výletovými otvory, které jsou důkazem aktivního napadení.

Tesařík krovový (*Hylotrupes bajulus*) způsobuje v Evropě největší škody na zabudovaném jehličnatém dřevě a patří proto k nejzávažnějším škůdcům stavebního dřeva. Červotoči (*Anobiidae* sp.) jsou asi nejznámějším dřevokazným hmyzem, škody jimi způsobené na stavebním dřevě jsou menší než škody, které působí na bytovém zařízení a uměleckých předmětech. Mravenci (*Formicidae*) si ve dřevě budují hnízda, dřevem se živí a dovedou ho zcela znehodnotit. Vyžírají jarní dřevo letokruhu a zůstávají po nich tenké slupky letního dřeva). Jsou nimi napadány většinou stavby v blízkosti lesa. (Žák, Reinprecht 1998). K tomu, aby se mohlo přistoupit k sanaci a ochraně dřeva ve stavbě, je nutné nejprve přesně zjistit druh škůdce, rozsah a stupeň napadení. Posouzení napadení dřeva se musí provést na odpovídající odborné úrovni a to komplexně, nezávislými odborníky.

Při poškození dřeva hnilobou je především třeba zjistit, zda je dřevo napadeno dřevomorkou domácí. Ta vyžaduje vždy rozsáhlá, komplexní sanační opatření. Hnilobu dřeva, kterou způsobují jiné druhy dřevokazných hub, není nutné likvidovat tak razantně a komplexně. Obvykle postačí vysušení dřeva a jeho okolí, mechanické odstranění hniloby a nezbytně nutná chemická ochrana. Napadení dřeva hmyzem se projevuje požerky, výletovými otvory a propadlým povrchem dřeva. U poškození hmyzem je nutné stanovit, zda jsou požerky čerstvé a ve dřevě je ještě živý hmyz. (Žák, Reinprecht 1998)

3.1.17 Ochrana dřeva před požáry

Dřevo jako přírodní organická surovina je svým chemickým složením (obsahem cca 50 % uhlíku, 6 % vodíku a 42 % kyslíku) hořlavina s výhřevností 17 až 20 MJ/kg. Ve smyslu ČSN 730862 je dřevo hořlavou stavební hmotou. Rychlost hoření dřeva ovlivňuje vlhkost, teplota okolí, hustota dřeva a rozměry. (Baier, Týn 2004) Snížení hořlavosti dřeva a dřevěných materiálů (stupeň hořlavosti, rychlost šíření plamene, rychlost prohoření apod.) se dosáhne pomocí retardérů hoření. Retardéry hoření jsou ohnivzdorné látky, které v přítomnosti kyslíku a při působení vnějšího sálavého nebo plamenného termického zdroje dokážou cíleně potlačit, případně usměrnit různé přenosové a reakční děje ve dřevě (i v jiných hořlavých materiálech), čímž potlačují jeho termický rozklad na hořlavé plyny, zapálení a hoření. V nabídce obchodních sítí je

několik typů retardérů hoření. Skládají se obvykle ze směsi několika ohnivzdorných látek, díky kterým dochází k synergetickému spojení několika fyzikálních a chemických retardačních účinků v různých fázích termického rozkladu dřeva. K hloubkovému, mělkému nebo povrchovému ošetření dřeva se používají hlavně vodorozpustné kombinace amonných solí, fosforečnanů, boritanů a halogenidů, případně i organofosfáty aplikovatelné v organických rozpouštědlech. K povrchovému izolačnímu ošetření dřeva se používají filmotvorné nátěry nebo fólie, především na bázi intumescentních vrstev (nátěry, fólie) a vodního skla (nátěry). (Štefko a kol. 2009)

3.1.18 Ochrana dřeva před povětrnostními vlivy

Ochrana dřeva před erozivním zvětráváním vlivem UV záření, dešťové vody, kyslíku, částic prachu, emisí apod. je významná víceméně pouze pro vnější expozice. Prvky dřeva trvale zatížené uvedenými činiteli je vhodné ošetřit nátěry na bázi akrylátových, polyuretanových, případně olejových polymerních systémů, které zvyšují odolnost dřeva proti vodě i různým mechanickým vlivům. Pigmenty v nátěrech zajišťují rozptyl nebo odraz UV záření a zabraňují fotooxidačnímu rozkladu povrchových vrstev dřeva. Uvedené nátěry po vyschnutí vytvářejí na povrchu dřeva matné, polomatné, pololesklé nebo lesklé polymerní filmy s různým stupněm křivosti a barevného odstínu. Z jednotlivých přípravků dostupných na našem trhu je možné doporučit zejména nátěry na bázi alkydových pryskyřic s přísadou vysychavých olejů a nátěry na bázi vodních akrylových disperzí ředitelných vodou. Vhodné jsou i kombinované alkydakrylové nátěry. Uvedené přípravky vytvářejí na povrchu dřeva tenkovrstvou nebo tlustovrstvou pružnou lazuru propustnou pro vodní páry. (Štefko a kol. 2009)

3.1.19 Uskladnění dřeva

Každý kdo si chce vybudovat zásoby dřeva, musí vytvořit vhodné podmínky pro jednotlivé stupně uskladnění. Prkna, která mají ještě vysychat na vzduchu v hrání proložená latěmi, by měla být uskladněna venku, pokud možno na místě chráněném před vlhkostí i přímým sluncem a s dobrou cirkulací vzduchu. Totéž platí pro prkna, která již popsáním způsobem vyschla a pravděpodobně se nebudou v dohledné době zpracovávat. Přibližně každých šest měsíců je třeba změřit vlhkoměrem obsah vlhkosti, abyste měli jistotu, že prkna nevlhnou. (Gibbs, 2005)

3.2 Stavební kámen a kamenivo pro stavební účely

Stavební kámen je díky své dostupnosti využíván pro stavění již od pradávna a řada staveb z něj překonala mnoho staletí i tisíciletí díky své přirozené odolnosti vůči atmosférickým a dalším vlivům. Tato odolnost značně závisí na typu použité horniny. Základem jeho širokého využití jsou výhodné fyzikální vlastnosti (velká hutnost struktury, pevnostní parametry), odolnost vůči působení povětrnosti, mikroorganismů, ohni, jeho dlouhodobá trvanlivost a možnost estetického působení různých tvarů a povrchových úprav. Vytěžený kámen se upravuje a zpracovává podle účelu jeho použití.

Kamenivo pro stavebnictví představuje zrnitý anorganický materiál převážně přírodního původu. Ve stavební praxi se používá převážně jako plnivo, které v kombinaci s vhodnými pojivy slouží k výrobě malt a betonů. Uplatňuje se však i v silničním a železničním stavitelství k výstavbě zhutněných podkladních vrstev. Hlavní funkcí kameniva v maltách a betonech je vytvoření relativně pevné a odolné kostry, která vzniká vzájemným zaklíněním a opřením jednotlivých zrn. Ve většině případů se vyrábí z přírodních surovin, může však být i umělé nebo recyklované.

Podle způsobu těžby a dalších úprav se přírodní kamenivo dělí na těžené a drcené. Těžené kamenivo je ledovcového původu nebo pochází z říčních naplavenin. Vzniká přirozeným rozpadem hornin, zejména erozními účinky vody, vyznačuje se zaoblenými tvary zrn ohlazených přirozenou cestou při pohybu zvětralých hornin ve vodních tocích. Drcené kamenivo je charakteristické nepravidelným tvarem zrn, ostrými hranami a drsnými lomovými plochami. Umělé kamenivo se vyrábí z průmyslových odpadů (popílek, struska) a také z upravených hornin (liapor – dříve keramzit, expandovaný perlit, popílkové sbalky) tepelným nebo jiným zpevňovacím procesem. Poměrnou skladbu kameniva v % zastoupení jednotlivých zrn vyjadřujeme zrnitostí. (Kolář, Reiterman 2012)

3.3 Beton

Z obecného hlediska máme pod pojmem beton na mysli umělé stavivo složené ze směsi drobného hrubého kameniva (plniva), pojiva, vody a případně přísad a příměsí upravujících jeho veškeré vlastnosti. Podle druhu používaného pojiva se získávají různé druhy betonu, např. cementový beton, vápenatý beton, sádrový beton, asfaltový beton, beton s makromolekulárním pojivem, případně i další. Podle ČSN EN 206-1 je beton definován jako stavivo složené z cementu, hrubého, jemného kameniva a vody, zatvrdlé reakcí cementu s vodou a může obsahovat povolené dávky přísad a příměsí. Pevnost betonu vyplývající z jeho složení je dána vlastnostmi dvou jeho součástí v zatvrdlém stavu, pevností samotného cementového kamene vznikajícího hydratací (vytvřovacími reakcemi použitého cementu), pevností a soudržností kameniva s tímto vzniklým cementovým kamenem. Beton je materiálem poměrně houževnatým, avšak jeho slabinou je malá pevnost v tahu, oproti tlakové pevnosti je zhruba desetinová. Tato skutečnost s sebou nese nutnost beton vyztužovat buď prutovou výztuží, sítěmi, nebo výztuží rozptýlenou v podobně polymerních vláken či kovových drátků. Dalšími vlastnostmi betonu je trvanlivost, nehořlavost, vysoká tepelná akumulace nebo snadná opracovatelnost. (Kolář, Reiterman 2012)

3.4 Kovy a kovové výrobky

Kovové materiály představují širokou škálu možností stavebních výrobků a konstrukcí. Jedná se o krystalické látky prvkového charakteru, eventuálně modifikované v základní krystalové mřížce atomy dalšího kovu či nekovu (slitiny). Jedná se o energicky vysoce náročné stavební materiály, přesto se jejich spotřeba pohybuje v množství přesahující 1 mld. tun ročně.

Základní rozdělení kovů:

- a) kovy železné (surové železo, bílá a šedá litina, ocel a ocelolitina)
  - b) kovy neželezné (hliník, měď, zinek, olovo, cín a jejich slitiny).
- (Kolář, Reiterman 2012)

3.5 Cihlářské výrobky

Vyznačují se zpravidla pórovitým barevným (načervenalým) střepem s nasákavostí obvykle větší než 10%, v některých případech tzv. Hutných střepů s nasákavostí menší než 7 %. Fyzikální vlastnosti cihlářských výrobků jsou závislé především na složení surovinové směsi, způsobu vytváření, intenzitě výpalu a chlazení. (Kolář, Reiterman 2012)

3.6 Myslivecká zařízení v honitbách

Myslivecká zařízení jsou důležitými součástmi honiteb, neboť ulehčují a zefektivňují chov, ochranu i lov zvěře. Při jejich budování doporučují autoři Hell,

Hromas (2002) dodržovat zejména tyto zásady. Na myslivecké stavby a zařízení má být používán podle možností přírodní materiál, zejména dřevo, které má být odkorněno a impregnováno, dále autoři nabádají myslivce hlavně, aby tato zařízení byla účelná, funkční, bezpečná, ale také estetická a nenarušovala vzhled okolní krajiny, do krmelců nesmí zatékat, výstupy na vysoké posedy musí být pohodlné, posedy musí být konstruovány tak, aby umožňovaly i pohodlnou střelbu ze sedu s opřenou puškou, sklady krmiva nesmí být přístupné hlodavcům nebo jiným podobným škůdcům, dále zařízení musí být řádně udržována a opravována, stará a nefunkční je třeba rušit, musí se odstraňovat větve omezující výhled z posedu, kontrolovat pevnost a stabilitu žebříků, čistit lovecké chodníčky, nebo asanovat krmeliště. Také rozmístění mysliveckých zařízení je důležité, myslivecká zařízení musí být rozmístěna účelně, krmeliště tam kde, kde se zvěř v zimě ráda zdržuje a nemůže působit větší škody na lese, neměla by být při frekventovaných cestách, aby zvěř nebyla rušena turisty nebo dokonce pytláky, ale zase na místech dostupných alespoň pro traktor, nebo jiný dopravní prostředek, také počty jednotlivých druhů mysliveckých zařízení závisí na druhové struktuře, počtech a hustotě zvěře, velikosti, charakteru a kvalitě honitby, intenzitě jejího obhospodařování, přičemž počty krmelců a krmelišť jsou orientačně uvedeny i v plánech péče o zvěř. Autoři se ve své publikaci také zabývají mysliveckými chatami, které také reprezentují myslivce.

Myslivecké chaty musí odpovídat moderním hygienickým zásadám a požadavkům ochrany životního prostředí zejména likvidace exkrementů a odpadků, neměly by zbytečně lákat zloděje a neměly by být stavěny na místech, aby zvěř příliš rušily. Stavba větších, zejména trvalých mysliveckých zařízení musí být předem domluvena s vlastníkem pozemku, stejně jako odběr případného stavebního dříví z lesa.

3.6.1 Stavby pro lov a pozorování zvěře

3.6.2 Posedy

Lov z posedu poskytuje mnoho výhod, dobrou podpěru pro střelbu, dostatek času na správné posouzení zvěře, bezpečnost, lepší přehled a ochranu před povětrnostními vlivy (Schmid 2006). Podle stavebního zákona č. 183/2006 Sb. nejsou myslivecká zařízení stavbou, a tedy není nutné pro jejich stavbu vyžadovat stavební povolení. V Zákoně o myslivosti č. 449/2001 Sb. je vyžadováno ke stavbě mysliveckého zařízení souhlasu vlastníka, dále je možné stavět jakákoliv myslivecká zařízení jen ve vzdálenosti větší než 200m od hranice sousední honitby.

V České republice platí pro stavbu posedů dále tyto předpisy: Vyhláška č. 324 / 1990 Sb. O bezpečnosti práce a technických zařízeních při stavebních pracích, ČSN 73 41 30 Schodiště a šikmé rampy a ON 49 38 10 Dřevěné žebříky jednoduché opěrné, zde uvádím vybraná ustanovení: maximální délka přenosného žebříku je 8 metrů, sklon jednoduchého žebříku je minimálně 2,5 : 1, za příčlemi musí být volný prostor nejméně 0,8 metru, u paty žebříku musí být přístupový prostor minimálně 0,6 metru, žebříky používané pro výstup musí přesahovat výstupní plošinu o 1,1 metru, po žebříku je zakázáno vynášet břemena nad 20 kg a vystupovat a sestupovat může pouze jedna osoba, souběžný sestup více osob je zakázán.

Wandel (2007) uvádí lov na čekané jako nejběžnější způsob lovu, při kterém je zvěř nejméně znepokojována, kvůli uvážlivému obeznání a ulovení zvěře považuje lov z posedu za nutnost. Pro popis jednotlivých posedů sjednocuje základní názvy – **otevřený posed, kazatelna, uzavřený posed, žebříkový posed, žebříková kazatelna a lovecká záštita**. Zdůrazňuje základní účel posedů v poskytnutí dobrého výhledu myslivci a zabránění zvěři, aby jej předčasně navštívila. Pro příznivé zajištění výhledu považuje výšku čtyři metry, ale pokud se jedná o zavěšení, uvádí minimální výšku sedm metrů.

Výšku posedu měří od země po podlahu posedu. Jako prioritu prezentuje autor bezpečnost konstrukcí posedů, úrazy způsobené špatnou konstrukcí mohou zásadně změnit lidský život. Uzavřené posedy, kde je myslivec v uzavřeném prostoru chráněn před nepřízní počasí při dlouhé čekání, v období jelení říje nebo za chladných zimních večerů by měl umožňovat kromě dobrého výhledu a maskování, také pohodlné sezení a jistou střelbu. Uzavřený posed má okenice, které se otevírají a zavírají zevnitř. Přechodný typ mezi uzavřeným a otevřeným posedem označuje autor jako kazatelnu. Poukazuje na její účelnost hlavně v honitbách s jelení zvěří při říji, kdy myslivec lépe rozezná troubení, vyzdvihuje také lepší spojení myslivce s přírodou. Kazatelna má tedy nemá osazené okenice. U otevřeného posedu oceňuje volný výhled na všechny strany i směrem k nebi, volbou vhodného oblečení může být čekání na otevřeném posedu také požitkem. Žebříkové posedy bychom neměli přibíjet ke stromům, ale měly by stát volně. Autor chce poukázat na to, že je můžeme používat pro rychlé střídání stanovišť při lovu spárkaté zvěře, nebo na čekání u liščích nor. Dále rozlišuje žebříkové posedy na mobilní a pevné, pro jednu osobu nebo pro dvě osoby. Výhodou je snadné zamaskování posedů, nepůsobí v krajině rušivým dojmem. Otevřený žebříkový posed s podlážkou je vhodný pro lovecké hosty. Vestavěná podlážka poskytuje větší volnost pohybu a pocit bezpečí, lze ho také zastřešit, v tomto případě by se jednalo o kazatelnový žebříkový posed. Předposledním typem, který autor uvádí je provozní žebříkový posed, který se staví na vhodném stanovišti na přechodnou dobu, např. U liščích nory nebo k odlovu srnce knoflíkáče, při ochraně proti škodám zvěří. Tento posed není příliš vhodný pro lovecké hosty. Je vyroben jako přenosný z lehkých kulatinových tyčí, takže ho může postavit jedna osoba. Posledním typem je posed pro lov nátlackou, vyrobený z lehkých, loupáných smrkových tyčí a lze jej jednoduše složit díky kloubovým spojům. Jako hlavní účel autor uvádí zvýšení bezpečnosti při střelbě na lovu nátlackou. Bezpečnost je zajištěna tím, že se střílí seshora a střela míří do země, střelec má lepší přehled.

Rozdělením posedů se ve své publikaci zabývají podrobně také Hell a Hromas (2002) kde uvádí, že vysoké posedy určené k pozorování a lovu zvěře, včetně ochrany honitby, musí myslivcům umožňovat dobrý rozhled a do značné míry znemožnit zvěři, aby je navštívila. Staví se poblíž míst, na něž zvěř ráda vychází a kde se ráda zdržuje. Budují se i tam, kde hrozí větší nebezpečí vzniku škod působených zvěří a kde je tudíž třeba zvěř intenzivně lovit. Mimoto v rovinném terénu výrazně zvyšují i bezpečnost při střelbě z kulovnic. Důležité je, aby posedy byly pevné, vyztužené, nekymácely se, umožňovaly pohodlné zamíření v sedu s opřenou zbraní, dále aby žebříky byly pevné, bezpečné, s nepříliš vzdálenými příčkami. Podlaha by měla být ve výšce asi 3 metry nad zemí, u nižších kazatelen používaných jako střelecká stanoviště při nahánkách na divočáky do výše 1,5 metru. K posedu má vést lovecký stezník vyčištěný od větví a nejlépe vysypaný pilinami, aby se k němu mohl myslivec pomalu a nepozorovaně přiblížit. Větve omezující výhled z posedu je nutno odstraňovat. Autoři na rozdíl od výše uvedeného Wandela (2007) rozlišují posedy navíc na po posedy **mobilitní**, které lze podle potřeby přemísťovat. Bývají buď skládací z hliníkových (duralových) trubek, které myslivec přenáší na zádech nebo přivazuje autem, anebo namontované na vlečce tak, že se při převozu mohou sklopit a vztyčují se až na místě a posed **stabilní**, které se přemísťovat nemohou. Jsou masivnější a pohodlnější a staví se tam, kde se mohou využívat po více let. Na rozdíl od výše uvedeného Wandela (2007), se v publikaci Hella a Hromase (2002) objevují nové pojmy a to kabinkový posed, bouda a zásed. Autoři popisují následující typy posedů a zařízení sloužících k lovu a pozorování zvěře, **žebříková sedačka** je to jednoduchá sedačka na žebříku, která se nejčastěji smontuje na zemi a po vztyčení se opře o strom, k němuž se upevní. Může být i skládací. Neskýtá

sice myslivci pohodlí ani ochranu, zato ji lze podle potřeby rychle a snadno přemístit, **kazatelnu** myslivci staví se nejčastěji samostatně na čtyřech (výjimečně i na třech) nosných sloupech. Nad podlahou jsou sedačky různých typů a lovec sedí krytý ze stran stěnami z půlkuláčů či prken. V příslušné výšce (podle potřeb střelce) jsou výhledové (výstřelové) otvory buď po celém obvodu, či zúžené pouze do oken (někdy zasklených). Vlastní kazatelna nemá střechu, která je ale u krytých posedů vhodná kvůli nepohodě. Takovýto posed může být vestavěn i do stromu, což však není příliš vhodné (poškození stromu, velké výkyvy působené pohyby stromu ve větru, které neumožňují přesně zamířit a často negativně ovlivňují i delší použitelnost posedu). Posed má mít takové rozměry, aby v něm mohly pohodlně sedět alespoň dvě osoby (lovec a doprovod). Dveře u uzavřeného posedu mohou být nebezpečné, zejména otevírají-li se ven. Nejnebezpečnější je, mají-li kryté posedy vstupní plošinku se zábradlím. Přidržovacím zábradlím je nutno vybavit i žebříky vyšších posedů. **Kabinový posed** autoři popisují jako jakousi utepěnou minichatku na vysokých sloupech, v níž může myslivec na pryčně i přespat. Staví se u větších odchyťových zařízení a u újedišť. **Zásedy** jsou upravená pozemní, podle možností vyvýšená stanoviště. Zřizují se na vhodných místech s dobrým výhledem, aby zvěř myslivce nenavětrila. Bývají to lavičky chráněné alespoň zepředu či ze stran krytem, které mají vpředu opěrku pro zbraň kvůli přesné střelbě. Kryt lze zhotovit z tyček, palachu, kukuřičných stvolů, chvojí, případně i z maskovací sítě. Zásed může mít i stříšku, **bouda** se jako uzavřený přízemní úkryt používala například při výrování, při čekání na tetřívky na tokaništi a někdy i na újedišti. Často se zahlubí i do země a vystele plevami, chvojí, senem apod. Zhotovuje se ze dřeva, ale také z dřevěné kostry potažené plátnem. **Záštitu** popisují jako stabilní nebo přenosná stěna, která kryje lovce například na střelecké linii v bažantnici anebo na břehu rybníka při lovu divokých kachen, aby ho zvěř předčasně nezpозorovala. Stabilní záštitou může být například živý plot, přenosnou záštitou i maskovací síť na kůlech.

Podrobným výčtem mysliveckých zařízení a staveb se zabýval také Drmota (2010), v jeho publikacích se objevuje pojem kazatelny na podvozcích. Pro úplnost a srovnání, jak jednotliví autoři popisují jednotlivé druhy posedů, si projdeme práci Drmoty (2010). Autor rozděluje **vysoké posedy** v podstatě na dvě skupiny. Za první jde o jednoduché otevřené posedy a za druhé o zastřešené kazatelny. Ať se již bavíme o jakémkoliv jejich podobě, všechny posedy musí splňovat základní požadavky, kterými jsou spolehlivost a bezpečnost celého zařízení. Při stavbě bychom proto měli používat vyztužené, zdravé a přiměřeně silné dřevo. Tento ukazatel je dán především mohutností konstrukce a také dobou, po kterou předpokládáme udržet stavbu v provozuschopném stavu. Mezi bezpečnostní zásady patří použití vhodně volených konstrukčních prvků- zádlabů, křížových vzpěr a výztuh. Použití jiných materiálů k výstavbě posedů je možná efektivní a rychlé, nicméně bychom si měli uvědomit, že každé dílo se stává součástí přírody a musí do ní esteticky zapadat, a ne ji hyzdit.

Každá vyšší stavba by měla být také zavětrována kvalitní kulatinou. To platí především tam, kde lze očekávat silné nárazy větru. Maximální opatrnosti bychom měli věnovat též při samotném výstupu na posed. Základním pravidlem je vybíjení zbraně pod žebříkem, při výstupu se nepřidržíme přiček žebříku, nýbrž madel či stojek. I zdánlivě pevná příčka může pod naší vahou náhle povolít a následný pád, často se zbraní na rameni, je minimálně značně nepříjemným zážitkem.

Při stavbě **jednoduchého posedu** se spojí sedačka s žebříkem a opatří se opěrkami pro snadné míření a bezpečné sedění. Celé zařízení se pak opře o kmen stromu tak, aby lovec byl pokud možno kryt větvemi. Výhodou žebříkového posedu je nenápadnost, možnost snadného přemístění a malé nároky na vybudování. Lze ho úspěšně využít

především pro kratší čekanou, zejména v teplejší části roku. S příchodem zimy nebo intenzivního deště je nevýhoda tohoto zařízení zřejmá.

Jinou variantou takového posedu je vybudování **seďačky v koruně stromu**. Žebřík se v tomto případě buduje pouze krátký a často bývá kombinován s vhodně rostlými větvemi, čehož se využívá zejména u listnatých stromů. Uvedený typ posedu však pozvolna upadá v zapomnění. Může za to především vyšší uvědomělost myslivců, kteří se vyhýbají zatloukání hřebíků do kmenů a živých větví stromů. Tam, kde není možné využít vhodně rostlého stromu jako opory pro opření posedu, lze zkonstruovat nějaký typ samonosného posedu.

Výhodnější než otevřené jednoduché posedy jsou zastřešené **lovecké pozorovatelný (kazatelny)**. Budují se zpravidla na nosné kostře ze silnější kulatiny se silnou podlahou, jsou ze všech stran ohrazené a chráněné stříškou. V případě uzavřených stěn mívají otevřené průzory. Řada těchto konstrukčně náročnějších loveckých zařízení bývá budována s předpokladem využití během noční čekané v zimních měsících. V tom případě jsou průzory kazatelny opatřeny uzavíratelnými okénky a celá kazatelna bývá uvnitř zateplená. Zateplení je možné provést polystyrenem, starým kobercem nebo silnějším kartonem.

Kazatelny se také budují **na podvozcích**. Hlavním smyslem takové konstrukce je snadné přesouvání celého zařízení z místa na místo.

Využitelnost nacházejí zejména během sezonních změn v chování či migraci zvěře, při ochraně ohrožených zemědělských či lesních porostů. Při rozumném technickém provedení lze takovou kazatelnu přesunout již za pomoci tažného zařízení osobního automobilu.

Při budování posedů a kazatelen je výrazným rysem, ovlivňujícím výsledek lovu, především jejich výška nad terénem. Dva nebo tři metry vysoký posed je nutno chápat jako nedostačující, protože v jeho okolí se snadno zavětrí. Nejvhodnějším výškou je hodnota nad pět metrů, kdy již lze pozorovat dobré výsledky. Ta však může přinést jiné výsledky v podobě neúspěšného vábení nebo chybené rány, zapomeneme-li na zákony balistiky, kterými se střelba z obdobných podmínek řídí. Rovněž je mít na zřeteli umístění posedu, kdy mohou nerovnosti v členitém terénu výhodu vyvýšeného posedu zcela znehodnotit. Při volbě vhodného místa se nikdy nesmíme ukvapit. Neznáme-li dané prostředí, nezaškodí se nejdříve dlouhodobě seznamovat se zvyky a chováním zvěře a zejména s převládajícím směrem větru. Stavbu je nutné situovat tak, aby proudění vzduchu přicházelo nejčastěji ze sledované plochy na nás, a ne naopak. Rovněž se často zapomíná na změnu směru větru na přelomu noci a ve dne, které je patrné především na okraji lesních celků a vodních ploch a v horských údolích. Zde při bezvětrí klesá chladný vzduch v noci dolů a po východu slunce stoupá po vyhřátých svazích. Jako vhodná místa se primárně nabízejí body, které nabízejí široký přehled v prostoru. Jsou jimi křižovatky lesních průseků, okraje cest, stromové stěny na okraji lesních holin, solitéry v polích, zalesněná návrší, remízy, větrolamy. V každém případě nezaškodí používat čekaniště nějakou dobu bez výstavby náročnějšího loveckého zařízení. Pozorujeme-li nějaký čas zvěř z jednoduché zástity nebo na lovecké holi, studujeme její pobytové znaky a pravidelné ochozy v dané lokalitě, ušetříme si nejen případné pozdější zklamání, ale především vynaložený čas i prostředky spojené s výstavbou nákladného zařízení na nepřiliš vhodném místě.

Velmi zajímavé jsou i popisy konstrukcí a použitých materiálů u loveckých zástit. Rahn(2007) popisuje stavbu a účelnost zástity ze slaměných balíků, zařazuje ji mezi dobře maskovaná zařízení pro lov zvěře na čekané, které má tu výhodu, že jako taková je rozpoznatelná teprve na nejbližší vzdálenost. Pro umístění doporučuje louky a okraje polí, které mohou být v lese nebo být součástí rozsáhlejších volných ploch. Tyto zástity

mají sloužit na čekané nedaleko říjišť, pro čekané na černou zvěř či pro lov lišek nebo holubů na okrajích pole. Při lovu holubů nesmí být zástita dokončena, musí být tedy bez střechy ať střelec má možnost stále mířit na prolétající holuby, aby nemohla dovnitř pronikat dešťová voda, je vhodné tento druh zařízení přikrýt nepromokavou plachtou. Kokeš (1974) uvádí, že lovecké zástity jsou to důležitá zařízení, využitelná hlavně při společných lovech, označují pevně určená stanoviště střelců, která řádně očíslovaná, umožňují vedoucímu hon hladkou organizaci i správné dodržování vzdálenosti mezi střelci a rozdělování střeleckých stanovišť před každou lečí losováním. Mají zabránit nehodám, které někdy zavinuje nepřehlednost sousedících postavení, ale častěji to, že neukáznění lovci svá stanoviště svévolně opouštějí, mění, aniž o tom mají jejich sousedé potuchy. Wandel (2007) považuje lov ze země zástěnou (krytem pro střelce) jako málo používaný způsob čekané, oblíbený mezi myslivci, kteří mají rádi kontakt s přírodou. Při stavbě pevné zástěny do země zatlučeme sloupky rozmístěné ve tvaru lichoběžníku. Výhodou lichoběžníkového půdorysu je dobrý výhled a dostatek prostoru při zachování stejných rozměrů přední a zadní stěny. Vstup je umožněn posunutím rohového sloupku. Ve srovnání s pravoúhloú zástěnou jsou uvedené výhody rozhodující. Délka sedátka nemusí být u lichoběžníkového půdorysu zkrácena o šířku vstupu. Dva zadní sloupky a sloupek vstupního otvoru jsou zatlučeny do země zešikma. Tyto šikmé zadní sloupky vytvářejí pohodlnou opěrku zad. Potřebnou stabilitu zástěny zajistíme přibitím horních opěrek pro střelbu při sezení a rovněž lištami pro připevnění krycího materiálu. Sedátko je umístěno ve výšce židle. Za krycí lišty se zaklesne maskovací materiál, který najdeme v okolí.

Základní konstrukce **přenosné zástěny** je srovnatelná s konstrukcí pevné zástěny. Výhodou přenosné zástěny je, že může být rychle a s vynaložením minimálního úsilí přemístěna. Jednotlivé díly zástěny jsou navzájem spojeny závěsným kováním, které umožňuje nehlučnou stavbu zástěny (bez úderů kladiwa) i její montáž a demontáž. Jednotlivé díly zástěny jsou potaženy drátěným pletivem chráněným plastovou vrstvou a zamaskovanou maskovacím materiálem. **Pomocná zástěna** je velmi jednoduché, ale přesto užitečné zařízení pro čekanou. Jako stavební materiál potřebuje myslivec jen tři vrcholky jehličnatých stromů a silný provaz. Smrkové vrcholky uspořádáme do trojnožky a ve vhodné výšce svážeme provazem (opěrka zbraně). Vrcholek, který směřuje dopředu v místě křížení odřízneme. Myslivec se posadí na lovecké sedátko a opře zády o strom.

Obr.1: Uzavřená kazatelna (zdroj:autor)

Obr.2: Stromový posed (zdroj:autor)

3.6.3 Myslivecké chodníky

Mají za účel dopomoci myslivci k nenápadnému pohybu v honitbě, tichému a nepozorovanému šoulání. Při pochůzkách z nich odstraňujeme shnilé pařezy, kameny, suché větve, popřípadě další překážky, které brání bezpečné a nenápadné chůzi, po stranách odstříhujeme a odřezáváme překážející větévky, místy prostříhujeme v křoví dostatečné průchody a kde to potřeba žádá i průhledy. Na bahnité překážky nanosíme kameny, síť loveckých chodníků připraví daleko více zážitků než dlouhé čekání na pozorovatelných. (Kokeš 1974) Lovecký chodník je chodník zbavený spadaného listí, odřezaných větví a nerovností, který spojuje jednotlivá myslivecká zařízení pro čekanou mezi sebou nebo k nim vede z lesní cesty. Aby se vyplatilo zřizovat síť loveckých chodníků v celé honitbě a využívat ji při lovu, měla by být rozloha honitby minimálně 2000 ha. Pravidelné chození po loveckých chodnicích v menších honitbách by zvěř velmi zneklidňovalo. V menších honitbách doporučuji omezit se na kratší chodníky spojující například cestu a posed. Chodníky mají být tak široké, aby se po nich mohli myslivci se psem nehlukně pohybovat. Vstup na lesní chodníky nesmí být viděn z lesní cesty. Zakládání loveckých chodníků se řídí místními podmínkami v honitbě. Zohlednit se musí především směr převládajících větrů a průběh ochozů zvěře. Lovecký chodník by měl procházet krytem. Obzvláště vhodné je smrkové mlází s hustými okraji (krycí větve). Průběh takového loveckého chodníku je nejvhodnější ve druhé nebo třetí řadě vysazených stromků. Větve kolem loveckého chodníku odstříhneme nůžkami na větve. Při odsekávání smrkových větví sekerou nebo motorovou pilou se větve odlamují z kmene a poškozují se kůra a podkorní pletiva. Lovecký chodník se udržuje v dobrém stavu pomocí vhodného nářadí (nůžky na větve, pila, sekera, rýč a kovové hrábě). Lovecký chodník se čistí z jara. Když se na stromech objeví listí a jarní bouřky přestanou rozfoukávat spadané listí. (Wandel, 2007) Lovecké stezníky, pokud se dobře udržují a čistí, významně zvyšují efektivitu lovu zvěře, zejména na šoulačce. Proto by v žádné honitbě neměla chybět síť loveckých stezníků, které mají být vedeny podle možností po vrstevnicích, s případnými odbočkami k loučkám, políčkům, mýtinám, vysokým posedům. Je vhodné označit zejména lomové stromy bílou barvou, aby stezníky byly bezpečné i za tmy. Odbočuje-li stezník z lesní cesty, je vhodné ho zpočátku nečistit, aby zůstal nenápadný a nepřitažlivý pro nežádoucí osoby. (Hell, Hromas 2002) K čekaništi je velmi vhodné zřizovat kvalitní a řádně udržované lovecké chodníky. Zaručíme si tím především nenápadný příchod a odchod z daného místa. Chodníky by měly začínat již ve vzdálenosti okolo sta metrů a neměly by křížit ochozy zvěře. Úsilí vynaložené na vybudování přístupového chodníku se velmi brzy vrátí. Halasný pohyb dokáže zvěř odradit i na několik dnů. Stejně rušivě působí také předčasné odchody, protože zvěř často přitahuje až po setmění. Je-li nevyhnutelné opustit čekaniště předčasně, je vhodné mírně zakašlat a promluvit tak, jako by spolu hovořili dva okolo procházející lidé mírným hlasem. Je to projev, který zvěř ze svého okolí, z pohybu turistů a z práce zemědělských a lesních dělníků, zná a je na něj zvyklá. Jen tak se nevyděsí a velmi pravděpodobně pouze odskočí do krytu. Většinou nehrozí ani to, že by opustila okolí svého stávaní na delší dobu. Rovněž bychom neměli zapomínat, že i samotná výstavba čekacího zařízení působí velmi rušivě a měli bychom ji proto provádět především v brzkých jarních měsících, kdy napácháme relativně nejmenší škody na okolních porostech a kdy nám zvýšený ruch v okolí stavení nenaruší klid tolik potřebný v období odstřelu. (Drmota, 2010)

3.7 Stavby pro péči o zvěř

Péče o zvěř je nedílnou součástí výkonu práva myslivosti. V souvislosti s péčí o zvěř je nutné zvyšovat kvalitu životního prostředí v honitbách, jeho úživnost, krytové a klidové podmínky, zvěř v době nouze přikrmovat a chránit před škodlivými činiteli.(Vosátko)

3.7.1 Krmná zařízení

Zařízení pro krmení zvěře je třeba budovat při ochozech a stávaních ve vyvýšených, suchých a osluněných polohách s dostatečným počtem od sebe oddělených krmných míst, umožňující všem zvířatům v tlupě dostatečný příjem krmiva. V okolí krmeliště musí být zaručen klid a zvěř musí mít v jeho blízkosti vhodný kryt kde je chráněna před větrem.(Vosátka a kol. 2013)

3.7.2 Krmelce

Suché objemové krmivo se spárkaté zvěři předkládá v krmelcích. Ve velkých stabilních krmelcích se obvykle uskladňuje zásoba na celé krmné období, menší krmelce mohou být pojízdné nebo přenosné. V těžko přístupném horském terénu se seno může uskladnit v oborohu, kupě kryté stříškou volně pohyblivou na čtyřech kůlech.(Vosátka a kol. 2013) Krmelce dělíme podle druhu zvěře, pro které jsou určeny (krmelce pro srnčí zvěř, pro velkou přežvýkavou zvěř žijící v tlupách, pro černou zvěř, pro zajíce a králíky, pro bažanty, pro koroptve, pro divoké kachny). Dále podle druhu krmiv, která budou předkládána (na krmelce na suchá objemová krmiva, na jadrná krmiva včetně kombinací obou, na dužnatá krmiva a zvláště na siláž) a poslední rozdělení je podle funkčnosti na samoobslužné (obvykle samospádové), na pravidelně denně doplňované (se zásobníkem a nebo bez něj), na dávkovací (elektronické nebo samodávkovací), u nichž zvěř musí vynaložit určitý čas a námahu, aby se ke krmivu dostala a podle umístění na stabilní (větší) a přenosné (menší).(Hell, Hromas 2002)

Obr.3: Krmelec se zásobníkem na objemné krmivo (zdroj:autor)

3.7.3 Jesle

Nejčastějším typem krmelce jsou jesle. V myslivecké literatuře vidáme zpravidla jejich výkresy nebo fotografie se strmou sedlovou střechou, je to estetické, ale ne nejvýhodnější. Jednak proto, že v nich činivá obtíže zakládání krmiva do žebřin, hlavně ale proto, že střecha má kryt především nejen prostor pro krmivo, nýbrž aspoň částečně chránit zvěř. Tomu vyhovují daleko lépe pultové přístřešky, i když bývají méně vzhledné. Výška je různá, podle toho, pro který druh zvěře se krmelce stavějí. Od země k okraji přístřešku bývá 1,5 m až 2 m, k hornímu okraji žebřin asi 1,2 m a k spodnímu 0,6 m, vzdálenost příček 0,15 – 0,2 m.

Zvěři velmi prospějeme, vybudujeme-li jesle zvlášť a přístřešek rovněž zvlášť, správněji řečeno, postavíme-li na čtyřech do země zapuštěných sloupcích prostornější přístřešek se sedlovou nebo pultovou střechou a v takové výši, aby se pod ní jak zvěř, tak člověk s nákladem sena snadno pohybovali. Potřebná výška je 2 m. Pod přístřeškem zbudujeme jako samostatné zařízení jesle. Získáme tím znamenitý kryt jak pro předkládané krmivo, tak i pro zvěř, která k němu přichází v době nepohody.

Pro krmelce je ovšem nutno volit i vhodné umístění, aby byly za všech okolností přístupné nejen zvěři, nýbrž i myslivcům, kteří roznášejí a rozvázejí krmivo. Stavme je do blízkosti přístupových cest, ale nikoliv rušných a veřejných cest, na slunná a závětrná místa. (Kokeš, 1974)

Obr.4: Srnčí krmelec (zdroj:autor)

3.7.4 Krmelce a kozlíky pro zajíce

Krmelec pro zajíce může být podobný jako pro srnčí zvěř, pouze přiměřeně menších rozměrech. Pokud ovšem nepostačí pouze napíchnout otýpku sena na kůl, upevnit jí rozsochy nebo přivázat na malou šibeničku. (Hell, Hromas 2002)

Krmelce pro zajíce stavme nízké, ale zato prostorné. Poněvadž zejména v polních honitbách trpí nárazy větru, je lépe připevňovat žebřiny i střešní konstrukci na dva nebo čtyři kůly zaražené do země. Žebřiny dělejme hodně prostorné. Vzdálenost příček u

nich činivá 0,12 – 0,15 m při šířce žebřin 0,7 m a délce 1 až 1,5 m. Na horní okraj žebřin podepřeme spodek stříšky, kterou přes něj převěsíme asi o 0,25 m. Celek je možno zabezpečit převěšením střechy přes tyč, kterou je vhodné spojit oba nosné kůly zapuštěné do hloubky 0,5 m. Za nosné kůly volíme silnější tyče, dlouhé asi 2 m a silné asi 0,1 m, aby je bylo možné po zatlučení, při němž se nahoře roztřepí, seříznout. Je patrné, že se krmelec, z něhož mohou zajíci brát krmivo pouze mezi příčkami, plní bokem. Aby krmivo nemohli cuchat ani z boku, vrazíme po naplnění mezi seno a poslední příčky žebříku jeden až dva klacky, které seno přidržují a nedovolují ho vytahovat v celých hrstcích. Okolí krmelců je třeba pečlivě uvolňovat a čistit, zejména za víchří a při vysokém sněhu.

Můžeme zřídit také kozlíky na příkrmování zajíců, na které vyvazujeme otepi se senem. U nich je nosným prvkem dřevěný kolík tlustý asi 5 cm či více, dole přišpičatělý a zatlučený do země, na který asi ve výši 0,7 m přibijeme příčku, na kterou budeme upevňovat svázané otepi. Na zbytek nosného kolíku je možné připevnit stříšku, střechu však dobře nahradíme i tím, ovázáním kolíku nad senem několika jehličnatými větvemi. (Kokeš, 1974) Posuvný krmelec pro zajíce a zaječí krytý krmelec

Kůl zarazíme přiměřeně hluboko do země, na něj se přibije rohatina uprostřed a na každý ošpičatělý konec navlečeme otep jeteliny tak, aby jetelina byla nad sněhovou vrstvou. Vrstva sněhu může přibývat nebo klesat, proto se doporučuje poříditi si stále posuvné rohatiny nebo krytý zaječí krmelec. Je důležité, aby rohatinou byly obě otýpky nad sněhem, aby jetelina nebyla zbytečně zajíci cuchána a znečištěna. (Žalman, 1941)

3.7.5 Korýtka a krmné stoly

Nejjednoduššími krmelci na jadrná krmiva jsou korýtka pod žebřinami krmelců na seno. Častá jsou i samostatně stojící menší korýtka na kůlech, s pevnými nebo výklopnými stříškami (aby se ke krmivu mohl dostat i jelen s většími parohy). Důležité je, aby jich byl na krmelišti dostatečný počet a aby byly od sebe v takových vzdálenostech, aby z nich v klidu mohl brát každý člen tlupy. Doporučuje se, aby se do dna každého korýtka vyvrtala dírka pro odtok vody, pokud by se do něj případně dostala.

Krmelce na dužnatá krmiva byly dříve obvyklé jako krmné stoly, na něž však bylo nutno denně předkládat okopaniny z krechtů či siláže ze silážních jam. Nyní se však obvykle předkládá samoobslužným způsobem buď v sudech (pro srnčí zvěř) anebo ve speciálních krmelcích. Jejich stěny se postupně otevírají tak, jak je siláž spotřebovávána, anebo se postupně otevírá stěna krechtu se siláží na jeho úzké straně a nahrazuje se žebřinami, skrze jejichž plaňky si zvěř odebírá siláž podle chuti a potřeby. (Hell, Hromas 2002)

jsou vhodné k předkládání objemného šťavnatého krmiva. Pro předkládání jadrného krmiva se využívají korýtka, která by měla být kryta stříškou nebo krmelce automatické. (Vosátka a kol. 2013)

Volně stojící žlaby pro jelení zvěř doporučuje stavět do kruhu v rozestupech po 8 metrech. Kruhové uspořádání a rozestupy žlabů snižují množství šarvátek o potravu. Na krmelišti pro holou zvěř by měly být ve výšce 70 cm nad zemí. Žlaby ve výšce 1 m jsou bezpečnější proti černé zvěři a instalujeme je na krmelišti pro jeleny.

Krmné žlaby jsou vyrobeny ze smrkových prken 3 cm silných, sešroubovaných a pobitých ocelovými pásky. Volně stojící krmné žlaby se zavážejí krmivem pomocí kolečka ze skladu krmiva. (Wandel, 2007)

3.7.6 Samočinná krmítka

Automatické krmítko pro černou zvěř má nepřekonatelné výhody jak pro letní, tak pro zimní příkrmování. Právě v honitbách, kterými černá zvěř jen prochází, vždy přichystávají myslivci krmivo, například kukuřičné zrno. Otočit automatickým krmítkem, a získat tak krmivo, dokáže pouze černá zvěř. Velikost otvorů u krmítka lze nastavit podle druhu krmiva a podle množství vydaného krmiva. Nezanedbatelné je také to, že otáčení krmítka a získávání potravy tímto způsobem divoká prasata dostatečně zaměstnává, což podstatně přispívá k omezení škod, které tato zvěř páchá na polích.

Automatické krmítko na příkrmování černé zvěře si můžeme postavit z jakékoliv dřevěné bedny. Na spodní straně bedny se v kónickém tvaru vyřízne otvor o průměru 5,6 cm a zevnitř se vyztuží plechem. Ze železné tyče o průměru 5 cm se vyrobí kyvadlo. Ložný čep o průměru 1,5 cm zatlučeme do vyvrtaného otvoru a přivaříme. Kyvadlo se zasune seshora do otvoru ve dně bedny. Jakmile prasata strčí ryjem do kyvadla, z otvoru na dně bedny se vysype na zem malé množství kukuřičných zrn. Dvěma ocelovými lanky, protaženými v otvorech 4 x 6 cm vyvrtaných v distančních lištách, lze automaticky krmítko zavěsit v potřebné výšce na žerď. Zavěšení pomocí ocelových lanek je jednoduché, zabraňuje poškození krmítka černou zvěří a zajišťuje, že krmivo nežerou myši. Automatické krmítko pro srnčí zvěř je určeno pro příkrmování srnčí zvěře lze používat automatická krmítka. Automatické krmítko má dvě nevýhody, zaprvé v krmítku lze podávat pouze sypké jadrné krmivo, a nikoli krmivo dužnaté. Krmítka mohou být vyprazdňována divokými prasaty. Jednotlivá krmítka musí být situována tak, aby stála kolmo k ochozu nebo cestě a při přijímání potravy umožňovala volný výhled směrem, ze kterého hrozí nebezpečí. Aby se jednotlivé srnčí kusy při přijímání potravy navzájem nerušily a nevytlačovaly, měla by být v honitbě u každého krmelce tři krmítka ve vzdálenosti 8 m od sebe.

Pro stavbu krmítka jsou použity 2 cm silné sklížené vodovzdorné dřevotřískové desky, hranoly 4 x 6 cm, střešní latě a střešní lepenka. Nařezané díly se sklízí, stlučou hřebíky a sešroubují. Střecha se zesponuje olemuje střešními latěmi, seshora se pokryje střešní lepenkou a na zadní straně se připevní pomocí dvou kloubových závěsů. V honitbě se automatické krmítko osadí na dva kůly, které zatlučeme v šikmém úhlu podle krmítka a spojíme je nosnými hranoly. Aby zvěř vzala nově postavená krmítka na vědomí, autor doporučuje je odrhnout větvemi dřevin, které se v okolí nevyskytují, zvěř bude lákána neznámým pachem. (Wandel, 2007) Samočinná krmítka, ve kterých dochází k automatickému doplnění krmiva nebo se přístup k nasýpanému krmivu automaticky otevře do došlápnutí zvěře na podrážku před krmným korýtkem. Systémů těchto zařízení je celá řada, ovšem jejich spolehlivost není stejná. Mechanismus, kterým je ovládán, podléhá různým vlivům, zejména povětrnostním, které mohou obzvláště v zimě vyřadit mechanismus z činnosti. Ve sněhu, ledu a závějích se to stává především u mechanismů nášlapných, které jsou příliš kombinovaná a kde krmivo nepadá vlastní vahou do otevřených korýtek. Lesníci Arct a Baďura z Topolčianek sestavili krmítko, jehož poloautomatická konstrukce umožňuje regulovat přístup silné a slabé, popřípadě trofejové a holé zvěře k sypanému krmivu. Do rámu z rozpůlených dubových pažnic o průměru 8 cm je vmontována pohyblivá stříška, kterou je možno mezi pravítky nebo i šterbinou na bocích rámu zdvihat a spouštět. Pod ní je k těmuž rámu umístěno i vyjímatelné krmítko, které je možno sklopit a kdykoliv vyčistit. Spodní část rámu je vyplněna dřevěným zásobníkem krmiva, který může ten, kdo krmivo plní, kdykoliv otevřít nebo zavřít padajícími dvířky. Má-li se v krmítku sytit parohatá zvěř, vysune se stříška, která se pohybuje kolem své osy rovnoběžně se žlábkem, výše, pokud chceme, aby se nasýtila holá zvěř, spustíme se níže. Pokud chce získat zvěř přístup ke krmivu, musí nejprve na jedné straně stříšku nadzvednout. Tomu se záhy naučí, a jakmile

krmítko opustí, spadne okraj stříšky opět do původní polohy. Rám je zatlučen do země, zásobník má prostor pro jadrné krmivo na 3 až 4 týdny na jeden kus. Plnění korýtka ovšem obstarává myslivec.(Kokeš, 1974)

3.7.7 Krmné linky – trasy

Budování tzv. Krmných linek, tj. soustavy krmných zařízení, která měla usměrňovat pohyb zvěře v zimě, dnes považujeme za zbytečné. Zvěř má být v zimě v co největším klidu, aby se nezvyšovala spotřeba energie.(Vosátka a kol. 2013)

Pro les není nikdy zdravé soustřeďovat při zimním příkrmování mnoho zvěře na jediné místo, kde je nejenom více ohrožována a zneklidňována, ale kde může také více poškozovat lesní porosty. Plánovité rozmístění zvěře na větší ploše i jejímu stálému zaměstnávání a pohybu napomáhají vhodně založené krmné linky, které představují účelnou sestavu krmných zařízení, zbudovaných promyšleně na pruhu honitby dlouhém několik set metrů až i 1 km. V krmné lince jsou všechna potřebná zařízení pro zimní příkrmování, tedy krmelce, krmítka, oborohy, lizy, silážní jámy, popřípadě i místa pro měkké dřeviny k okusu i ohryzu. Slouží nejen k příkrmování zvěře, ale také k tomu, aby se jí nabídly druhově pestré a potřebné živiny s doplňujícím krmivem, které musí být zvěři trvale k dispozici v potřebném množství. Přitom ji toto zařízení zaměstnává do té míry, že nepostává ve větších skupinkách dlouhou dobu na omezeném prostoru a nepůsobí tam škody (Kokeš 1974)

3.7.8 Slaniska

Slanisko je místo, na němž je postaven solník (liz) se solí pro zvěř, ale je to také místo se slanou půdou, kterou zvěř vyhledává. Lizy mohou být korýtkové, pařezové, sloupkovité. Do lizů se nabíjí sůl smíchaná s jílem a minerální krmnou směsí., aby zvěři nechyběly ani minerální látky potřebné ke stavbě kostry a paroží. Zvěři můžeme podávat i kusovou sůl do korýtek u krmelců.(Hell, Hromas 2002) Doporučuje se slaniska celoročně udržovat v čistotě, povrch slaniska musí být alespoň 10 cm nad zemí, aby nebyla znečišťována zajíci. Slaniska zakládáme na tichých místech, která zvěř navštěvuje, kde je podle možností i rozhled, nebo při krmelcích. Sloupová slaniska vyhledávají i zajíci a často ohlodávají sloupek.(Žalman 1941)

Pro předkládání soli v surovém stavu není nutné budovat nějaké zvláštní a nákladné zařízení. Pokud chceme zvěři předkládat sůl v dutých pařezech, nevkládáme sůl do vyhnílych pařezů, pařezové lizy mají být připraveny do zdravého měkkého dřeva, do něhož příslušnou dutinu vydlabeme., rozpuštěný solný roztok neunikne vyhnílymi částmi pařezu do země. Výroba takového slaniska je velmi pracná. Dřevěná korýtká, do kterých slaniska natloukáme, je lepší vydlabávat do kmenoviny, než sbíjet z prken. Korýtká slaniska neponecháme na zemi, kde v nich zvěř často šlape, převrací je a rozbíjí. Nejlépe je připevnit ve výšce asi 0,8 až 1 m na čtyři silné kolíky, hluboce zapuštěné do země nebo na vyšší pařezy, výjimečně i na strom. Nad korýtky zhotovuje přístřešky, které zabraňují dešťové vodě, zejména v oblastech s vysokými srážkami, aby vznikaly velké ztráty na kusové soli.

Nejen v polních honitbách se osvědčily solníky, nebo hryzy pro zajíce. Vyrobit je z měkkých vrbových, jívových, osikových nebo topolových tyčí tak, aby po zatlučení do země vyčnívaly nad terén nejméně ještě 0,5 m, byly 6 až 10 cm tlusté a nahoře byla po nich ve směru jejich osy vyvrtána asi 15 až 20 cm dlouhá kapsa o průměru 1 cm. Tyto kolíky se před upotřebením máčejí v sudu s roztokem soli. Poté je vytloukáme v honitbě a vyplňujeme vyvrtané dutiny krystalovou solí. Zajíci je olizují nebo okousávají celé.(Kokeš 1974)Nejznámější je pařezové slanisko, které však často bývá znečišťováno liščími nebo kuními trusem. Sloupové slanisko přitlučené k pařezu má tu výhodu, že se

sůl hromadí na pařezu. Aby se zabránilo odvěčení solného kamene divokými prasaty, může se postavit slanisko určené speciálně pro honitbu s černou zvěří, které vyřežeme motorovou pilou z dřevěného špalku. Pro horské oblasti s velkým množstvím srážek se doporučuje doplnit slanisko stříškou. Zvěř dává přednost přijímání soli na dřevěném špalku. Přijímání soli je částečně regulováno olizováním dřevěného špalku, který je více nebo méně prosolen podle toho zda prší nebo je sucho. (Wandel 2007) Slaniska nesmějí být zřizována u paty (náběhů) živých stromů.(Vosátka a kol. 2013)

Obr.5: Slanisko (zdroj:autor)

3.7.9 Napajedla

V honitbách je důležité zabezpečit také dostatečné množství zdrojů vody, obnovovat a čistit studánky, potůčky a vodoteče. V případě nedostatku přirozených vodních zdrojů je třeba zřizovat napajedla.(Vosátka a kol. 2013)

Voda je v honitbě velmi důležitým činitelem a její nedostatek nám může způsobit stejně těžké kalamity jako její přebytek v čase líhnutí mladé zvěře nebo při jarních záplavách. V zájmu chovu zvěře si proto v honitbě musíme zajistit její zásobu, k tomu nám poslouží studánky, které na vhodných místech můžeme vyhloubit, nebo retenční přepážky, které vybudujeme na potůčcích, které za sucha ztrácejí vodu. (Kokeš 1974) Umělá napajedla se zřizují v lesních i polních honitbách, v nichž je pro zvěř nedostatek vodních zdrojů. Důležitá jsou nejen pro bažanty a koroptve, ale i pro zajíce, zejména ve vysušené agrární krajině. I k jejich vybudování lze využít agrofólie.(Hell, Hromas 2002)

3.7.10 Zásypy pro bažanty

Bažantí zásyp je zařízení na kůlech, s pultovou střechou sníženou proti směru převládajících větrů, kam se nasypávají plevy a zrní (také písek). Při zemi je ohraničený tyčemi, aby bažanti vše nevyhrabali mimo ochranu střechy.(Hell, Hromas 2002)

Zásypy pro bažanty mají být ze všech stran nebo alespoň ze tří otevřené. Myslivci k jejich konstrukci došli na základě mnohaletých zkušeností a na základě pozorování, jaký druh zvěře přístřešku se zásypem bažantí nejraději vyhledávají. Je to prostá, dosti

prostorná pultová střecha, postavená na čtyřech kůlech, z nichž dva na návětrné straně jsou nižší a dva na straně opačné, tedy závětrné jsou vyšší. Z této strany se zásyp upravuje, doplňuje a čistí. Je vhodné opatřit ho při zemi dřevěným rámem z tyčí přibitých k nosným kůlům, který zabraňuje příslušnému rozházení zrna i písku při popelení ptáků. Před založením přístřešku hloubíme v terénu nejméně 0,2 – 0,25 m hluboký výkop, který vyplňujeme směsí suchého říčního písku, plev a zrní. Půdorys takového přístřešku může mít rozměry 2,5 x 3 m i větší, popřípadě podle situace i jiné, výška sloupků bývá na nižší straně 0,25 m a na vyšší straně 0,75 m až 1 m. Střechu děláme nejlépe ze slabých prken, pobitých lepenkou, plech se nedoporučuje. I při nepatrném dešti se plech rozezvučí a plaší bažanty i ostatní zvěř. (Kokeš 1974) Nepřenosný bažantí zásyp by měl být opatřen pultovou střechou o minimální velikosti 5 m². Střechu přitlučeme hřebíky na čtyři kůly ve výšce 80 cm a 40 cm. Při umístění zásypu na políčku pro zvěř nebo ve voliére, nebo je-li třeba zřídit v honitbě dodatečně nová krmeliště, je účelné postavit přenosné bažantí zásypy. Je-li nutné políčko pro zvěř nebo voliéru zorat, je namáhavé neustále rozebírat a znovu stavět nepřenosné zásypy. Střešní nosníky a sklopné nohy se zarážkou jsou sešroubovány z hranolů 4 x 6 cm. Na tyto dvě sklopné kozy se položí dvě sklopné dřevotřískové desky. (Wandel 2007)

3.7.11 Roštiny, rohatiny a boudy pro koroptve

Pro koroptve se staví jehlancovité budky anebo raději lomené podlouhlé rohatiny, v nichž koroptve nalézají nejen potravu, ale i úkryt. (Hell, Hromas 2002). Koroptví boudy a koroptví rohatiny musíme stavět tak, aby byly přístupny koroptvím a chránily krmivo před zavátím. Koroptví boudy zřizujeme na jižním sklonu, na místě chráněném proti větru a podle možnosti při křoviskách. Zásyp koroptví musíme při sněžení a vánicích odmetat, zavátý zásyp by neplnil svou funkci. Při každém zásypu má být koš s pískem, drobné křemínky koroptev polyká a usnadňuje si zažívání. (Žalman 1941). Velmi oblíbené se staly zejména rohatiny, dlouhé kryty zubatého půdorysu, budované z chvojí, slámy, nebo rákosu. Jejich kostru tvoří listnaté, nahoře vidlicovitě rozdvojené kůly, nad zemí asi 1,5 m vysoké a 5 cm tlusté, jejich svislou polohu zajišťuje ocelový drát vypjatý od koruny do stran, kde se přivazuje šikmým, asi 0,5 m do země zapuštěným zajišťovacím kolíčkům. Hřeben rohatiny byl z tyček položený vodorovně z jedné vidlice na druhou a připevněných. Na hřeben se věšely svazky slámy, rákosu nebo chvojí tak, aby střechovitě splývaly na obě strany do šíře 0,5 až 0,7 m, kde byly přeházeny hlinou. Vnitřek rohatin je vysypán pískem, plevami a zrním, aby vzniklo vhodné popeliště a krmeliště. Nejrozšířenějším však je příkrmování koroptví v boudách. Boudy jsou buď kuželové, stanové nebo sedlové, popřípadě i hranaté s plochou střechou, Stavební postupy byly různé. Kostra boudy se buduje z šesti i více tyčí, které jsou v kruhu zatlučeny šikmo tak, aby směřovaly nahoru nad jeho střed. Tam jsou vázány vázacím drátem. Přes ně napříč je asi ve vzdálenosti 0,4 m pod vrcholem navázáno na povrch této kostry několik příčných tyček a pod nimi v odstupu 0,3 až 0,4 m dva kruhy dalších. Na tuto kostru stanoveného tvaru klademe vrstvy slámy, rákosu, chvoje nebo jiných větví, které jsou k ní nahoře, uprostřed i dole pevně přivázány drátem. Pro doplňování krmiva ponecháváme na závětrné straně volný otvor jako vchod. (Kokeš 1974)

3.7.12 Zařízení pro skladování krmiva

V honitbách jsou často potřebné i sklady krmiv, jako seníky, krechty nebo sklepy z okopaniny, jámy nebo krechty na siláž a uzavřené prostory na jaderná krmiva, k nimž nesmí mít přístup potkani. Čím blíže jsou tyto sklady ke krmelištím tím lépe. Už vůbec se bez nich neobejdeme v oborách a bažantnicích. (Hell, Hromas 2002) V honitbě se spárkatou zvěří se musí pro podzimní a zimní příkrmování uskladnit velké množství

krmiva. Na druhé straně není nutné stavět obrovská skladiště, postačí účelné zařízení. Zimní sklad krmiva je základním mysliveckým zařízením v honitbě. Stavební náklady jsou velmi nízké. V období zimního přikrmování, po ukončení doby lovu by bylo nepraktické vozit denně krmivo autem na krmeliště. Náklady na dopravu rozpočítané na příslušný počet let jsou vyšší než stavební náklady. V zimě dopravu krmiva ztěžují také povětrnostní podmínky, které mohou někdy také, zvláště ve výše položených oblastech, úplně znemožnit vjezd do honitby. Skladiště krmiva se zásobí krmivem připraveným k dennímu odběru, a to krmivem dužnatým (řepa, krmné brambory, siláž) a krmivem jadrným (oves, ječmen, žaludy). Sklad krmiva pro spárkatou zvěř lze opatřit krechtlem na řepu, zásobníky na krmné obilí, zásobníky na žaludy a sila. (Wandel 2007) Důležité zařízení v honitbě jsou seníky, vždy kryté sedlovou střechou, protože prostor v podkroví lze účelně využít k uložení usušené letniny nebo některých druhů nevymláčeného obilí a krmiv. Není na škodu spojit seník s krmelcem, který můžeme umístit buď na jeho boku nebo na zadní straně stavby, nebo s výhodou i pod prostorem seníku, což je zvláště výhodné, protože je shora krytý nejen základ, nýbrž i prostor pro pobyt zvěře. Je výhodné pokud dokážeme stavbu uspořádat tak, aby bylo možno krmivo doplňovat uzavíratelnými otvory ve stěnách skladiště sena. Seníky nepodsklepujeme, nýbrž je stavíme na nízké kamenné podezdívce. Ty, v nichž ponecháme dolní prostor volný pro jesle a pobyt zvěře, stavíme na dřevěných nosných sloupech, zapuštěných do kamenných podezdívek. Je možné je upravit jako oborohy, v nichž se píce v jeslích doplňuje sama z nadloží. Seníky stavíme vždy ze dřeva, seníky s tyčovými stěnami mají i tu výhodu, že jsou vzdušné a uskladněné krmivo v nich i snadno dosychá. Střechy kryjeme buď lepenkou nebo i šindelem, tašky pro svoji váhu nejsou vhodné. Z ekonomických důvodů stavíme seníky poblíž lesních cest, ale nikoli u veřejných a rušných silnic, zvláště jsou-li spojeny s krmelcem pro zvěř.

Seníkům jsou podobné i lesní kolny na ostatní krmivo, jež můžeme opatřovat i okny a okenicemi, aby byly větratelné a obyčejnými dveřmi. Chceme-li v nich uschovávat krmiva, které je třeba chránit před mrazem, je lépe dělat stropy na způsob srubových staveb.

Oboroh tvoří čtyři kůly z nejslabší kulatiny, rovné, hladce osekané, které po impregnaci spodní částí ochranným nátěrem svisle zakopeme do země tak, aby vytvořily mezi sebou čtverec a o straně 1,5 – 1,8 metru. Státní lesy doporučovaly pro jelení zvěř základnu 2 x 2 m, pro daňčí 1,8 x 1,8 m a pro srnčí 1,2 x 1,2 m. Nadzemní výška kůlů, které musí být naprosto svislé a v celé své délce od sebe stejně vzdálené, má činit pro první dva druhy zvěře 5-8 m, pro srnčí 2-3 m. Kůly se usazují do země do vykovaných jam vrstveným záhozem, který neustále pěchujeme. Podlahu oborohů budujeme z tyčoviny přibité na rám vytvořený okolo vodících kůlů 0,2-0,3 m nad zemí. Důležitým zařízením oborohu je střecha. Je prkenná, stanového nebo sedlového tvaru, pokrytá lepenkou, a na místech, kde má hladce klouzat po kůlech, opatřená volnými kruhovými nebo čtverhrannými otvory. Aby ani pod nimi netrpěla píce zatékající dešťovou vodou nebo vodou z tajícího sněhu, dáme u klempířů zhotovit trychtýřovité manžety z plech, které připevníme ke střeše plochým lícem, který je nad otvorem proti hřebenu zasunut pod lepenku, kdežto směrem k okapu je umístěn nad lepenkou. Ke kůlům přiléhá jen svou manžetou, hlavně na hořejším okraji. Střecha je poměrně těžká a potřeba vysunout nás nutí k tomu, abychom v určitých výškách kůly provrtali a při zdvihání krytu si tak mohli spodní hranu střechy podpírat železnými dřevěnými kolíky nebo hřeby. Její váhu zvyšuje ještě potřeba širokého okapu, který má zabraňovat během deště vlhnutí sena v bocích. Proto má boční převěs činit 0,5 – 0,6 m. Je výhodné, můžeme-li střechu zvedat přenosným vrátkem. U velkých oborohů je to dokonce nutné.

Sila na rozdíl od seníků a oborohů nám sila uchovávají píci stále šťavnatou. Jako nejlepší se v mysliveckém hospodaření ukázaly jámy vyložené betonovými skružkami o průměru 1m hloubce asi 2 m, opatřené betonovým dnem, u nichž jsou obvodové spáry vymazány cementovou mazaninou. Na dokonalosti výstavby, nepropustnosti stěn, dna a samozřejmě i krytu a upěchování obsahu záleží kvalita siláže. Tyto jámy děláme v bezvodném terénu v okolí příjezdových cest, rostliny, které v nich skladujeme, nejprve rozřežeme na 10 cm dlouhou řezanku.(Kokeš 1974) Sušení sena na stojanech je pro myslivecké použití výhodnější než sušení na zemi. Pro získávání hodnotného objemového krmiva by se proto měly používat stojany na sušení sena. Sušení sena na stojanech je také méně závislé na počasí. Při kladení píce na sušáky je třeba dbát na to, aby dole zůstal volný prostor, aby pod sušáky mohl vzduch volně protahovat a aby vlhkost ze země nevzlínala po rostlinách visících až na zem. Pro mysliveckou praxi jsou velmi vhodné skládací sušáky. Jejich konstrukce umožňuje snadnou přepravu. Trojnohé stojany jsou spojeny otočným způsobem v horní části. Tyče pro uložení sena jsou navrtány na míru a hřebíkovým čepem připojeny k nohám stojanu. Tyto úložné tyče jsou uprostřed stojanu spojeny drátěným okem. Jako materiál používáme loupanou tyčovinu.

Sušáky slouží ke snížení ztrát nejjemnějších rostlinných částic odrolením a i k zabránění ztrátě živin poškozením píce během sušení. V horách to budou nejčastěji rozsochy nebo rohatiny, v ostatních oblastech jehlanovité nebo pultovité boudy, popřípadě jim podobná zařízení. Rozsochy jsou jen vršky jehličnatých stromů, dole dobře zašpičatělé a s ponechanými pahýly větví v přeslenech. Je možno je nahradit jednoduchými, dole rovněž zašpičatělými kůly z tyčoviny, které ve vzdálenosti 0,4 m nad sebou provrtáme tak, aby bylo možno otvory prostrčit příčky, které by v každém přeslenu tvořily kříž. Přesleny mají začínat asi 0,7 m nad zemí. Dobře nám poslouží boudy, které se skládají ze dvou stěn buď trojúhelníkové nebo lichoběžníkové kostry, přes niž jsou jako příčky přibity tyčky. Píce je na nic vrstvena od spodních příček, a to na každou stranu samostatně, a celek se překryje hřebenem, který nesmí být velký, aby sušená píce neplesnivěla. Harfa se zbuduje ze dvou kůlů si 1,5 m od sebe vzdálených a zaražených do země, které jsou navzájem spojeny čtyřmi příčkami se střešou nahoře. Vzdálenost příček činí asi 40 cm, přičemž spodní má být asi 0,7 metru nad zemí.

Existuje celá řada různých konstrukcí sušáků, podle místních zvyklostí v jednotlivých krajích i podle konstruktérů, kteří je vymysleli.

Veškerá skladiště píce a krmiv každoročně z jara pravidelně čistíme. (Kokeš 1974)

3.7.13 Asanace mysliveckých staveb a zařízení

Všechna krmná zařízení je nutné alespoň jednou ročně řádně vyčistit. Po mechanické očištění by měla následovat dezinfekce, například roztokem Sava nebo chlorovým vápnem. Spolehlivě ničí choroboplodné zárodky sluneční záření. (Vosátko a kol. 2013) Krmelce i okolí asanujeme vhodnými přípravky, jako je například nehašené vápno, v množství 0,3 – 0,5 kg/m². Účinná je aplikace 5 procentního roztoku Chloraminu B nebo 3 – 5 procentního roztoku vápna k následnému prolití zeminy. Běžně se také užívají firemní přípravky jako 2,5 procentní Dikonit, Suprachor, Stalon F, 4 procentní roztok formaldehydu, 10 procentní roztok louhu sodného a další, které mají výrobní označení. Po celkové očištění a desinfekci je vhodné opravit vadné části krmných zařízení. Přenosná krmná zařízení odstraňujeme z prostředí. Před jejich skladováním se doporučuje jejich ošetření 2 procentním roztokem modré skalice. Místa, kde se nacházela přenosná krmná zařízení, asanujeme jen zarytím potravních zbytků hlouběji do půdy.(Korhon 2005)

3.8 Myslivecká zařízení na vodách

3.8.1 Zásypy pro vodní ptactvo

Přikrmování divokých kachen není důležité pouze v zimě, poněvadž je ze zkušeností dobře známo, že pro jejich připoutání k vodním lovištím je stejně důležité v době hnízdění a po ní, zejména v období honů a před nimi. Na břehu nám slouží k předkládání krmiva přístřešek užívaný pro přikrmování bažantů. Jako kryt poslouží silnější vrstva rákosu, rozprostřená na prostorném rámu, zpevněná mříží z tyčí, přichycená proti větru několika latěmi, které k rámu přibijeme nebo přivážeme drátem. Střechu připevníme na čtyři silné, hluboce do země zapuštěné kůly, z kterých jsou dva kratší a dva delší, tak, aby klesala proti směru převládajících větrů. Tím dosáhneme pod přístřeškem závětrí a bráníme zásyp proti nepohodě. Vhodnými krmelišti především na menších vodách jsou připoutané vory. Zhotovujeme je z několika kusů navzájem k sobě připoutané kulatiny, na níž zřídíme prkennou podlahu s okraji orámovanými přibitými latěmi, aby se předkládané krmivo při dosednutí většího počtu ptáků neshazovalo do vody. Silnější konstrukci volíme proto, aby byly pokud možno stabilní. Výška rámu nad podlahou nemusí být veliká. Postačí pouhých 4-5 cm. Výhoda vorů libovolné výměry, volené podle počtu očekávaných ptáků, je především v tom, že jim nehrozí při stoupání hladiny zatopení, neboť s přibýváním vody na hladině stoupají, nebo naopak při jejím opadu klesají. Aby se udržely na místě, poutáme je drátem nebo lépe řetězem, uzamčeným visacím zámkem ke kůlu pevně zaraženému do dna. (Kokeš 1974)

3.8.2 Odpočívadla pro vodní ptactvo

Hnízdiště divokých kachen tedy dřevěné budky, kryté sedlovou střechou se umísťují na okraji rákosin u břehu. Balát (1968) zkoušel na Lednicku budky tvaru krychle o hraně 0,35 až 0,4 m. Jejich vchod byl přibližně 0,5 X 0,15 m veliký a ústil na prkénko, které umožňovalo kachnám volně usednout. Dno budky bylo 0,1 až 0,15 m pod vchodem a prostor mezi ním a vletovým otvorem byl vyložen drnem umožňujícím kachnám vytvoření hnízdní dutinky, která byla vyplněna trochou trávy, sloužící kachnám k zakrytí násady během hnízdění. Většinu těchto líhnutí umísťoval při volné hladině na okraji porostů zblochanu nebo orobince tak, aby vchod směřoval k vodnímu zrcadlu. Veselovský (1954) upozorňuje na potřebu volného prostoru v místech, kudy káčata budky opouštějí. Jakákoli podstatná svislá překážka tomu zabrání a ja zjistili v pražské zoologické zahradě, opuštěná kachňata, které matka nedokázala z budky vyvolat na hladinu nebo zem, hynou. (Kokeš 1974)

3.8.3 Vysunuté štonty

Lovecká zařízení na vodách sloužící k lovu divokých kachen mají dvojí účel, jsou viditelným označením loveckých stanovišť, takže usnadňují organizaci honu a brání libovolné změně stanoviště neukázněnými střelci. Jak záštity, tak i lávky umožňují tichý, spořádaný a nenápadný nástup na vyznačená místa, který zpravidla vylučuje nepředvídané příhody, při kterých se vodní ptactvo zvedá dřív, než střelci obstoupí vodní plochu. (Kokeš 1974)

3.8.4 Hnízdní budky

Čerstvě založené rybníky a jezírka poskytují v prvním období po svém vzniku málo vhodného úkrytu a možností k odchovu mláďat u nás žijících kachen. Chceme-li si kachní populaci již od začátku navyknout k nově vzniklým vodním plochám, pak je vytvoření hnízdních budek pro kachny vhodným opatřením, i když se budky stávají s

přibývající přirozenou vegetací pro kachny stále méně atraktivní. Vzhledem k časnému hnízdění kachen, však můžeme budky umísťovat i na starších dřive založených rybnících. Ochrana, kterou kachnám poskytují rostliny, jako jsou například orobinec nebo rákos, není v této časně době ještě natolik dostačující, aby snůšky vajec uchránila před predátory. Protože si kachny svá hnízdiště vyhledávají již velmi časně zjara, musíme budky instalovat na místo již za pozdního podzimu při nižších stavech vody nebo v zimě, kdy je voda zamrzlá. K této činnosti lze na podzim doporučit použití vatových kalhot, v zimě usnadňuje práci souvislá ledová pokrývka. Hnízdní budky připevňujeme na ocelovou trubku, kterou zarazíme 50 – 60 cm do dna rybníka. Na dno budky pak přišroubujeme kratší ocelovou trubku, kterou nasuneme na trubku zaraženou na dno rybníka. Celou sestavu můžeme následně aretovat pomocí šroubu, který přišroubujeme skrze závit vyřezaný do vnější trubky. Tak potom můžeme silnější trubku bez problémů, pomocí bočně navařeného klínu zatlouci do rybníka. Ocelová trubka a dostatečně přečnávající základová deska zabraňují tomu, aby do budky nepronikli predátoři, kteří vyhledávají kachní vejce. Délku ocelové trubky určujeme podle očekávané výšky vodní hladiny při jarních vysokých stavech vody a také podle vlastností rybníka. Podle toho, jak stav vody na příslušném rybníku kolísá, budeme někdy muset nechat kachní budku čnět a ž jeden metr nad hladinu. (Rahn 2008)

Obr.6: Hnízdní budka pro vodní ptactvo (zdroj:autor)

3.9 Zařízení pro lapání a odchyt zvěře

3.9.1 Vlček

Oblíbeným zařízením k chytání koroptví i bažantů je vlček, čtvercový domeček, pletený z tenkého motouzu, pletený z tenkého motouzu, opatřený na každé straně buď samočinně sklapovacími dvířky, nebo uzavíracími záběhy. Velikost vlčku a konstrukce lapací bývá různá, podle toho, k čemu slouží. Vlček má být nějakou dobu při zásypu nefunkční, aby si zvěř na něj bez obav zvykla a brala v něm potravu. Koroptve a bažanty chytáme na zazvěření nových honiteb. (Žalman 1941) Umísťujeme na místo,

kudy je zvěř zvyklá chodit k zásypu, nebo přímo do zásypu. Vlček je velký 2 x 2 metry a vysoký 50 cm. Má tvar obdélníkové krabice. Ve stěnách vlčku jsou otvory opatřené drátěnými dvířky 20 cm širokými, otevíracími se dovnitř. Vlčky se musí často kontrolovat, neboť je nebezpečí, že se zvěř ve vlčku poradí anebo se může stát obětí dravé zvěře. (Vosátka a kol. 2013) Vlček slouží především k odchytu drobné pernaté zvěře. Jde o čtvercovou nebo obdélníkovou klec s lehkou (dřevěnou) kostrou potaženou sítí se světlostí ok asi 4 x 4 cm. Na všech stranách vlčku jsou samočinná dvířka otevíratelná tlakem těla zvěře pouze směrem dovnitř. Celkový rozměr vlčku je asi 1,5 x 1,5 m, na výšku 50 cm. Dvířka se budují jako lehké rámečky potažené sítí nebo mřížka se svislých kolíků či drátů začepovaných do vodorovné laťky. Do vlčků se zvěř láká krmivem a po určité době se dvířka nechávají otevřená, aby zvěř mohla vcházet i vycházet. Vlček se nejúspěšněji umísťuje pod navštěvovaný zásyp. K odchytu přistupujeme tehdy, zvykla-li si zvěř zařízení navštěvovat. Vlčky se musí pravidelně kontrolovat a chycená zvěř z nich vybírat. Vybírání nám usnadní, je-li výplet na horní straně rámu pouze volně přichycen na hlavy hřebíčků a lze jej na některém místě sejmout. (Drmot 2010)

3.9.2 Podražec

Menší počet bažantů se nejlépe chytá pod podražec. Je to síť o rozměrech 2 x 2 metry a s oky 5 x 5 cm, volně zavěšená na rámu. Vkládá se dlouho před odchytem pod střechu zásypu, aby si zvěř na něj zvykla. Odchyt do podražců je nejúspěšnější v zimním období se sněhovou pokrývkou v místech, kde se pravidelně krmí. (Vosátka a kol. 2013) Podražcem máme na mysli čtvercovou síť umístěnou volně v přiměřeně těžkém rámu o straně asi 150 cm, kterou postavíme šikmo v bažantím zásypu a podepřeme kolíkem asi jeden metr vysokým, na který těsně při zemi upevníme sklapovací motouz svedený do boudy, ve které je skrytý chytač. Jakmile se bažanti dostanou pod rám na předloženou potravu, podtrhne chytač motouzem podpěru a bažanti se octnou pod rámem. Odtud je vybíráme k přezimování v komorách. Podražec, musí být postaven v době, kdy se nechytá, aby si bažanti na něj zvykli. (Žalman 1941) Podražec je rám s lehkou sítí o rozměrech asi 2 x 3 m, s oky 5 x 5 cm, který se umísťuje pod zásyp. Celá konstrukce musí být tak těžká, aby ji chycená zvěř svévolně nenadzvedávala, ale natolik lehká, aby zvěř při pádu nezraňovala. Dobře slouží k odchytu bažantů, divokých kachen a jiných větších ptáků. Rám, na který se lehce napíná síť, se nechá stále pod zásypem, aby si na něj zvěř zvykla. Síť se na něj připevní teprve v době odchytu. Rám musí být vpředu asi 60 – 70 cm nad zemí, podepřený kolíkem, k němuž se přiváže motouz vedoucí do řádně zamaskované chytací boudy. Zadní strana rámu spočívá na zemi a je opatřena prodlouženou tyčí, která se zaklesává mezi dvě dvojice do země zatlučených kolíků. Ty brání nežádoucímu posunutí celého zařízení. Motouz ležící na zemi je vhodné mírně zamaskovat listím a travou a pod spodní konec podpěry podsunout dřevěnou destičku nebo plochý kamínek, které usnadňují podtržení. V době odchytu je v blízké budově chytač, který, když je pod podražcem dostatečný počet ptáků, podtrhne kolík a rám spadne na zem. Zpod sítě se zvěř vybírá a dává do košů. Peří, které zůstalo pod zásypem, se musí sebrat, aby neodrazovalo při příchodu další ptáky. (Drmot 2010)

3.9.3 Tenata

Tenata na bažanty a koroptve jsou si velmi podobná, rozlišují se pouze rozměry. Mezi dvě sítě kolmých čtverců, nazýváme je síť zrcadlové, vkládáme z tenkého a hustého pletiva zhotovené chobotnaté jádro, běžící bažant nebo koroptev se snaží prolézt pletivem, protáhne se řídkou zrcadlovou sítí a zamotají se do jádra a nemůžou

tam ani zpět. Délka tenat na koroptve a bažanty bývá asi 20 metrů, výška tenat u bažantích tenat 50 cm, koroptvích 35 cm. Rozměry ok u bažantích tenat jsou 16 cm pro síť zrcadlovou a 5 cm pro jádro, u tenat koroptvích jsou oka zrcadlová 12 cm a jádrová 4 cm. K používání tenat je zapotřebí dostatečné krytiny k maskování tenat, nejlepší jsou k tomu remízy. Zajíci se chytají do tenat skládajících se ze dvou dosti pevných vnějších (zrcadlových) sítí, vysokých 1,2 m s velkými oky 25 x 25 cm, mezi nimiž je nařasena 2,4 m vysoká pružná jádrová síť s oky 5 x 5 cm. Tenata se staví na pole na kůly zatlučené do země způsobem cik-cak, a to v délce 1000 i více metrů. Zajíci se do nich mohou nahánět z obou stran. Když zajíc vběhne do sítě, protlačí se velkým okem zrcadlové sítě na tlačené straně, narazí do husté sítě jádrové a zamotaný do ní se protlačí do oka protějščí zrcadlové sítě, která ho uzavře jako do pytle. Síť se namotávají do balíků a tyče asi po 50 m. Zajíce nahánějí do tenat honci postupující proti nim v podkově. Asi 10m před tenaty leží na pytlich, hlavami směrem k honcům chytači. Jakmile zajíc přeběhne jejich řadu, vyskočí a ženou zrychlujícího a zpanikařeného zajíce do tenat. Pak se ze sítě opatrně vyprostí, strčí do pytle a později do transportní bedny. Před exportem se zajíci musí podrobit veterinárnímu vyšetření, určitý čas jsou v karanténě a konečně se třídí podle pohlaví a odvázejí.(Hell, Hromas 2002) Zaječí tenata jsou dvojitou sítí obdobného složení jako tenátka koroptví. Je složeno z vnějšího pletiva zrcadlového tvaru čtverce a vnitřního jemného zrcadla. Zajíc, který chce proniknout napjatým pletivem, proskočí částečně otvorem zrcadlové sítě, strhne však s sebou i síťové jádro a je zapleten a nemůže ven. Doporučuji stavět tenata pod pahrbek a na staré strnisko a pod něj, aby byla co nejméně viditelná. Lapači se ukryjí za tenaty. Druhou součástí lapacího zařízení tvoří zábradla, to jsou obyčejné síťe stavěné sbíhavě jako křídla a hlídané řídce a viditelně postavenými honci. Toto opatření má zabránit, aby zajíci neutekli po stranách a běželi dopředu k tenatům. Natlačení směrem na tenata se provádí pomocí řady honců, kteří jsou proti tenatům.(Žalman 1941)

3.9.4 Odchyťová zařízení pro spárkatou zvěř

Pokud třeba získat živou spárkatou zvěř pro zazvěření, je třeba ji také umět chytit a vhodným způsobem přemístit.

Nejčastěji se k odchytu spárkaté zvěře používají chytací ohrady (chytadla). Chytadlo je umístěno v místě, které je zvěř zvyklá vyhledávat v době strádání, tedy u krmelců. Chytadlo je ohrada, jejíž konstrukce by měla zabránit poranění zvěře, vyrobené z dřevěného materiálu. Uvnitř je krmné zařízení, kde má zvěř hned od počátku období nouze založeno a kde najde vždy potravu. Padací dvířka se ovládají z pozorovatelný (kazatelny) umístěné poblíž ohrady.(Vosátka a kol. 2013) Zařízení pro odchyt zvěře ve volné honitbě

tedy chytací zařízení pro velkou zvěř je například zařízení využívaného léta v opočenské oboře v Orlických horách. V podstatě jde o vejčitou ohradu ze silných neprůhledných stěn z půlených tyčí, 10 m dlouhou, 6,5m širokou a 2,5 m vysokou. Tyče jsou přibity zevnitř k příčnicům, upevněným na kůly pevně zakotvené v zemi. Okolo ohrady je zřízena lávka sloužící k sledování chycené zvěře, jejímu třídění a nahánění do zužujícího se výběhu, kterým zvěř putuje až do transportních beden. Na jedné z užších stěn jsou padací vrata, široká 2m, ovladatelná z pozorovatelný. Uprostřed jedné z širších stěn je průchod 1,5 m široký, který vede do uličky směřující k transportním bednám. I ta je uzavíratelná padacími vrátky, ovladatelnými z vnější lavičky. Bludiště, které je za uličkou, je po 3 metrech opět přehrazeno výsuvnou přepážkou. Ulička se neustále zužuje až na 1 m k místu, kde je přistavěna transportní bedna. I před ní jsou padací vrátky. V uličce se upraví poloha zvířete, které se nakonec ocitne v prostoru, který neumožňuje jiný pohyb než kupředu. Tam, ať z vnějších bočních lávek, nebo otvory ve

stěnách, se připraví zvěř k transportu a přinutí ke vstupu do bedny, kde se za ní spustí závěr. (Kokeš 1974)

3.9.5 Uměla liščí nora

V honitbách s intenzivními chovy drobné zvěře by neměly chybět ani umělé liščí nory na regulaci liščí populace. Zhotovují se obvykle z betonových skruží o průměru 20 až 25 cm. Nezbytné jsou dva zvláštní vchody s 5, max. 10 cm dlouhými chodbami (mohou vést i paralelně vedle sebe), ústící před obytný kotlík o rozměrech asi 60 x 60 x 50 cm, v němž nesmí být průvan. Kotlík má být asi jeden metr pod zemí, aby v něm bylo teplo, ale výše než jsou vstupní nory, aby se v něm nehromadila voda. Kotlík může být z betonové skruže anebo vyzděný, musí mít vydlážděné dno a strop je vhodné zakrýt plechem. Liška si pak vyhrabává další východ. Dno kotlíku i chodeb se doporučuje vysypat vrstvou písku. V takových norách je možno norovat pomocí normíků bez obav o jejich ztráty, a jestliže připojíme ke stropu kotlíku komínek, lze se přesvědčit o obsazení nory i poklepem tyčí na tento strop. Způsobený hluk liška obvykle nevydrží a vyběhne. K umělým norám je také možno přistavit speciální sklopce. (Hell, Hromas 2002) Účinným způsobem tlumení lišek je norování. Používáme normíků. Střelci obsadí východy liščí nory a do jednoho vjezdu se vpustí normík a čeká se, až zvěř vyžene na střelce. Pro lepší možnost odstřelu budujeme též umělé nory. (Vosátka a kol. 2013) Umělé nory jsou zařízení, které slouží myslivcům spolehlivě k tlumení stavů lišek a jezevců. Vyhledáváme pro ně odlehlá, nerušená místa, málo lidmi navštěvovaná, která jsou poměrně vzdálená od sídlišť a komunikací, polohy suché a teplé, kterým ani v době přírodních kalamit nehrozí zaplavení. Základní podmínkou dobré nory je sucho a teplo, je pro stavbu nory výhodné jižní svahy a závětrí, které zaručí, že i v zimě vchod zůstane volný a nebude zavátý. V okolí můžeme zřídit krytou pozorovatelnou. Obyvatele nory nemusíme dostávat jen s pomocí normíků nebo destrukcí jejího krytu, ale i čekanou. Výhodou umělé nory je, že známe její polohu, směr i hloubku a umístění kotle. Nejmenší délka do ústí až ke vchodu kotle činí 4 m. Chodba je dvouramenná a nemá být přímá, ale zahnutá poněkud do oblouku. Oba vsuky budujeme daleko od sebe, abychom jednu chodbu neporušovali, pokud jsme nuceni druhou otvírat. Při budování nory nejprve vyhloubíme rýhu. Vedeme ji pokud možno volným terénem, kde nám nevadí sousední stromy a jejich kořeny a kde také nejméně poškodíme okolní porosty nebo podrosty. Podle druhu zeminy a její těžitelnosti volíme hloubku 0,5 – 0,8 m. Příliš mělké založení chodby není výhodné, voda snadno odplavuje zeminu a mělce založená nora není příliš teplá. Šířku výkopu řídíme materiálem, který použijeme k jejímu vyzdění. Nejlepším materiálem je plochý kámen, chodbu vykládáme nasucho, bez malty, aby ji bylo možno kdykoliv a kdekoliv rozebrat a snadno uvést do původního stavu. Její světlost má činit 0,25 m na výšku a 0,2 m na šířku, při vsuku může být širší. Tam děláme kryt z větších kamenných desek, aby lépe vzdoroval erozi při průtoku kalamitních vod. Šíře výkopu musí činit nejméně 0,4 m, aby bylo možné srovnat kámen a cihly v bočních stěnách. U hlubšího výkopu lze doporučit dokonce větší šířku, aby měl člověk, který rýhu hloubí volný prostor. Nora je tedy čtyřhranná, obdélníkovitého průřezu, přičemž její dno zůstává původní, zemité. Boky můžeme budovat z jakéhokoliv kamene, který má alespoň dvě stěny rovné. Pro kryt vybíráme nepřilíživý plochý kámen, a to nejen pro jeho snadné uložení, ale i při ulehčení práce při případném otvírání nory při norování. Na konci se obě nory vzájemně spojí a vytvoří kratší, asi 0,5 m dlouhý vstup do kotle. Ten bývá ve stejné hloubce, jenomže prostornější, kruhový, o průměru asi 0,5 m a výšce 0,3 m. Rovněž v něm jsou boční stěny vyloženy kamenem, na němž ploché desky tvoří kryt. Použijeme dva až tři vyšší deskové kameny a taky poklop z prken, který je lehčí, ovladatelnější a který je

možno právě na kotli při jeho otevření opravit, nebo nahradit.(Kokeš 1974)Pomocí umělé nory mohou být lišky úspěšně a dlouhodobě loveny. Je až s podivem, jak vysokého liščího výřadu lze pomocí umělé liščí nory dosáhnout. Obzvláště vhodné jsou honitby chudé na kryt a nacházející se na jižním svahu, například polní meze, úhory, opuštěné pískovny a šterkovny. Prostě všude tam kde noru nepromáčí spodní voda. Umělá nora (kterou vyvinuli v Dánsku) s betonovými kotli a lehkými šestihrannými trubkami a rohovými tvarovkami umožňuje postavit jakýkoliv požadovaný tvar. Běžný průřez umělé nory ve tvaru U není dostatečně větratelný. Ideální je takový tvar, u kterého 8 a 12 metrů dlouhé spády probíhají rovnoběžně směrem od kotle, pak se větví a vybíhají ve dvou obloucích. Nejjednodušší je rozestavit trubky na stanovišti do požadovaného tvaru a vyznačit průběh výkopu. Jestliže to místní podmínky dovolí, je optimální hloubka výkopu 80 cm. Pro ulehčení práce může být použit minibagr. Aby liška přijala noru i v zimě, je rozhodující teplota půdy dosažená hloubkou výkopu (jako v přírodě). V místě kotle se v příkopu upraví lože, které se vysype šterkem. Stěnové desky kotle se osadí a vloží se podlahová deska. Pro suchou stavbu je důležité, aby byl kotel vyspádován směrem k trubkovým spádům. Hráběmi urovnáme dno vykopaného příkopu a jednotlivé trubkové díly budeme klást směrem od kotle. Trubkové díly musí dobře navazovat, aby si prolézající pes nepotrhal kožich. Pomocí rozbrušovačky můžeme předem vnitřní hrany srazit. Oblouky spádů slouží k tomu, aby ke kotli neprotahoval průvan. Vjezdy mohou být upraveny a zamaskovány převislými kořeny. Na podlahovou desku kotle se nasype 10 cm silná vrstva písku. Na položenou krycí desku kotle se nesmí dávat žádná fólie, jinak se v kotli kondenzuje voda. Umělá liščí nora se zakryje lehkým zásypem. Alternativou speciálních šestihranných trubek jsou 20 cm široké, běžně prodávané betonové trubky.(Wandel 2007)Umělé nory se obvykle stavějí jako dvouramenné podzemní chodby ve tvaru písmene U, v hloubce minimálně 50 cm, aby byly dostatečně teplé. Na konci chodby se umísťuje jeden nebo raději dva kotle o rozměru asi 50 x 50 cm. Navzájem bývají spojené a průchozí, aby zvěř měla možnost volného úniku před normíkem. Světlost chodeb i výška kotle bývá kolem 20 – 25 cm. Ideální délka chodeb je kolem 10 m. Důležité jsou spádové poměry nory, které uvnitř ovlivňují sucho a průvan. Za vlastním vsukem, který může být nasměrován mírně vzhůru, následuje důležité počáteční krátké klesání vystřídané mírným stoupáním v celém průběhu chodeb. To brání zatékání vody do nory. Co se týká vsuků, je nejvhodnější budovat dva navzájem oddělené, vzdálené od sebe natolik, abychom při otevírání jedné chodby zároveň nenarušovali druhou. Vsuk by měl být upraven jako nenápadný otvor krytý převislým drnem a měl by být poněkud širší než navazující chodba. Různí praktikové také doporučují doplnění interiéru kotle o nejrůznější modifikované přepážky, často ve tvaru písmene U nebo Y, které usnadňují postup normíka, znesnadní lišce zaseknutí se v kotli a obranu jeho vstupu. Údajně mají také upravovat průchod proudění vzduchu norou, vytváří jakési teplé kapsy proti průvanu, noru tím zútulňují a zvětší její aktivitu pro případné obsazení. Pro stavbu nor je možné použít jakýkoliv materiál od kameninových trubek přes kameny k cihlám či střešním taškám, kterými vyzdíme stěny a vyrovnáme stropy. Dřevo není příliš trvanlivé, protože časem podléhá tlení a nora se sesouvá. Vždy je velmi vhodné vyskládat uvedeným materiálem jenom stěny nory. Podlaha by měla být zachována přírodní. Velmi dobrým řešením je nákup dnes dostupných průmyslově vyráběných nor z prefabrikátů nebo betonových dílů, které bývají nezděná doplněny o vhodné lapací zařízení, které lišku prolézající norou uvězní.(Drmotá 2010)

3.9.6 Sklopce

V honitbách s chovem drobné zvěře potřebujeme na lapání drobných šelem, jednostranné anebo dvoustranné truhlíkové sklopce vyrobené z pevných hrubých prken (fošen), z drátěného pletiva anebo železobetonové. (Hell, Hromas 2002) Sklopce jsou lapací zařízení, které chycenou škodnou neusmrcují, pouze chytí a zadrží v lapáku. Do této kategorie patří jednostranné a dvoustranné sklopce na chytání škodné. Tyto bývají zhotovovány z měkkých prken asi 110 cm dlouhé a 30 cm široké. Sklapovací přední stěny se doporučuje zhotovit z dřeva tvrdého, a to proto, že těžší dřevo rychleji sklopec uzavírá a chycená zvěř nemůže tvrdou stěnu kousáním snadno poškodit. Jednotlivé součásti k sobě musí snadno přiléhat a zvláště spoušť musí být spolehlivá a jemná. Umístění sklopce vyžaduje úpravy a časté čištění pěšin zvláště k tomu určených sklopců svedených, po kterých škodná ráda chodí. Na obou stranách sklopců jsou zábradlí z proutí, kolem kterých škodná ráda slídí a vedou škodnou přímo do sklopce. (Žalman 1941) Základním zařízením sloužícím k lapání predátorů je sklopec. Setkáváme se s ním v různých dobách, na různých místech světa a především v nejrůznějším provedení. Výčet konstrukcí i spoušťových mechanismů používaných sklopců by byl velmi pestrý. Všechny však fungují stejně na principu uvěznění zvěře, která vstoupí dovnitř pasti. Ta může mít tvar a provedení dřevěného truhlíku, klece, roury, či trubky. U dřevěných sklopců je třeba mít na paměti, že dřevo časem ve vlku nabobtná, což se může projevit především ve zhoršení funkce dvířek. Po vstupu do sklopce se zvěř dotkne spoušťového mechanismu. Může na něj stoupnout, zatlačit, zatáhnout nebo jej převrhnout, čímž aktivuje uzavírací mechanismus. Ke vstupu do zařízení je zvěř přivedena buďto předložením atraktivní návnady nebo vhodným umístěním pasti na obvyklé spády, často prolézaných dutin, do mezer mezi ploty, mezi balíky slámy. (Drmota 2010)

Velký sklopec s nastavením na kohoutek pro vylepšený selektivní odchyt s velikostí vchodu 25 x 33 cm je vhodný pro odchyt kun, zdivočelých koček a lišek. Spouštěcí mechanismus, zavěšený nahoře ve klopci, je chráněný proti vlivům počasí a spustí past při sebemenším dotyku. Myslivec nastaví past podle toho jaký druh zvířat chce odchytit – podle výšky v kohoutku daného zvířete a podle délky dotykové větve. Držák na větev a zádržná tyč, která drží padací dvířka v otevřené poloze, jsou vyrobeny z ocelové tyče o průměru 8 mm. Stavěcí trn na zádržné tyči a zalomený čep se závitem pro jemné nastavení jsou zhotoveny z nerezové ocelové tyče o průměru 6 mm. Držák na větev s přivařenou objímkou a zajišťovacím šroubem M6 na větev je uložen v otvorech dvou mosazných destiček. Při spuštění pasti stavěcí trn spadne v podélném otvoru vyříznutém v boční stěně. Pro lapení lišky stačí odpor, který klade pero upevněné do objímky. Kvůli odlehčení je sklopec vyroben z hoblovaných smrkových prken, silných 1,9 mm. Jednotlivé díly přiřídíme podle rozměrů a sešroubujeme. Střešní prkno položené na sloupky chrání past a spouštěcí mechanismus proti nepříznivému počasí. Past může být celá zamaskovaná. Její životnost prodlouží tenký zinkový plech přibitý zespoda na dno pasti. Dřevo se konzervuje nejedovatou, přírodní pryskyřicí, která zvířatům voní. Pro zvýšení úspěšnosti lovu může být do pasti vložena návnada na pletivo v průhledu, který je zakryt střešním prknem. Malý sklopec s vchodem 15 x 20 cm je vhodný k odchytu všech zvířat od kuny po kočku v souladu se zákony na ochranu zvířat a bez zranění. Tato past pro odchyt živých zvířat může být totiž nastražena po celý rok. Musí být denně kontrolována (nejlépe ráno a večer). Jestliže má myslivec málo času, může být past několik dní nebo delší dobu nastavena na průchod.

Místa pro nastražení pastí jsou přirozené spády, zídky na vinicích, ploty kolem lesních kultur nebo suché příkopy s velkými průtokovými rourami. Při hledání vhodných míst k nastražení pastí by myslivec neměl opomenout žádnou příležitost k pozorování zvěře při čekání a při sledování stop na sněhu. Na základě těchto pozorování myslivec zkušeně

určí další místa pro nastražení pastí, například malé remízky mezi poli, pásy křovin, vodní toky, meze, kamenolomy, houštiny v lesních zákoutích, stodoly v polích. Sklopec funguje nejlépe, jestliže příchod k němu upravíme pomocí tzv. nuceného spádu. Past zasunutá v lese pod hromadou klád může být doplněna návnadou vloženou mezi pletivo v průhledu a víko pasti. Past s vloženou návnadou bude atraktivní i bez nuceného spádu. Při některé z kontrol můžeme ke sklopce táhnout po zemi návnadu. Pro odchyt kun do pasti včas, od začátku října, nastražíme sušené švestky, sušené jeřabiny a čerstvá vejce. (Wandel 2007) Zařízení pro lapání škodlivé zvěře tedy sklopce popisuje Kokeš (1974). Jejich principem je polapení zvířete na jeho obvyklém spádu, nebo jeho přilákání návnadou do pasti. Zvíře neusmrcují. Sklopce se vyrábějí ze dřeva nebo z kovu. V zásadě jde o čtyřboké truhlíky, jejich vchod i východ je opatřen samočinnými padacími dvířky, které zvíře uvnitř uvězní, jakmile se dotkne samočinné spouště. Pro řádnou funkci sklopců je důležitá nejen konstrukce, ale i umístění. U kovových sklopců je snadné zjistit druh zvířete, které je polapeno. Bývají opatřeny držadly pomocí, s jejich pomocí můžeme past i s úlovkem přenést jinam. Prkenné sklopce jsou v zásadě truhlice z měkkého řeziva. Jsou různé délky podle možností, které máme k dispozici, a druhu zvířat, která chceme lapat. Pro malé šelmy může být délka sklopce do 1 m. Otvor by se měl pohybovat od 0,25 m do 0,4 m. Samočinné spouštění obou dvířek, které mají být z tlustších prken, někdy pobitých na vnitřní straně plechem, aby se jimi lapené zvíře nemohlo prokousat, obstarají zpravidla dvě páky, na kterých jsou dvířka zavěšena drátem. Páky jsou uprostřed provrtány, aby se mohly volně otáčet na vodorovné ose, kterou nesou dva sloupky, umístěné z boku sklopce. Dole uvnitř truhlíku je nášlapné prkénko, které se také částečně otáčí okolo vodorovné osy, kdy jeden konec je vložen do kruhového otvoru v boční stěně a druhý je prodloužen a stejně provléknut vývrtem v opačné stěně. Jeho konec, který poněkud vyčnívá ven, je opatřen zářezem, jemuž podobný je i na vnější straně bočního prkna.

Při nastražení pasti se stlačí obě páky v horní části sklopce. Tím se obě prkénka tvořící dvířka nadzvednou a truhlík otevře. Potom se přes páky přehodí motouz připevněný jedním koncem k hřebíku zatlučenému do opačného boku sklopce, než je ten, u něhož je spoušť. Motouz je jenom tak dlouhý, aby při zdvižených dvířkách dosáhl na místo, na němž jsou v protějším boku oba zádlaby. Poněvadž je na onom konci opatřen dřevěným jazýčkem (nejlépe z tvrdého dřeva), ostře dlátovitě seříznutým na obou koncích, je možno ho upevnit do obou zádlabů, tedy rýžky na prodloužené ose prkénka i sklopce. Tím je past nastražena a jakmile cokoli zavadí o vnitřní nášlapné prkénko, uvolní se jazýček, motouz povolí a dvířka na obou čelech truhlík uzavřou. Sklopec je možno opatřit náběhy.

3.10 Stavby určené pro obornictví a bažantnice

Obora je druh honitby s podmínkami pro intenzivní chov zvěře s obvodem trvale a dokonale ohrazeným nebo jinak uzpůsobeným tak, aby chovaná zvěř nemohla z obory volně vybíhat. Minimální rozloha obory je 50 ha. V oboře lze celoročně lovit ty druhy zvěře, pro které byla obora zřízena a pro které byly stanoveny minimální a normované stavy.

Karanténní obůrky jsou dočasná myslivecká zařízení zřizována obvykle přímo v oborách oplocením menší plochy 1 – 3 ha. V této obůrce se zvěř se zvěř chová a veterinárně sleduje po dobu zjištění či přeléčení nákazy.

Aklimatizační obůrky slouží k aklimatizaci dovezené zvěře před vypuštěním v novém prostředí za účelem zazvěřování nebo osvěžení krve. Mívají velikost 3 – 5 ha. Dovezená zvěř se v obůrce drží obvykle 2 roky a poté se vypustí do obory.

Přezimovací obůrky, jejichž smysl spočívá v omezení škod působených zejména jelení zvěří na lesních porostech okusem, loupáním v místech kde dochází k větší koncentraci zvěře. Princip spočívá v tom, že se zvěř naláká do přezimovacích obůrek na atraktivním krmivem a po celou dobu je v těchto objektech intenzivně krmena. Nejčastější velikost přezimovacích obůrek se pohybuje mezi 6 – 60 ha.

Bažantnice je část honitby, v níž jsou vhodné podmínky pro intenzivní chov bažantů. Výměra bažantnice by měla mít minimálně 100 ha souvislých honebních pozemků v rámci uznané honitby, z toho by mělo být 25 ha tvořeno souvislými honebními pozemky s keři a dalšími dřevinami. Hranice bažantnice by měla být vzdušnou čarou vzdálena minimálně 200 m od zastavěného území. Měl by být k dispozici celoroční přirozený zdroj vody. Roční počet vypuštěných bažantů by měl být nejméně 1500 kusů. Vypouštění bažantů by mělo probíhat alespoň 30 dnů před každým lovem.(Vosátka a kol. 2013)

K zařízení obor náleží mimo kvalitního, velice drahého oplocení ze silného drátěného pletiva (obvykle, neboť dřevěný plot je sice estetičtější, ale má jen malou životnost) se vstupními branami a přelízkami také vysoké posedy, krmelce, slaniska, odchyťová zařízení, kaliště, napajedla, sítě kvalitně udržovaných loveckých stezníků, sklady krmiv, silážní jámy, krechty či sklepy na okopaniny, kůlny na nářadí. V oborách s černou zvěří se staví vyvýšená střelecká staveniště (nízké nekryté posedy), vhodné jsou i generační obůrky ke kontrolovanému rozmnožovacímu chovu divočáků a musí se upravit i výřadiště. V bažantnicích musí být i dostatečný počet mysliveckých zařízení, jakými jsou zásypy, sklopce, umělé nory na tlumení lišek, střelecké záštity, vysoké posedy, přepouštěcí (adaptační) voliéry, sklady krmiv, volné plochy na výřad.(Hell, Hromas 2002)

Obory a později myslivecká činnost v oborách, obornictví, mají v našich zemích dlouhou a bohatou tradici. První zprávy o zřizování obor na našem území pocházejí z druhé poloviny 13. století. Velký rozmach doznalo obornictví zejména v 15.-17. století a ve značném rozsahu se udrželo až do století 20. Ještě koncem 19. století bylo na území Čech, Moravy a Slezska na 350 obor. V současné době, kdy máme zhruba desetinu obor co do počtu vzhledem ke stavu před 100 lety, udržujeme evropský, možná bez nadsázky říci světový primát t tomto oboru myslivecké činnosti. Při oborním hospodářství se počítá s dosti vysokým stupněm koncentrace zvěře na omezené ploše. V současné době se zastává názor, že kapacita jednoho krmeliště má být nejvýše 30 až 50 kusů zvěře, a to podle druhu a charakteru obory. Zavrhuje se přikrmování na jediném místě, jak se to ještě někde donedávna provádělo. Pro toto opatření mluví důvody parazitární prevence, celkové hygieny krmeliště a požadavek, aby každý kus zvěře v oboře dostal příslušnou dávku krmiv, která je pro něj určena. Systém průlezových ohrádek a oplocení musí být samozřejmostí. Na rozdíl od volných honiteb musí být krmeliště zařízení na celoroční provoz, neboť v intenzivních oborních chovech se přikrmuje po celý rok a v zimním období se dá mluvit přímo o krmení. Nutnost pravidelně předkládat krmivo u oborních chovů je nezbytná, zejména v zimním období je zvěř na tomto zdroji potravy zcela závislá. Krmiva objemná klasickým způsobem předkládaná sušené píce jsou krmelce, zásobníky nebo jesle. V oboře je třeba volit velikost těchto zařízení podle počtu a druhu zvěře. Je lépe mít potřebné množství objemného krmiva uskladněno v oboře než je během krmného období dovážet. Proto jsou vhodná samospádová krmná zařízení, u nichž objemná píce leží svou vahou na krmných jeslích nebo na podlaze oborohu, čímž se jednak stlačuje, jednak umožňuje zvěři příjem krmiva podle potřeby. Denní zakládání objemné píce do jeslí se dnes prakticky nepoužívá pro velkou pracnost a malou efektivnost. Denně zakládáme jen

vzácnější druhy píce, které nemáme dostatek pro samoobslužný systém, nebo letnina, která představuje jedno z nejvhodnějších a nejpřirozenějších objemných krmiv.

Krmiva jadrná. Pro oborní chovy jsou zvláště významné plody dubů a jírovců (kaštanů), které jsou pro zvěř nejpřirozenějším zdrojem výživných látek. Nejvhodnější předkládání těchto krmiv je jejich přirozený opad, kdy kaštiny a žaludy zůstávají po dlouhou dobu ve výborném stavu ve vrstvě spadaneho listí. Dovážíme-li tato krmiva do obory, je vhodné je předkládat do krmných korýtek. Kaštiny a žaludy se velmi hodí pro krmná zařízení, ve kterých krmivo samospádem klouže po šikmém dnu zásobníku podle toho, jak je odebírá zvěř. Ze zrnin přichází v úvahu pro příkrmování spárkaté zvěře kukuřice a oves.

Granulovaná krmiva mají vyrovnaný obsah živin a jsou obohacena o potřebné látky minerální, stopové a vitamíny, důležité pro zdárný vývoj zvěře. Předkládáme je do korýtek. Na krmelišti má být vždy potřebný počet truhlíků či korýtek, kolik kusů zvěře je průměrně navštěvuje.

Krmiva dužnatá dovážíme do obor, kde pro ně vybudujeme sklepy, umístěné přímo na hlavních krmelištích.

Minerální přísady. Sůl je nezbytnou životní potřebou volně žijících přežvýkavců, neboť pomáhá úspěšně regulovat režim tělních tekutin a některé zaživací pochody. Sodík obsažený v soli pomáhá neutralizovat průjmové účinky draslíku, kterého bývá v první zelené potravě předjarního období příliš mnoho. Zvěř potřebuje sůl po celý rok, i když v různém množství. Předkládáme ji proto zásadně v lizech a slaniscích nejrůznějších typů, nikdy ji však nepřidáváme do krmiva. Doporučuje se, aby slaniska byla chráněna stříškou proti srážkám. (Wolf a kol. 1976)

3.10.1 Oborní oplocení a jeho příslušenství

Oborní oplocení musí splňovat základní podmínku, musí být pro zvěř neprostupné. To znamená, že musí být dostatečně vysoké a pevné, aby zabraňovalo úniku zvěře z obory. Výška oplocení musí být u zvěře černé nejméně 2 m, u zvěře daňčí a mufloní nejméně 2,2 m a u zvěře jelení pokud možno ještě vyšší. Způsoby oplocení jsou různé, kromě výšky a pevnosti musí splňovat požadavky trvanlivosti, hospodárnosti pořizovacích nákladů a vkusnost použitého materiálu. Zásadně je třeba se vyvarovat použití na oborní oplocení ostnatý drát. Stejně důsledně je třeba dbát na to, aby použitý materiál splynul s okolní přírodou. Z tohoto hlediska není vhodné drátěné pletivo a betonové sloupky, i když tento typ oplocení z hlediska pořizovacích i stavebních nákladů se zdá být v současné době vhodný.

Plot pro černou zvěř musí být zapuštěn do země a ve spodní části zpevněn do výše 50 až 100 cm. Také oborní oplocení pro jinou zvěř v oblasti, kde se vyskytuje větší počet černé zvěře ve volnosti, musí být ve spodní části zpevněno, neboť černá zvěř dokáže porušit i velmi důkladné oplocení. Oborní oplocení se musí denně kontrolovat a řádně udržovat, neboť únik zvěře z obory, zvláště pokud unikne větší počet kusů, je většinou spojeno se značnými časovými i finančními ztrátami a znamená vážné narušení chovatelských záměrů a cílů.

Na příjezdových cestách v oboře stavíme vrata nebo vstupní brány. Musejí být pevné a funkční, musejí se dát zamykat a při stavbě je třeba uplatňovat estetické a reprezentační prvky. Také oborní oplocení v bezprostřední blízkosti vstupů by mělo být pečlivější a ozdobnější.

Největší potíže nastávají v oborách, kterými vede veřejná komunikace, která prakticky vylučuje použití vrat nebo brány. Budujeme silniční rošty, které jsou vysoce účinné, protože žádná zvěř přes ně dobrovolně ani nuceně nepřejde. Princip těchto roštů spočívá v tom, že přímo v místě vstupu je cesta přerušena výkopem, který je překlenut

dřevěným nebo kovovým materiálem, pokládáme ho kolmo na sebe, takže vzniká jakási mřížovaná vozovka, která je pro zvěř nepřístupnou překážkou. První příznivé zkušenosti s tímto silničním roštem byly u nás udělány v oboře Květov (lesní závod na Milevsku), kde podle kvalifikovaného odhadu, vybudování tohoto zařízení zabránilo ročnímu úniku kolem 100 kusů černé zvěře.

V místech, kde se oborní vrata používají zřídka, nebo tam, kde je vysoká frekvence pěších návštěvníků, zřizují se v oborním plotu přechody a přelízky. Je to oboustranný schodový žebřík, zabudovaný přímo do oborního plotu a opatřený bezpečnostním zábradlím. Je umožněn vstup do obory bez otevírání oborních vrat a někdy zamezí zbytečnému poškození plotu návštěvníky, kteří se chtějí za každou cenu do obory dostat.

Součástí oborního oplocení jsou také záskoky a záběhy. Umožňují zvěři, která žije volně v sousedství vniknout do obory nebo usnadňují návrat zvěře, která unikla z obory při poškození oplocení. Záskoky jsou různého typu nebo provedení. Je to zařízení, které umožňuje zvěři vskočit do obory, ale zabráňuje jejímu úniku. Tuto zábranu obstarává souvislá stěna záskoku, vytvořená buď výkopem, nebo stavbou přístupového můstku. Záskoky je třeba denně pečlivě kontrolovat, zda nejsou poškozeny nebo zataraseny. Záběh slouží ke stejnému účelu jako záskok, je to však zařízení zastaralé a dnes již méně používané. Princip záběhu využívá schopnosti zvěře protáhnout se hustým porostem, který jí klade značnější odpor. Místo jednoho pole oborního oplocení je směrem dovnitř do normální výšky plotu a ve tvaru písmena V zabudována řada dobře opracovaných tyčí (nejlépe smrkových), a to v celých délkách až do nejslabších konců, které se ve vyústění záběhu navzájem překrývají. Zvěř váhou těla tyto slabé konce roztáhne a vnikne do obory, pružné konce tyčí se však opět vrátí na své místo a jsou pro zvěř z obory směrem ven neprostupné. (Wolf a kol. 1976)

3.10.2 Vrata a vstupní brána

Brány do obor musí být masivní, dobře uzamykatelné, s dezinfekčním brodem či rohožkou. Jde-li o častěji frekventovanou cestu, je vhodné překrýt ji v bráně železným roštem, přes nějž se zvěř bojí přejít v případě, že brána zůstala nedopatřením otevřena. (Hell, Hromas 2002)

3.10.3 Záskoky a záběhy

Záskoky a záběhy se mohou do plotu umístit pouze tehdy, jsou-li okolní honební pozemky také v majetku téhož vlastníka či uživatele obory. Doporučuje se, aby sloužila také jako odchyťová zařízení- aby v nich zvěř zůstala až do posouzení, že je zdravá a pro chov vhodná, a teprve potom se vpustila do obory. Tak se chráníme proti nežádoucímu vniknutí toulavých psů do obory. Obora má mít karanténní část. Optimální je, když přes oboru nevede veřejná cesta. (Hell, Hromas 2002)

3.10.4 Odchyťová zařízení

Individuálně se spárkatá zvěř chytá do zařízení v podobě velkých sklopců upravených na samospoušť, do nichž zvěř lákáme na atraktivní potravu. Pro srnčí zvěř mohou mít tato zařízení menší rozměry a na jejich konci může být soudek naležato položený na koze a naplněný dobrou voňavou siláží s ovocnými výlisky, které tato zvěř miluje. Pro jelení a daňčí zvěř musí být ovšem odchyťové zařízení přiměřeně větší i vyšší. Kontrolovat je musíme nejméně každé ráno. Je-li odchycený kus vhodný pro naše účely, podáme mu sedativum (samčí zvěři se odřeže paroží), přemístíme ho do transportní bedny a dopravíme na místo určení. Hromadné odchyťové zařízení je ohrada okrouhlého nebo oválného půdorysu, zásadně bez ostrých a pravých úhlů. Vstupní

brána je buď padací, nebo sklápěcí (okolo horní podélné osy). Může být přizpůsobena na samospoušť (například v podobě klopýtadla nebo nášlapné desky u krmítka) anebo se uzavírá pomocí lanka z nedalekého zatepleného posedu, v němž sedí chytač. Výška ohrady pro spárkatou zvěř má být 2,8 metru až 3 metry, pro zvěř černou 1,8 metru. Důležité je, aby na odchyťové zařízení byl napojen dostatečný počet nálevkovitě se zužujících záběhů, k nimž se napojí transportní bedny. Odchycená tlupa zvěře bývá totiž velmi nervózní, a jsou-li jejich členové, zejména samci agresivní, musí se jednotlivci v těchto kójkách izolovat, aby ztráty způsobené vzájemným zraněním byly co nejmenší. Pro divočáky musí být tato zařízení velmi pevná. Po úpravě vstupních otvorů se do nich mohou chytat i menší jedinci (letošáci a menší lončáci).

Odchyťové zařízení může být buď stabilní (většina zařízení k hromadným odchytům zvěře), nebo přenosné (nejčastěji menší zařízení k individuálním odchytům zvěře). Protože výroba většího odchyťového zařízení je drahá, přichází v úvahu pouze tam, kde se hodně chytá a kde zařízení dlouho vydrží. Je samozřejmé, že na odchyťové zařízení si musí zvěř zvyknout, proto ji v něm začínáme přikrmovat už dávno před zahájením odchyťové sezony. Odchyťové zařízení je nutno pravidelně asanovat a dávat pozor, aby ho nezačali navštěvovat velcí predátoři, toulaví psi, různí zvědavci anebo dokonce pytláci. Musí být na nerušeném místě, ale musí k němu být přístup v zimě traktorem nebo nákladním autem. (Hell, Hromas 2002)

3.10.5 Chovné aklimatizační obůrky

Žádná obora s intenzivním chovem spárkaté zvěře se nemůže obejít bez chovné nebo aklimatizační obůrky. Odchování jakostní zvěře a její postupné přidávání do oborní populace, aklimatizace dovezených jedinců, parazitární karanténa, shromažďování postupně odchytávané zvěře pro větší společnou zásilku, značkování zvěře a jiná manipulace s ní nejsou bez existence tohoto zařízení myslitelné. Výměra obůrek a jejich vnitřní uspořádání jsou různé a odpovídají místním poměrům a možnostem, musí však zajišťovat možnost existence určitého počtu zvěře. Obůrka musí mít proto dostatečnou přirozenou úživnost, kvalitní úživnou plochu (políčko, louku, pastvinu), samostatné přikrmovací zařízení a vodu. Je vhodné, aby byla napojena na celoročně sjízdnou oborní cestu. Velmi často je v obůrce buď samostatně, nebo s velkou oborou společně odchyťové zařízení, kombinované někdy se zařízením přikrmovacím. Bez odchytu není možné zvěř značkovat, ošetřit, nebo injekčně léčit a převážet. V současné době lze tyto zařízení částečně nahradit pomocí narkotizační pušky. Dobře vybavená chovná obůrka je dalším ukazatelem odbornosti a kvality chovatelské práce v jednotlivých oborách. (Wolf a kol. 1976)

3.10.6 Zařízení k lovu zvěře v oborách

V každé oboře by mělo být zařízení pro odchyt zvěře, která se chytá na prodej, na výměnu, někdy též ke značkování nebo k vyšetření. Odchyťová zařízení jsou nejrůznějších typů a systémů, vždy však mají splňovat tyto požadavky: mají být bezpečná pro zvěř, mají umožnit rychlý odchyt, roztřídění zvěře a její uzavření do odchyťových klecí a beden. Velmi dobře tyto požadavky plní odchyťové zařízení, které pracuje na principu samospouštěcích odchyťových beden. Zvěř po uzavření v hlavním odchyťovém prostoru hledá únik a dobrovolně vstupuje do beden, kde nárazem nebo nášlapem uvolňuje nejdříve jejich přední a pak zadní čelo. Zvěř se velmi rychle a bezpečně třídí a nebezpečí poranění nebo dokonce úhynu je minimální. Odchyťové zařízení je většinou na některých z hlavních krmelišť nebo je umístěno v plotu chovné obůrky a může se používat oboustranně. Reakce odchycené zvěře je značně individuální, ve většině případů však nepříznivá, obzvláště u zvěře daňčí. Je proto třeba

oplocení odchyťových zařízení upravit tak, aby se možnost poranění co nejvíce zmenšovala, například svíslými plotovkami, dokonalejším opracováním materiálu použitého na oplocení, vpolštářováním vnitřního prostoru beden.(Wolf a kol. 1976)

V mnoha případech je třeba dodržovat daleko náročnější bezpečnostní opatření při střelbě, neboť obory často leží v těsné blízkosti obcí, parků apod. Proto je třeba v oborách využívat všech předností, které poskytují vysoké posedy. Je třeba je stavět v dostatečném množství na všech rozdělovacích liniích, na křižovatkách, na okraji nebo v blízkosti volných ploch, na ochozech a spádech zvěře. Posedy v oborách by měly mít vždy střechu, měly by mít dostatek prostoru pro lovce a doprovod a pohodlný schodišťový žebřík s bezpečným zábradlím. Materiál použitý na jejich stavbu musí odpovídat zvýšeným nárokům na vkus, stejně jako jejich konstrukce a umístění. V některých oborách jsou dokonce kryté pozorovatelné kombinované se skladem krmiv nebo materiálu mezi nosnými sloupy, nebo slouží jako doplňkové nosné zařízení. Dostatečný počet pohodlných krytých vysokých posedů, vhodně umístěných do prostoru obory a dobře zapadajících do celkového prostředí, umožňuje jednak úspěšný lov a pozorování zvěře, jednak je vizitkou odbornosti vedení obory. Vysoké posedy se často doplňují záštitami, které umožňují lovcům přístup, aniž by ho zvěř spatřila. Převážně je zhotovujeme z větví jehličnatých a listnatých dřevin, zavěšovaných na dráty nebo na dřevěné ploty, a jsou pouze dočasné. Trvalejší charakter mají záštity přirozené, vysázené z vhodných dřevin, většinou rychle rostoucích jehličnanů. Tyto záštity jsou vkusnější, trvá však poměrně dlouho, než slouží svému účelu a někdy poměrně brzy odrůstají a ztrácejí svůj význam. V některých oborách, se jejich doba účinnosti prodlužuje sestřihováním. Záštity jsou důležitá zařízení, kterými si lze značně ulehčit lov a pozorování zvěře.

Posedy často spojujeme se sítí loveckých chodníků, ty jsou vedeny tak, že je umožněn přístup do blízkostí otevřených pastevních ploch a výstup na vysoké posedy a procházení celým oborním objektem.(Wolf a kol. 1976)

3.11 Ostatní stavby související s myslivostí

3.11.1 Lovecké chaty

Mají sloužit dočasnému pobytu lovce, který nehledá v honitbě jen příležitost k získání kořisti, nýbrž i rozptýlení a oddech v prostředí vzdáleném ruchu dnešního příliš vyčerpávajícího života. Mají stát tedy v takových polohách, které sice dovolují účelné zásobování i bydlení, ale zároveň umožňují klidné sledování zvěře a přírody bez rušivých vlivů okolí, jaké dnes přinášejí zejména velká rekreační střediska a kolonie. Lovecká chata má sloužit nejen myslivcovu pobytu při lovu nýbrž i jeho chovatelské práci. Z toho plyne, že z ní má být pohodlný přístup k ostatním mysliveckým zařízením v honitbě, jež mají být účelně propojena sítí loveckých pěšin a chodníků.

Mělo by být pamatováno také na dobře volený přístřešek, přičleněný esteticky pod prostor chaty nebo bezprostředně k jejímu boku. V takovém přístřešku může být upraveno i zařízení pro celou řadu prací, vlastně příprav, jež vyžaduje údržba chaty i loveckých zařízení v honitbě. Konečně přístřešek znamenitě poslouží za nepohody i při sušení nebo předsušení promoklé obuvi a oděvu, neboť pouhé jejich dosušení v sušárnách obytného prostoru je jistě rychlejší, pohodlnější i hygieničtější než přímé sušení, při kterém se zpravidla zvyšuje i potřeba následného rozsáhlého úklidu. Konečně tam, kde nemáme zvláštní garáž, může takové příslušenství, ať je již umístěno pod chatou anebo vedle ní, nahradit přístřešek pro auto nebo motorku.

Pro obyvatelnost každé chaty je důležitá i blízkost dobré, čisté a zdravotně nezávadné vody. Je proto vhodné vyhledávat stanoviště v blízkosti čirých lesních pramenů nebo nalézt v jeho okolí nejprve pramen a započít výstavbu zbudováním studánky.

Důležitou okolností je účelná dispozice stavby, při níž věnujeme severní stranu především příslušenství, jež v chatě hraje pomocnou úlohu, jako chodba, spíž, sklad paliva, kuchyň, popřípadě záchod. Západní stranu rezervujeme pro obývání, tedy především společenskou místnost. Ložnice, pokud jim nevěnujeme i prostor v podkroví, umístíme na východ, popřípadě jihovýchod.

Stavivo může být rozmanité, je pochopitelně určováno především místními a blízkými zdroji i finančními prostředky, které máme k dispozici. Prostředí, v němž lovecké chaty budujeme, však přímo vybízí dřevo. Ať surové, nebo řezivo. Velmi vkusné i hygienické jsou chaty z kulatiny, nebo ze srubovic spojených na pero a drážku, zajištěné na okrajích mělkým ozubem (kampem) se záhlavím.

Při založení chaty nezapomínejme na výkop pro sklípek, vhodně spojený s kuchyní. Základy děláme betonové, pro úsporu i z betonu prokládaného kamenem. Podezdívka je z kamene a je vhodně vyspárována. Hrubá stavba je z materiálu, který už jsme vyjmenovali, příčky jsou z pravidla dřevěné, stejně jako podlahy, jež přibíjíme na polštáře uložené v suchém násypu. Celou stavbu vhodně izolujeme proti vlhkosti. Stropy děláme trámové s použitím izolace ze sklovité vlny a sedlovou střechu kryjeme šindelem, lepenkou nebo taškami.

Okolo chaty zřídíme při obvodovém zdivu poměrně široký chodník ze spádového betonu nebo mírně skloněné dlažby z betonových dlaždic, popřípadě plochých kamenů.

Zvláštní pozornost by měla být věnována hygienickému zařízení, a to již při volbě stanoviště. Mírně svažité terén připouští svádět rozstříkanou vodu z lapačů v kuchyňce i umývárně, kde budujeme podlahy ze spádového betonu, pokryté dřevěnou mříží, spodem chaty do kanalizace. V odlehlých lesních prostorách se nám jen zřídkakdy podaří zavést splachovací zařízení, vybudujeme-li ho však, nezbude, než opatřit stanoviště septikem. Ale i suchý záchod je možno opatřit ve spodní části smalovanou nádobou, jejíž obsah lze odstranit tím, že jí zvenku vysuneme, vyčistíme a vsuneme opět na původní místo.

V obytné místnosti umístíme prostornější jídelní stůl s lavicemi při dvou rohových stěnách, jež mohou při vhodné sklápěcí konstrukci posloužit jako nouzové lůžko, na ostatních dvou stranách postavíme židle. Na stěně pořídíme stylově vhodné, ale pevné věšáky na oděv a při stěně i bezpečné stojany na zbraně.

Při budování loveckých chat má rozhodovat především bezpečnost, účelnost, hospodárnost, ale i ohledy estetické. Platí to ovšem stejnou měrou i pro jejich zařízení a vybavení. (Kokeš 1974)

3.11.2 Střelnice

Veškeré informace k provozování střelnice, rozdělení a druhy střelnic a otázky bezpečnostní podrobně popisuje ČSN 395401. Střelectví má pro myslivost zásadní význam vzhledem k tomu, že zvěř je lovena převážně odstřelem, každý myslivec je povinen naučit se bezpečně zacházet s loveckou zbraní a střelivem (Vosátko a kol. 2013). Hanák (2009) doporučuje navštívit střelnici minimálně jednou ročně a provést nastřelení lovecké kulové zbraně. Pro nacvičení brokové střelby, jsou na střelnicích vybudovány vysoké věže (14m vysoko umístěné vrhačky – různá střelecká stanoviště), dále lovecké kolo, kde je vybudován vysoká věž, s vrhačkou ve výšce 3,05 metru a naproti nízká věž a střílí se z osmi různých střeleckých stanovišť, dále může být na střelnici vybudováno střeliště na soutěžní disciplínu baterie a americký trap, případně se na střelnicích setkáváme se střelištěm pro střelbu na běžící terče. (Vosátko a kol. 2013)

3.11.3 Kotce

Lovecký pes musí být ustájen v psinci, který se skládá z dostatečně velkého výběhu, ve kterém je umístěna bouda, přiměřená velikosti psa, aby v ní mohl pes stát a ležet, a aby ji byl schopen vyhrát svým tělesným teplem (Vosátka a kol. 2013).

Dobré ubytování loveckých psů je pro myslivce samozřejmostí. Kotce pro chov psů je třeba navrhnout optimálně s ohledem na velikost pozemku.(Wandel 2007)

3.11.4 Umělá kaliště

Tyto kaliště se zřizují v lesních honitbách, v nichž není dostatek kališť přirozených. Za sucha do nich musíme vodu doplňovat. Je-li to nutné, použijeme k jejich vybudování i agrofólii.(Hell, Hromas 2002)

Jestliže v honitbě s jelení nebo černou zvěří chybí přirozená kaliště s bahnitou půdou, vodní toky s měkkými břehy a půda je celkově příliš propustná, přechází zvěř do jiných honiteb. Umělé kaliště by pokud možno nemělo být postaveno z betonové vany. Betonové kaliště je zvěří špatně přijímáno a navážení štěrku a betonu je velmi nákladné. Snadněji lze stavbu provést z níže uvedeného materiálu. Vykopeme mělké dno kaliště 200 x 200 cm, hluboké 50 cm. Po vykopání zeminy ze dna kaliště vybereme kameny a dno vyložíme vícevrstvou plastovou fólií. Na plastovou folii položíme bednicí desky pro litý beton (pro bednění pohledového betonu), které se navzájem překrývají, a takto vzniklá plochá prohlubeň se vyplní zeminou. Bednicí desky brání protržení fólie spárkatou zvěří. Kaliště se naplní vodou. Výška vodní hladiny musí být přizpůsobena druhu zvěře. Pro jelení zvěř by měla být výška vodní hladiny 5 cm, pro černou zvěř se vytvoří pouze bahno. Kaliště pravidelně čistíme od větví a kamenů.(Wandel 2007)

3.11.5 Otěrové stromy

V honitbách, kde se vyskytuje černá nebo jelení zvěř, je dobré postavit umělý strom, o který se zvěř otírá po kalištění. Vybereme strom na vhodném místě a natřeme ho dehtem z bukového dřeva, Zápach dehtu láká černou a také jelení zvěř i ze vzdálených stávaníšť. Černá zvěř si ráda tímto dehtem odírá kůži. Do kmene je vhodné vyříznout motorovou pilou 2 cm hluboké vertikální zářezy, v těchto drážkách se dřevný dehet udrží déle. Kmen je třeba znovu natřít každých 6 až 8 týdnů.

O tom, který strom vybrat jako otěrový strom, je nutno se poradit s majitelem lesa nebo odborným lesním hospodářem. Může to být strom, který bude vybrán v nejbližší probírce, i v tomto případě platí ustanovení zákona o myslivosti, že k umístění jakéhokoliv zařízení v honitbě je nutný souhlas majitele pozemku, i uměle vytvořený strom lze pokládat za myslivecké zařízení.(Wandel 2007)

3.11.6 Budky

Na stromy sousedící s různými mysliveckými zařízeními můžeme upevňovat vlastnoručně vyrobené budky, je to signál zájmu o ochranu přírody.(Wandel 2007)

Mnoho druhů ptactva, hnízdícího u nás, si za svůj příbytek vybírá dutiny stromů. V dnešním hospodářsky obhospodařovaném lese zůstává stát stále méně silných a starých stromů s dutinami, které by mohli ptáci využít. Proto je velice účelné zavěšovat v těchto lesních porostech ptačí budky pro ty druhy ptactva, které hnízdí v dutinách stromů. Při stavbě ptačích budek použijeme jako nejvhodnější materiál dva centimetry silná smrková nebo borovicová prkna. Tento polotovár není příliš drahý a lze ho zakoupit v každém obchodě pro kutily.(Rahn 2008)

4. Materiál a metodika

Údaje o honitbě, mysliveckém plánování a odlovu zvěře byly převzaty z evidence mysliveckého hospodáře honitby Lány Pozděchov, který zároveň poskytl pro účely bakalářské práce kopie rozhodnutí městského úřadu Vsetín odboru životního prostředí o stanovení minimálních stavů zvěře a zařazení honitby do jakostních tříd, povolení lovu mufloní zvěře pro rok 2013 a vyjádření orgánu státní správy myslivosti k lovu zvěře spárkaté, dle paragrafu 36. odst. 5 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, vydané orgánem státní správy myslivosti v roce 2013 a veškeré záznamy o odlovu zvěře z roku 2013. Informace a možnost pořízení fotodokumentace o střelnici Pozděchov mě poskytl vlastník střelnice pan Richard Zicha, k popisu přírodních podmínek honitby byla použita publikace Příroda Valašska (Pavelka, Trezner a kol. 2001) a dále údaje z meteostanice Pozděchov, která je umístěna přímo v honitbě Lány Pozděchov.

Pro vytvoření mapy mysliveckých staveb a zařízení bylo nutné provést venkovní šetření. Venkovní šetření bylo provedeno v březnu roku 2014, kdy byla pořízena fotodokumentace veškerých mysliveckých zařízení digitálním fotoaparátem Nikon Coolpix S6200 a zaznamenaná GPS souřadnice každého zařízení pomocí profesionální GPS navigace, GSMAP 62st PRO, s vysoce citlivým GPS přijímačem. Vzdálenost mysliveckých staveb zařízení od hranic honitby byla měřena pomocí aplikace na webových stránkách Ústavu pro hospodářskou úpravu lesa (www.uhul.cz), kde lze zobrazit hranice všech honiteb na území České republiky a spolu se záznamy zapsaných GPS poloh snadno vzdálenost odměřit. Pro kontrolu bylo v terénu provedeno několik zkušebních měření vzdálenosti od hranice honitby pomocí zapůjčeného laserového měřiče vzdálenosti GLM 250 VF Professional. U všech mysliveckých staveb a zařízení jsem posuzoval jejich technický stav, kompatibilitu s obecně závaznými předpisy, vyhláškami a oborovými normami, např. u posedů kompatibilitu s ON 49 38 10 – dřevěné žebříky jednoduché opěrné, vzdálenosti umístění mysliveckých zařízení od hranic sousední honitby pro potřeby zákona č. 449/ 2001 Sb., o myslivosti a v neposlední řadě bylo posuzována estetika myslivecké stavby nebo zařízení, jeho zapadnutí do rázu krajiny a účelnost v dané lokalitě.

5. Základní údaje o honitbě Lány Pozděchov

5.1 Lokalizace

Z hlediska územně správního se honitba Lány Pozděchov nachází v České republice, na území východní Moravy, ve východní části Zlínského kraje, v katastrálním území obce Pozděchov v severní části Vizovických vrchů v nadmořské výšce okolo 500metrů, 24 kilometrů východně od krajského města Zlína, 16 kilometrů jižně od města Vsetína jako obce s rozšířenou působností a 18 kilometrů severovýchodně od státního přechodu Střelná se Slovenskou republikou.

Z hlediska správy a organizace je držitelem honitby honební společenstvo Lány Pozděchov a uživatelem honitby MS Trubiska Pozděchov.

5.2 Historie honitby Lány Pozděchov

Držitelem honitby Lány Pozděchov je honební společenstvo Lány Pozděchov, které pronajímá honitbu mysliveckému sdružení Trubiska Pozděchov. MS Trubiska Pozděchov vzniklo v roce 1993, kdy se konala ustavující členská schůze. MS Trubiska Pozděchov má 15 členů, tři lovecké hosty a disponuje třemi lovecky upotřebitelnými psy.

5.3 Výměra honitby Lány Pozděchov

Současná celková výměra honitby Lány Pozděchov ke konci roku 2014 je 698 ha. Z dvou třetin výměry je tvořena loukami a pastvinami, jedna třetina výměry připadá na les. Honitba Lány Pozděchov sousedí s 6 dalšími honitbami a to jižně s Vysokým Polem, východně s honitbou Trubiska, severně s honitbou Prlov a západně s honitbami Ublo, Jasenná a Bratřejov.

6. Přírodní poměry v honitbě a jejich popis

6.1 Paleontologie

Z paleontologického hlediska patří okres Vsetín a tedy i honitba Lány Pozděchov méně prozkoumaným oblastem Čech a Moravy, ale současně i k velmi zajímavým a relativně bohatým na nálezy fosilií. Přesto, že území okresu Vsetín je budována převážně horninami krátké geologické epochy (křída a paleogén), zastihují paleontologické lokality v území všechny geologické éry, od paleozoika (snad i prekambria) až po kenozoikum. Čtvrtohorní neboli kvartérní pokryvy území (říční štěrky a hlíny pleistocenního stáří) poskytly vzácně též fosilie čtvrtohorních savců (mamuta z lokality ve Vsetíně a nosorožce srstnatého z lokalit u Valašského Meziříčí a Kelče).

6.2 Geomorfologie

Podle regionálního geomorfologického členění reliéfu (Czudek ed. a kol. 1972, Demek ed. a kol. 1987 in Pavelka a kol. 2001) patří území okresu Vsetín k provincii Západní Karpaty, k subprovincii Vnější západní Karpaty. V rámci ní okres zasahuje do tří oblastí, které jsou členěny na nižší jednotky – geomorfologické celky, kde honitba Lány Pozděchov spadá pod geomorfologický celek Vizovická vrchovina. Hornatinném a vrchovinném reliéfu Vizovických vrchů dominuje pruh podcelku Komonecké hornatiny (Krajčice 730 m, Kopce 699 m) tvořený převážně odolnými pískovci luhačovických vrstev Račanské jednotky. Na jihovýchod přechází ústřední hornatina do nižších poloh Luhačovické vrchoviny, na severozápadě do Zlínské vrchoviny, kde v podloží převažují méně odolné vrstvy s převahou jílovců. Zejména podél údolí Senice i menších přítoků (Pozděchůvka, Seninka) se vyskytují zbytky plošin tzv. údolního zarovnaného povrchu. Na výchozy pískovců ve vrcholových i svahových polohách se váže množství skalních útvarů.

6.3 Hydrologie

Okres Vsetín je celkově chudý na podzemní vody v důsledku geologické stavby, neboť málo propustné horniny karpatského flyše se vyznačují nepříznivými podmínkami pro výskyt podzemních vod. Tyto skutečnosti podmiňují nepříznivé hydrologické poměry a nedostatek zdrojů podzemních vod z hlediska vodohospodářského. Z hydrologického hlediska patří honitba k rajónu (jednotce) 322(flyšové sedimenty v povodí Moravy) subrajónu 322-t Povodí Bečvy. Hydrologické struktury jsou charakterizovány puklinovými podzemními vodami ve zpevněných flyšových paleogenních horninách (jílovcích, slínovcích, pískovcích, břidlicích). Povodí území okresu náleží úmoří Černého moře. Vody na území jsou odváděny řekou Bečvou do řeky Moravy, která se vlévá do Dunaje a ten do Černého moře. Okres Vsetín náleží celým svým územím k povodí Bečvy, která je největším levostranným přítokem řeky Moravy. Bečva je dlouhá 120,2 km, v okrese Vsetín dosahuje tok Bečvy 70 km.

6.4 Klimatologie

Podnebí celého území okresu Vsetín lze charakterizovat jako podnebí mírného pásu, mírně kontinentální. Vzhledem k malému plošnému rozsahu okresu dominantní pro charakteristiku klimatu v jednotlivých místech okresu má nadmořská výška a orografie (terénní členitost). Území okresu spadá do dvou klimatických oblastí. Chladná oblast zabírá horské části okresu, tedy jmenovitě i Vizovické vrchy, kam spadá honitba Lány Pozděchov.

V honitbě provozuje Zlínský kraj meteostanici Davis Vantage Pro s denním aspiračním štítem, meteostanice se nachází v 524 metrech nadmořské výšky, průměrná roční teplota v honitbě je 6,9 °C.

6.5 Porostní poměry a přírodní prostředí

Lesy pokrývají 61,5 procenta plochy a tvoří je většinou nepůvodní smrkové monokultury, rozsáhlejší listnaté lesy se nacházejí západně od obce v údolí Bratřejovky a údolí Trubiska. Na svazích k Bratřejovce jsou tyto lesy tvořeny dubem, lípou, místy s příměsí buku, habru a jehličnanů. Ostatní listnaté lesy jsou roztroušeny a nacházejí se rozptýleně v zemědělské krajině, jsou tvořeny bukem, místy habrem a lípou, dále s příměsí dubu, babyku, buku a klenu. V okolí Svéradova jsou rozsáhlejší smrkové monokultury. Pozděchov leží na rozvodí Pozděchůvky a Bratřejůvky, která je drobným meandrujícím tokem s bohatým porostem dřevin, keřovým patrem a hojně zastoupenou střemchou. K nejzajímavější rostlině nacházející se v honitbě je Šafrán bělokvětý. Z vzácných rostlin se zde nejvíce vyskytují orchideje a to celkem 11 druhů. Okrotice dlouholistá je bohatě zastoupena v západní části honitby, druhou významnou orchidejí je okrotice bílá, z dalších orchidejí se zde vyskytují například: krušík modrofialový, pětiprstka žežulník, prstnatec bezový, vemeník dvoulistý, prstnatec Fuchsův, prstnatec májový, krušík širokolistý a hlísník hnízdák. Z vzácnějších teplomilných druhů byl zjištěn kakost krvavý a další vzácná rostlina na mokřadu tolije bahenní. Nejlépe je prozkoumána ptačí fauna, vyskytuje se zde 92 druhů ptáků, z toho 87 je hnízdících. Tetřev hlušec se údajně vyskytoval v lokalitě na Trubiskách ještě do poloviny 70. let minulého století. (Pavelka a kol. 2001)

7. Myslivost v honitbě Lány Pozděchov

7.1 Chov a péče o zvěř v honitbě

Chov zvěře v honitbě Lány Pozděchov spočívá v ochraně zvěře, příkrmování v době nouze, ozdravovacích akcích v případě parazitárních onemocnění, udržování žádoucích početních stavů zvěře odpovídajících současnému stavu krajiny, věkové a prostorové struktuře a poměru pohlaví. Veškeré činnosti spojené s chovem, péčí o zvěř a jejím lovem zajišťuje 15 členů a 3 čekatelé na členství. Hlavní obhospodařovanou zvěří je zvěř srnčí, dále se zde vyskytuje zvěř jelení, daňčí, mufloní a černá. Z drobné zvěře se zde udržel pouze zajíc, bažanti ani koroptve se v honitbě neobjevují z důvodu horské krajiny, vysoké sněhové pokrývky a zemědělské činnosti s přechodem na pastevectví.

Přírodní podmínky pro chov zvěře nejsou zcela optimální, vyšší nadmořská výška a s ní tuhé zimy spojené s množstvím sněhové příkrývky způsobují zvěři problémy s pohybem a vyhledáváním potravy. Úživnost honitby značně klesá oplocováním značné části honebních pozemků, které jsou využívány jako pastviny, členové MS Trubiska Pozděchov se snaží vyrovnávat snižování úživnosti budováním zvěřních políček. Chov zvěře ovlivňuje také rozmáhající se pohyb motoristů, turistů s volně pobíhajícími psy a cyklisty, kteří nerespektují pohyb po vyznačených stezkách.

7.2 Stavby zvěře a její odlov v honitbě

Městský úřad Vsetín, odbor životního prostředí, jako orgán státní správy myslivosti, věcně a místně příslušný, na základě návrhu držitele honitby Lány Pozděchov – honebního společenstva Lány Pozděchov určil podle vyhlášky č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře v honitbě a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, pro honitbu Lány Pozděchov následující minimální a normované stavby zvěře: jakostní třída honitby III., minimální stav zvěře srnčí je 11 ks, normovaný stav zvěře je 34 ks, z toho 13 samců, 12 samic a 8 mláďat, poměr pohlaví 1:1, koeficient očekávané produkce 0,9.

Uživatel honitby, MS Trubiska Pozděchov, je povinen zajistit chov zvěře v honitbě mezi minimálním a normovaným stavem, kdy minimálním stavem se rozumí stav, při kterém není druh ohrožen na existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou reprodukci druhu, normovaný stav zvěře je nejvýše přípustným jarním stavem, který odpovídá kvalitě prostředí zvěře a úživnosti honitby. V rozhodnutí jsou uvedeny v rámci jakostních tříd i požadované poměry pohlaví, skladba zvěře a koeficienty očekávané produkce. Pro zajištění stavu zvěře v honitbě mezi minimálním a normovaným stavem a tím naplnění stanovené povinnosti vyplývající ze zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti, byl naplánován a proveden následující odlov, který je zachycen v následující tabulce.

Tab.1: Odlov zvěře srnčí- srnec v honitbě Lány Pozdřechov 2009-2013 (zdroj: autor)

ODLOV ZVĚŘE SRNČÍ - SRNEC V HONITBĚ LÁNY POZDŘECHOV 2009-2013			
ROK	PLÁN	ULOVENO	CELKEM
2009	6	6	6
2010	9	9	9
2011	9	8	8
2012	9	12	12
2013	9	7	7
CELKEM	42	42	42
ODLOV ZVĚŘE SRNČÍ -SRNA V HONITBĚ LÁNY POZDŘECHOV 2009-2013			
ROK	PLÁN	ULOVENO	CELKEM
2009	6	3	3
2010	9	4	4
2011	9	6	6
2012	9	6	6
2013	9	2	2
CELKEM	42	21	21
ODLOV ZVĚŘE SRNČÍ - SRNČE V HONITBĚ LÁNY POZDŘECHOV 2009-2013			
ROK	PLÁN	ULOVENO	CELKEM
2009	6	14	14
2010	6	3	3
2011	6	4	4
2012	6	6	6
2013	6	2	2
CELKEM	30	29	29

Městský úřad Vsetín, odbor životního prostředí, jako úřad obce s rozšířenou působností, jako orgán státní správy myslivosti povolil rozhodnutím ze dne 27. září 2014 regulaci početního stavu mufloní zvěře na základě žádosti MS Trubiska Pozdřechov, v souladu s ustanovením paragrafu 39 zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb., o myslivosti. Lov mufloní zvěře má provést MS Trubiska Pozdřechov a jeho lovečtí hosté v množství 2 ks mufloní zvěře samčí – muflonů I., II. Nebo III. věkové třídy a minimálně 4 ks mufloní zvěře holé (muflonka, muflonče). Lovit uvedenou zvěř lze jen ve stanovené době lovu podle Vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 245/2002 SB., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu v platném znění. Lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany a přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání. Na základě tohoto rozhodnutí byl proveden odlov zvěře mufloní, který je znázorněn v následující tabulce.

Tab.2: Odlov zvěře mufloní v honitbě Lány Pozdětchov 2009-2013 (zdroj: autor)

ROK	MUFLON	MUFLONKA	MUFLONČE	CELKEM
2009	2	0	3	5
2010	1	1	0	2
2011	0	0	2	2
2012	1	0	0	1
2013	2	1	1	4
CELKEM	6	2	6	14

Na základě vyjádření orgánu státní správy myslivosti k lovu spárkaté zvěře, dle paragrafu 36 odst. 5 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ze dne 17. července 2013 městský úřad Vsetín, úřad obce s rozšířenou působností, jako orgán státní správy myslivosti, s ohledem na zvýšené stavy jelení, daňčí a černé zvěře v honitbách, s ohledem na zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a přírodním prostředím v honitbách, s ohledem na zvyšující se škody působené jelení zvěří na lesních porostech a černou zvěří na zemědělských pozemcích a plodinách a vzhledem k žádostem uživatelů honiteb k vyjádření se k lovu spárkaté zvěře v honitbách, ve kterých nejsou stanoveny minimální a normované stavy zvěře spárkaté vydal podle § 36 odst. 5 zákona, vyjádření se souhlasem s lovem jelení zvěře (jelen evropský – *Cervus elephus*), daňčí zvěře (daněk skvrnitý – *Dama dama*), mufloní zvěře (muflon – *Ovis musimon*) a zvěře černé (prase divoké – *Sus scrofa*) v honitbách, ve kterých nejsou stanoveny minimální a normované stavy zvěře. V těchto honitbách lze u uvedených druhů zvěře spárkaté zvěře lovit samičí a samčí zvěř do stáří dvou let ve stanovené době lovu bez omezení a bez vypracování a projednání plánu. Podle § 45 zákona, lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým a zásadám ochrany zvířat proti týrání. Uživatel honitby je povinen vést záznamy o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní a podávat hlášení orgánu státní správy myslivosti pro statistické účely. Na základě tohoto vyjádření byla v letech 2009-2013 odlovena jedna daněla a odlov zvěře černé a jelení je znázorněn v následující tabulce.

Tab.3: Odlov zvěře černé v honitbě Lány Pozdřechov 2009-2013 (zdroj: autor)

ROK	Odlov selata a lončáci
2009	3
2010	16
2011	6
2012	14
2013	7
CELKEM	46

Tab.4: Odlov jelena evropského v honitbě Lány Pozdřechov 2009-2013 (zdroj: autor)

ROK	JELEN	LAŇ	KOLOUCH	CELKEM
2009	1	0	1	2
2010	2	1	0	3
2011	1	1	0	2
2012	1	1	1	3
2013	0	1	1	2
CELKEM	5	4	3	12

Městský úřad Vsetín, odbor životního prostředí, jako orgán státní správy myslivosti, věcně a místně příslušný, na základě návrhu držitele honitby Lány Pozdřechov – honebního společenstva Lány Pozdřechov určil podle vyhlášky č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře v honitbě a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, pro honitbu Lány Pozdřechov následující minimální a normované stavy zvěře drobné, jakostní třída honitby III, minimální stav zajíců je 20 ks, normovaný stav je 36 ks, tedy 9 ks/100 ha, poměr pohlaví 1:1, koeficient očekávané produkce je 0,3.

Tab.5: Odlov zajíce polního v honitbě Lány Pozdřechov 2009-2013 (zdroj: autor)

ROK	PLÁN	ULOVENO	CELKEM
2009	4	5	5
2010	4	5	5
2011	2	0	0
2012	2	5	5
2013	2	1	1
CELKEM	14	16	16

Ze zvěře pernaté bylo v letech 2009-2013 uloveno 62 ks holuba hřivnáče, tedy v průměru 12 kusů ročně.

Lov predátor v honitbě Lány Pozdřechov probíhá norováním v umělých nebo přírodních norách, individuální čekanou u spádů a nor, šoulačkou nebo společným lovem. V letech 2009–2013 bylo uloveno celkem 34 ks lišky obecné, tedy v průměru 7 ks lišek ročně. Dále byl odloven jeden jezevec a dvě kuny skalní.

8. Myslivecké stavby a zařízení v honitbě Lány Pozděchov

V honitbě Lány Pozděchov je k dispozici dostatečné množství mysliveckých staveb a zařízení ve velmi dobrém stavu, rovnoměrně rozmístěných po celé ploše honitby, pravidelně v jarních měsících je kontrolován technický stav všech mysliveckých staveb a zařízení, jsou navrženy a probíhají opravy poškozených a odstraňování zchátralých a nevhodných staveb a zařízení. Krmná zařízení jsou každoročně asanována. Kontrolu asanace provádí myslivecká stráž. V honitbě je k dispozici 16 krmných zařízení na objemová krmiva, kde jsou také předkládána jadrná, dužnatá krmiva a sůl, dále 7 slanisek, 3 kachní budky a jeden zásyp pro pernatou zvěř, 27 posedů a kazatelen, jedna rozestavěná kazatelna, jeden šoulák, dvě umělé liščí nory, jedno vnaďiště na černou zvěř. Podél frekventované komunikace č. 49 jsou instalovány v délce 1 kilometru po obou stranách pachové ohradníky, které mají snížit počty střetů s motorovými vozidly. Přípravek na odpuzení zvěře, pěna Hagopur je nanášena členy mysliveckého sdružení v pravidelných intervalech na kůly vzdálené tři metry od sebe. Střelnice je v soukromém vlastnictví a členové MS Trubiska Pozděchov ji pravidelně pronajímají na každoroční střelecké závody, případně individuálně využívají při nastřelování kulových zbraní. Je možno využít lovecké kolo, vysokou věž, baterii, pistolovou střelnici na 50 metrů a kulovou střelnici na 100 metrů. V areálu střelnice je rybníček, na kterém na žádost majitele střelnice členové vybudovali tři kachní budky a zásyp pro pernatou zvěř.

8.1 Posedy

V honitbě Lány Pozděchov je v současné době celkem 28 posedů, z toho 17 žebříkových posedů, 4 otevřené kazatelný, 5 uzavřených kazateln a 2 železné přenosné posedy. Převaha žebříkových posedů vyplývá z faktu, že jedinou spárkatou zvěří, která má v honitbě normované stavy je zvěř srnčí, na lov této zvěře jsou žebříkové posedy dostačující a méně nákladné, než budování uzavřených kazatelen, srnčí zvěř není tak obezřetná jako černá zvěř, která zaujímá v honitbě druhé místo v početnosti odstřelu. Pro lov černé zvěře je vybudováno 5 uzavřených kazatelen, které jsou zateplené a umožňují snadnější lov této zvěře s noční aktivitou a lovec vydrží déle i za chladných zimních nocí, navíc uzavřená kazatelna znesnadňuje navětrání střelce. Na anketní otázku položenou všem členům MS Trubiska Pozděchov, jaký lov zvěře preferují, zda čekanou nebo šoulačku odpovědělo 70 procent členů čekanou. Pokud budeme vycházet z faktu, že v roce 2013 bylo v honitbě uloveno 25 ks spárkaté zvěře, z toho 3 ks černé zvěře na společném lovu a bereme v úvahu výsledek ankety, že 30 procent zvěře, tedy 8 ks bylo ulovenou šoulačkou, vychází nám dva posedy na ulovení jednoho kusu spárkaté zvěře. To je dostatečný počet, který umožňuje spolehlivé obeznání zvěře, bezpečný a správný odstřel, dle kritérií průběžného odstřelu vydané OMS Vsetín. MS Trubiska Pozděchov má 15 členů a tři lovecké hosty, tedy 1,6 posedu na jednoho myslivce. Musíme také uvažovat, že z posedů není lovna jenom spárkatá zvěř, ale i predátoři škodící myslivosti (liška, jezevec), případně usmrcovány toulavé kočky a psi mysliveckou stráží za dodržování platné legislativy.

Při terénních pracích byl posuzován technický stav všech posedů a byly zjištěny tři posedy, které je nutné neprodleně odstranit (katalogová čísla 8. 12. a 20.). Tyto posedy již nejsou bezpečné pro střelce, jsou ztrouchnivělé a napadené hnilobou. Návrh na odstranění byl předložen výboru MS Trubiska Pozděchov a následně schválen členskou schůzí, posedy byly odstraněny a budou nahrazeny novými stavbami. Dále byly zjištěny drobné nedostatky u několika zařízení, které byly sepsány a některé drobné opravy realizovány ihned při terénním průzkumu jiné časově náročnější opravy nebo preventivní nátěry byly provedeny v průběhu roku 2014. Byly to konkrétně u posedu katalogové číslo 2. chybějící deska na sezení, která nebyla přibita a byla stržena

vichřicí, mírně viklající se zábradlí u uzavřené kazatelny číslo 22. , dále u tohoto nařízení byl doporučen preventivní nátěr pro zvýšení životnosti schválenými ekologicky šetrným prostředkem, preventivní nátěr byl doporučen i u uzavřené kazatelny č. 22. a oprava nefunkčního zábradlí u uzavřené kazatelny č. 27.. Maskovací sítě se objevují na pěti posedech, považují je za nevhodné, výrazně kazí estetický dojem, doporučují je nahradit smrkovým chvojem, z estetického hlediska považují také nevhodné použití zelené fólie u posedu č. 19.. Estetické hledisko je subjektivním názorem každého člověka, dle mého názoru esteticky nezapadá do rázu krajiny 15 procent posedů v honitbě.

Tab.6: Seznam posedů v honitbě Lány Pozdětchov (zdroj: autor)

POŘADOVÉ ČÍSLO	TYP POSEDU	GPS SOUŘADNICE	VZDÁLENOST OD HRANICE NEJBLIŽŠÍ SOUSEDNÍ HONITBY V METRECH
1	OTEVŘENÁ KAZATELNA	17°56'06.7"E,49°14'01.8"N	248 m
2	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°56'05.6"E,49°13'01.58"N	247 m
3	ŽELEZNÝ PŘENOSNÝ POSED	17°56'04.4"E,49°14'11.8"N	259 m
4	UZAVŘENÁ KAZATELNA	17°56'09.1"E,49°14'11.7"N	325 m
5	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED STROMOVÝ	17°55'59.8"E,49°14'29.6"N	268 m
6	OTEVŘENÁ KAZATELNA	17°56'03.6"E,49°14'30"N	341 m
7	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED STROMOVÝ	17°56'14.9"E,49°14'34.2"N	220 m
8	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED STROMOVÝ	17°56'12.5"E,49°14'36.9"N	231 m
9	OTEVŘENÁ KAZATELNA	17°56'17"E,49°14'30.4"N	295 m
10	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°56'22.1"E,49°14'25.7"N	439 m
11	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°56'50.1"E,49°14'25"N	246 m
12	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°56'34.9"E,49°14'16.9"N	623 m
13	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°57'43.3"E,49°14'11.5"N	218 m
14	UZAVŘENÁ KAZATELNA	17°58'06"E,49°13'41.9"N	220 m
15	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°58'20.7"E,49°13'57"N	352 m
16	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°58'15.5"E,49°13'59.2"N	338 m
17	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED STROMOVÝ	17°58'08.3"E,49°13'53.5"N	357 m
18	UZAVŘENÁ KAZATELNA	17°58'06.1"E,49°13'20.2"N	225 m
19	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°57'06.4"E,49°13'32.9"N	598 m
20	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°57'03.8"E,49°13'36"N	588 m
21	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°56'54.6"E,49°13'37.7"N	468 m
22	UZAVŘENÁ KAZATELNA	17°57'00.7"E,49°13'09.9"N	231 m
23	ŽELEZNÝ PŘENOSNÝ POSED	17°56'42.3"E,49°13'21.9"N	294 m
24	OTEVŘENÁ KAZATELNA	17°57'21"E,49°13'23.7"N	327 m
25	UZAVŘENÁ KAZATELNA	17°57'09.7"E,49°13'18.7"N	245 m
26	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°56'45"E,49°13'53.8"N	680 m
27	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°56'19.9"E,49°13'46.3"N	240 m
28	ŽEBŘÍČKOVÝ POSED	17°56',40"E,49°14'32.7"N	263 m

8.2 Krmelce

Fakt, že srnčí zvěř je jedinou normovanou spárkatou zvěří v honitbě se promítá i do charakteru krmelců. V honitbě Lány Pozděchov je 16 krmelců pro srnčí zvěř, každý člen MS Trubiska Pozděchov má na starost jeden srnčí krmelec. Z tohoto počtu je 13 krmelců klasických jeslí na objemné krmivo, opatřené stříškou proti znehodnocení krmiva přírodními vlivy, každý krmelec je doplněn také korýtkem na jadrné nebo dužnaté krmivo a odděleným zásobníkem na kamennou sůl. Dva krmelce mají také zásobník na uskladnění většího množství krmiva. Krmelce členové pravidelně doplňují kvalitními krmivy, na jaře probíhá odstranění nespotřebovaného krmiva a důkladná dezinfekce okolí krmelce. Veškerou tuto činnost kontroluje myslivecká stráž, pořizuje fotodokumentace a nedostatky jsou řešeny na členské schůzi, myslivecká stráž také upozorňuje na technické nedostatky na krmelcích. Krmná zařízení jsou rozmístěna rovnoměrně po celé ploše honitby.

Po terénním šetření bylo navrženo myslivecké stráži projednat opravu střechy na krmelci číslo 1., 3. a 8.. Po výměně krytiny, budou i tyto krmelce esteticky dotvářet krajiny a nebude docházet k znehodnocování krmiva.

U srnčích krmelců je přikrmován i zajíc polní a dále myslivci provádí věšení otýpek sena na vhodná místa, kde se tato zvěř vyskytuje, většinou kolem remízku. Mufloní zvěř se v zimě v honitbě nevyskytuje, vysoká sněhová pokrývka je příčinou migrace této zvěře do nižších poloh. Budování krmných zařízení pro jelení zvěř je bezpředmětné, jelikož výskyt této zvěře je v honitbě sporadický, což také dokládá odstřel v průměru dvou kusů ročně, nakladná krmná zařízení pro jelení zvěř by nebyla využita.

Tab.7: Seznam krmelců v honitbě Lány Pozděchov (zdroj: autor)

POŘADOVÉ ČÍSLO	TYP KRMELEC	GPS SOUŘADNICE	VZDÁLENOST OD HRANICE NEJBLIŽŠÍ SOUSEDNÍ HONITBY V METRECH
1	SRNČÍ KRMELEC	17°56'12.1"E,49°14'03"N	338 m
2	SRNČÍ KRMELEC	17°55'50.2"E,49°14'23.5"N	628 m
3	SRNČÍ KRMELEC	17°56'25.9"E,49°14'29"N	557 m
4	SRNČÍ KRMELEC	17°56'35.8"E,49°14'33.9"N	264 m
5	SRNČÍ KRMELEC	17°56'01"E,49°14'30.8"N	312 m
6	SRNČÍ KRMELEC	17°57'57.1"E,49°14'14.6"N	221 m
7	SRNČÍ KRMELEC	17°56'39.9"E,49°14'28.1"N	315 m
8	SRNČÍ KRMELEC	17°57'03"E,49°13'40.7"N	657 m
9	SRNČÍ KRMELEC SE ZÁSOBNÍKEM	17°57'04.1"E,49°13'21.3"N	354 m
10	SRNČÍ KRMELEC	17°57'20.9"E,49°13'40.4"N	840 m
11	SRNČÍ KRMELEC	17°58'01.7"E,49°13'52.5"N	412 m
12	SRNČÍ KRMELEC	17°58'15.1"E,49°14'10.3"N	315 m
13	SRNČÍ KRMELEC SE ZÁSOBNÍKEM	17°57'17"E,49°13'23.2"N	317 m
14	SRNČÍ KRMELEC	17°56'17"E,49°13'50.4"N	416 m
15	SRNČÍ KRMELEC	17°56'23.1"E,49°14'01.4"N	589 m
16	SRNČÍ KRMELEC SE ZÁSOBNÍKEM	17°56'33.2"E,49°13'51.1"N	475 m

8.3 Slaniska

V honitbě myslivci zřídili a udržují celkem sedm slanisek krytých stříškou, všechna jsou v dobrém technickém stavu a esteticky zapadají do rázu krajiny. Pokud bereme v úvahu, že do každého srnčího krmelce je zakládána sůl, je počet těchto zařízení a hlavně přísun nezbytné soli pro zvěř dostatečně zajištěn.

Tab.8: Seznam slanisek v honitbě Lány Pozděchov (zdroj: autor)

POŘADOVÉ ČÍSLO	DRUH	GPS SOUŘADNICE	VZDÁLENOST OD HRANICE NEJBLIŽŠÍ SOUSEDÍ HONITBY V METRECH
1	SLANISKO	17°56'07.2"E,49°14'24.3"N	340 m
2	SLANISKO	17°56'35.1"E,49°14'02.8"N	822 m
3	SLANISKO	17°56'57.3"E,49°13'43.3"N	638 m
4	SLANISKO	17°57'10.3"E,49°13'26.3"N	446 m
5	SLANISKO	17°57'46.7"E,49°14'06.4"N	592 m
6	SLANISKO	17°57'02"E,49°14'22.4"N	265 m
7	SLANISKO	17°58'03.7"E,49°13'36.7"N	280 m

8.4 Umělé nory

V honitbě myslivci vybudovali dvě umělé betonové nory, se dvěma vsuky a jedním kotlem, které jsou využívány k tlumení početních stavů lišek a jezevců, norování v přírodních norách je zde velmi náročné, jelikož terén je zde kamenitý a hrozí zde reálné nebezpečí poranění nebo ztráty normíka. Technický stav obou nor je pravidelně kontrolován členy myslivecké stráže, členové myslivecké sdružení provádějí v rámci brigádnické činnosti opravy poškozených nor.

Tab.9: Umělé nory v honitbě Lány Pozděchov (zdroj: autor)

POŘADOVÉ ČÍSLO	TYP NORY	GPS SOUŘADNICE	VZDÁLENOST OD HRANICE NEJBLIŽŠÍ SOUSEDÍ HONITBY V METRECH
1	UMĚLÁ LIŠČÍ NORA	17°56'12.4"E,49°13'59.8"N	361 m
2	UMĚLÁ LIŠČÍ NORA	17°57'06.8"E,49°13'17.4"N	235 m

8.5 Vnadiště na černou zvěř

V honitbě je vybudováno vnadiště na černou zvěř, do kterého je jako vnařeno používáno pouze zrno kukuřice v množství do 3 kg na jeden zásyp. Vnadiště je v dobrém technickém stavu a nevyžaduje v nejbližších letech žádnou rozsáhlejší opravu. Esteticky také vhodně zapadá do rázu krajiny. O vybudování více vnadišť v honitbě myslivci neuvažují, důvodem je populační expanze černé zvěře, která působí nemalé škody jak zemědělství tak v lesnictví a tyto zařízení přispívají k přemnožení divočáků. Místní myslivci preferují společný lov divočáků po obeznání na obnově, než zakládání méně efektivních vnadišť.

Tab.10: Vnadiště na černou zvěř v honitbě Lány Pozděchov (zdroj: autor)

POŘADOVÉ ČÍSLO	TYP	GPS SOUŘADNICE	VZDÁLENOST OD HRANICE NEJBLIŽŠÍ SOUSEDÍ HONITBY V METRECH
1	VNADIŠTĚ NA ČERNOU	17°56'39.4"E,49°14'30.8"N	290 m

8.6 Myslivecká zařízení na vodách

V areálu střelnice Pozděchov vybudoval majitel rybník na nehonebním pozemku a požádal členy mysliveckého sdružení o vybudování tří kachních budek a zásypu, výměnou za možnost využívání střelnice, ke kontrole nastřelení zbraně, každoroční kontrola nastřelení zbraně by měla být samozřejmostí u každého myslivce, aby nedocházelo k zbytečnému poranění zvěře.

Tab.11: Myslivecké zařízení na vodách v areálu střelnice v Pozděchově (zdroj: autor)

POŘADOVÉ ČÍSLO	DRUH ZAŘÍZENÍ	GPS SOUŘADNICE	VZDÁLENOST OD HRANICE NEJBLIŽŠÍ SOUSEDÍ HONITBY V METRECH
1	ZÁSYPRO VODNÍ PTACTVO	17°56'34.2"E,49°13'59.9"N	310 m
2,3,4	KACHNÍ BUDKY	17°56'21.4"E,49°13'47.8"N	294 m

8.7 Šouláky

V honitbě členové mysliveckého sdružení pravidelně udržují jeden šoulák v délce 750 metrů. Pravidelně hrabou listí na šouláku a ořezávají větve, které do něho zasahují. Šoulák slouží k lovu srnčí zvěře, která vychází za potravou na nedaleké pastviny. O vybudování většího množství šouláků myslivci neuvažují, jelikož v honitbě je dostatek posedů, které jsou pro spolehlivé obeznání zvěře a bezpečnou střelbu lepší variantou než šoulání, které je náročnější, pro zkušené myslivce. Na šoulání mohou být využity lesní traktorové cesty, podle ankety k této bakalářské práci, preferuje šoulačku 30 procent místních myslivců.

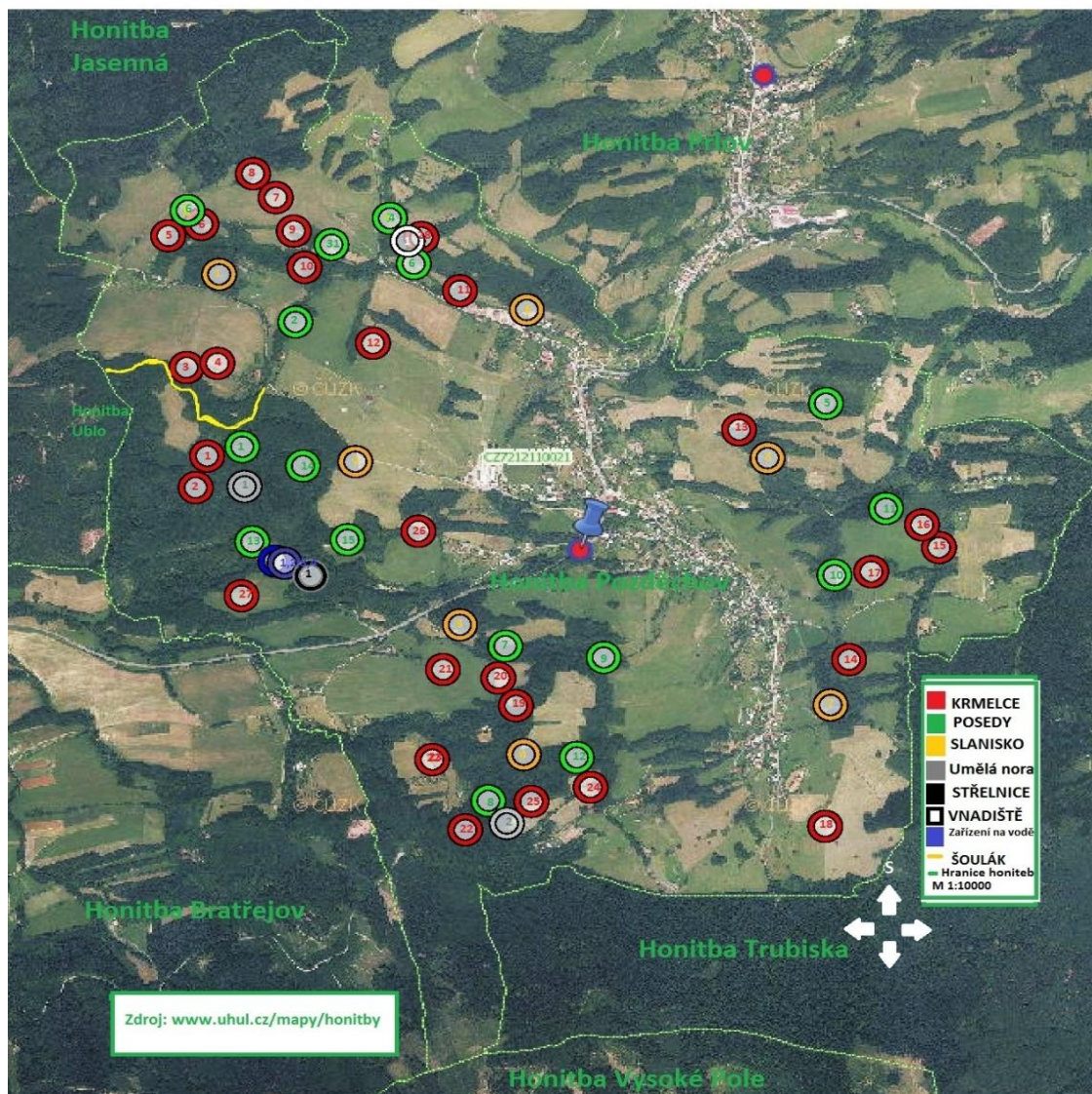
8.8 Areál střelnice Pozděchov

Z důvodu komplexní představy o honitbě uvádím areál střelnice, který není ve vlastnictví MS Trubiska Pozděchov, ale místní členové ho využívají pro kontrolu nastřelení zbraní a trénink ve střelbě, se svolením majitele byla pořízena fotodokumentace areálu, ve kterém se nachází lovecké kolo, baterie, vysoká věž, pistolová střelnice na 50 metrů a kulová střelnice na 100 metrů, v areálu střelnice proběhnou ročně desítky soutěží ve sportovní střelbě, je využíván jak profesionálními střelci, tak amatéry, bezpečnostními složkami včetně policie a armády a více jak ze 70 procent myslivci. Součástí areálu je i rybník, kde členové místního mysliveckého sdružení, na žádost majitele, vybudovali 3 kachní budky a zásyp.

8.9 Rozestavěné myslivecké stavby a zařízení

V současné době je v honitbě rozestavěna jedna uzavřená kazatelna, která bude v budoucnu sloužit k lovu srnčí a černé zvěře

Obr.7: Mapa mysliveckých staveb a zařízení v honitbě Lány Pozdřechov

9. Diskuze

Autoři v dosud publikovaných pracích zaměřených na myslivecké stavby a zařízení se shodují v základních poznatcích o posedech a to, že předpokladem stavby všech konstrukcí posedů je jejich bezpečnost. Wandel (2007) uvádí, že úrazy způsobené špatnou konstrukcí posedů mohou změnit nebo úplně zničit lidský život. Autoři také zdůrazňují, že posedy musí být zkonstruovány v souladu s platnou legislativou konkrétní země, v případě této bakalářské práce České republiky. Po splnění bezpečnostních a legislativních nároků budou tyto stavby plnit dobře svůj hlavní účel a to poskytnout myslivci dobrý výhled, aby zvěř dobře obeznal, zabránit zvěři, aby jej navěřila a zvěř bezpečným výstřelem, zajištěným skloněním dráhy střely k zemi, rychle a bezbolestně ulovit. Jeden z mála autorů, kteří tvrdí, že posedy by měly být více používány k sledování a pozorování zvěře a preferuje lov šoulačkou, při které si musí myslivec úlovek vysloužit svou bystrostí a opatrností je Kokeš (1974).

Přikrmování zvěře je poněkud sporné z hlediska zvyšování početnosti populací zvěře a narůstajících škod na zemědělských a lesních porostech. Je třeba si uvědomit, že přikrmování zvěře je v době nouze nezbytné a je zakotveno v platné legislativě, jako zákonná povinnost uživatele honitby (zákon 449/2001 Sb. o myslivosti), uživatel honitby musí provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a přikrmovat zvěř v době nouze. Jejich počet pro honitbu žádný obecně závazný předpis nestanovuje, je to pouze na zvážení uživatele honitby, autoři se shodují, že by měli být pravidelně rozmístěny po ploše a jejich množství by mělo odpovídat početnosti populací zvěře.

Při zřizování zařízení na lapání a odchyt zvěře je nutné dbát na to, aby zvěř nebyla zraňována a zbytečně stresována a nebyla porušována platná legislativa.

Požadavek bezpečnosti, účelnosti a estetičnosti veškerých mysliveckých staveb a zařízení je prioritním ve většině dosud publikovaných knihách a článkách.

10. Závěr a doporučení pro praxi

Cílem této práce bylo vyhotovení mapy mysliveckých zařízení v honitbě MS Lány Pozdřechov, která má sloužit jako pomůcka jak pro držitele tak uživatele honitby, dále zhodnocení technického stavu konkrétních mysliveckých staveb a zařízení a navržení oprav, případně odstranění nevyhovujících staveb, zhodnocení dostatečné početnosti staveb a jejich rozmístění po honitbě a v neposlední řadě zhodnocení jejich estetičnosti a případně předložení nových poznatků a doporučení ohledně mysliveckých staveb uživateli a držiteli honitby.

Výsledky jsou následovné:

V březnu roku 2014 proběhlo terénní šetření, při kterém byly zmapovány veškeré myslivecké stavby a zařízení v honitbě, včetně ostatních staveb souvisejících s myslivostí. Byla pořízena fotodokumentace veškerých staveb a zařízení, zkontrolován jejich technický stav, estetičnost, změřena a zapsána GPS poloha všech staveb a změřena vzdálenost každé stavby od hranice sousední honitby, pro dodržení legislativních povinností.

V dubnu byla vyhotovena mapa a na výroční členské schůzi předána každému členovi mysliveckého sdružení jedna barevná fotokopie mapy, fotokopie mapy byla předána také starostovi honebního společenstva, který byl na výroční členskou schůzi přizván. Ke každé fotokopii mapy bylo přiloženo jedno DVD s fotografiemi mysliveckých staveb a zařízení a ostatních staveb souvisejících s myslivostí v honitbě.

Na výroční členské schůzi byl předložen také návrh na odstranění třech posedů, jejichž technický stav již neumožňuje jejich bezpečný provoz, dále návrhy drobných oprav posedů a krmných zařízení. Členská schůze bere na vědomí zprávu o návrhu o

odstranění posedů a drobných oprav a ukládá členům vykonat tyto opravy do konce května roku 2014. Zároveň členské schůzi bylo předloženo v diskuzi zamyšlení se o používání maskovacích sítí na posedy a jejich dopad na estetičnost staveb v krajině.

V květnu roku 2014 byly odstraněny a opraveny veškeré nedostatky uložené členskou schůzí, kontrola oprav byla provedena mysliveckou stráží pro honitbu Lány Pozdřechov.

Na výborových schůzích a následně členských schůzích v průběhu roku diskutujeme o početnosti mysliveckých staveb a zařízení v honitbě, již s mapou zjišťujeme, že veškeré stavby jsou rovnoměrně a v dostatečném množství rozmístěny po ploše honitby s ohledem na početní stavy zvěře, vše je popsáno v jednotlivých částech praktické části této bakalářské práce a členové mysliveckého sdružení vítají mapu jako cenného pomocníka při plánování myslivecké činnosti v honitbě.

S ohledem na veškeré zkušenosti získané při zpracování této bakalářské práce doporučuji všem mysliveckým sdružením, aby si vytvořili svou mapu mysliveckých staveb a zařízení v honitbě, která se stane cenným pomocníkem při plánování myslivosti, doporučuji všem mysliveckým sdružením provést jednou ročně kontrolu technického stavu všech mysliveckých staveb a zajištění jejich oprav a dále doporučuji každému mysliveckému sdružení, aby si pro každého člena, který se podílí na budování mysliveckých staveb a zařízení, zajistili fotokopie platného zákona o myslivosti 449/2001 Sb., a bezpečnostních předpisů vyhláška č. 324/1990 Sb. O bezpečnosti práce a technických zařízeních při stavebních pracích, ČSN 74 41 30 Schodiště a šikmé rampy a ON 49 38 10, a aby se členové řídili těmito předpisy, aby myslivecká zařízení odpovídala podmínkám a zásadám bezpečného užívání.

11. Seznam použité a citované literatury

- Baier, J., Týn, Z.: Ochrana dřeva. Grada Publishing, a.s., Praha, 2004
- Bartuněk, J., Kelblová, H.: Obchodování s dřívím. Matice lesnická spol. s.r.o., Písek, 1999
- Drmota, J.: Lovectví. Sursum, 2003
- Drmota, J.: Lov zvěře v našich honitbách. Grada Publishing, a.s., Praha, 2010
- Gibbs, N.: Dřevo. Nakladatelství Slovart, s.r.o., Praha, 2005
- Hanák, J.: Myslivecké střelectví. TeMi CZ, s.r.o., 2009
- Hromas, J., Hell, P.: Nová příručka pro myslivece. Brázda, Praha, 2002
- Houdek, D., Koudelka, O.: Srubové domy z kulatin. JoshuaCreative, s.r.o., 2013, 5. vydání
- Chybík, J.: Přírodní stavební materiály. Grada Publishing, a.s., Praha, 2009
- Kokeš, O.: Myslivecká zařízení v honitbách. Státní zemědělské nakladatelství Praha, 1974
- Kolář, K., Reiterman P.: Stavební materiály. Grada Publishing, a.s., Praha, 2012
- Korhon, P.: Malá připomínka k jarním pracím v honitbách. Myslivost, 2005, č. 5
- Libosvár, F.: Myslivecká zařízení a estetika. Myslivost, 2004, č. 5
- Patříčným, M.: Pracujeme se dřevem. Grada Publishing, a.s., Praha, 2004, třetí přepracované vydání
- Pavelka, J., Trezner J. et al.: Příroda Valašska. Český svaz ochránců přírody, Vsetín, 2001
- Rahn, J.: Práce v honitbě. Grada Publishing, a.s., Praha, 2008, první vydání
- Schmid, A.: Posedy. Grada Publishing, a.s., Praha, 2006
- Šalamon, P.: Práce v lese a na pracovištích obdobného charakteru. ASPI, a.s., 2009
- Štefko, J. et al.: Dřevěné stavby. Jaga Group, s.r.o., Bratislava, 2009

URL 1: Český statistický úřad,
Dostupné:[http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/32003160DB/\\$File/1000051401.pdf](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/32003160DB/$File/1000051401.pdf)
poslední aktualizace 15.8. 2014 (cit. 1.9. 2014)

URL 2: Zlínský kraj, Dostupné:
<http://www.in-pocasi.cz/meteostanice/stanice.php?stanice=pozdechov>
poslední aktualizace 18.2. 2015 (cit. 28.2. 2015)

URL 3: Ústav pro hospodářskou úpravu lesa Brandýs nad Labem, Dostupné:
<http://www.uhul.cz/mapy-a-data/portal-myslivosti>
poslední aktualizace 1.1. 2014 (cit. 3.3. 2014)

Wandel, G.,: Myslivecká zařízení v honitbách svépomocí. Grada Publishing, a.s., Praha, 2007

Wolf, R. et al.: Naše Obory. Praha SZN, 1976

Vosátka et al.: Myslivost. Vydavatelství DRUCKVO, spol. s.r.o., Praha, 2013

Žák, J. et al.: Ochrana dřeva ve stavbě. ABF, a.s., Praha, 1998

Žalman, J.,: Základy myslivosti. Novina v Brně, 1941

12. SEZNAM PŘÍLOH

Přílohy:

Příloha č.1. Rozhodnutí o stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře

Příloha č.2. Rozhodnutí o povolení lovu mufloní zvěře

Příloha č.3. Vyjádření OSSM k lovu spárkaté zvěře

Příloha č.4. Fotodokumentace mysliveckých staveb a zařízení z honitby Lány
Pozdřechov

Městský úřad Vsetín

ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Příloha č.1.

Naše zn.: ŽP-1906a/03-206-Pin
Vyřizuje: Ing. Dušan Pindák
Telefon: 571 491 320
e-mail: dusan.pindak@mestovsetin.cz

Honební společenstvo Lány
Honební starosta, pan
Jan Polčák
POZDĚCHOV 60
PŠC 756 13

Ve Vsetíně, dne: 26. března 2003

Věc: Stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře, zařazení honitby do jakostních tříd

Rozhodnutí

Městský úřad Vsetín, odbor životního prostředí, jako orgán státní správy myslivosti, věcně a místně příslušný podle ust. § 64 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění, § 57 odst. 4 a § 60 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, v platném znění, na základě návrhu držitele honitby Lány Pozdětchov – honebního společenstva Lány Pozdětchov,

určuje

podle vyhlášky č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd (dále jen vyhláška), pro honitbu Lány Pozdětchov; následující jakostní třídy a normované stavy zvěře:

Zvěř spárkatá:

Druh zvěře	Uvažovaná	Jakostní	Minimální	Normovaný stav zvěře		Skladba zvěře /dle pohlaví/				Poměr	KOP*
	výměra			stav zvěře	ks	ks/1000 ha**	ks	samec	samec		
	Ha	třída	ks								
Srnčí zv.-les	241	III	6	64	15						
Srnčí zv.-pole	455	III	5	40	18						
Celkem srnčí zv.	696	III	11		34	13	13	8	34	1:1	0,9

Zajíc polní, bažant obecný:

Druh zvěře	Uvažovaná	Jakostní	Zařazení	Minimální	Normovaný stav		Poměr	KOP*
	výměra				území podle	stav		
	ha	třída	bioidikační	stav	ks/100 ha ^{IV}	ks		
Zajíc polní	400	III	sítě***	20	9	36	1:1	0,3
Bažant obecný	0	III		0	10	0	1:4	0,2

* KOP - koeficient očekávané produkce

** Normované stavy zvěře dle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 491/2002 Sb.

*** Skupiny A,B,C,D.přítazené k jednotlivým čtvrcům v bioidikační síti ČR

^{IV} Normované stavy zvěře dle přílohy č. 5 a 6 k vyhlášce č. 491/2002 Sb.

Nabytím právní moci tohoto rozhodnutí, s účinností od 1.4.2003 se ruší rozhodnutí Okresního úřadu ve Vsetíně, č.j.: ŽP-1647/93-209-Ha, ze dne 23.4.1993, kterým se určovaly jakostní třídy a kmenové stavy zvěře v honitbě.

Městský úřad Vsetín, Svárov 1080, 755 24 Vsetín
Telefonní ústředna: 571 491 111, 571 414 256 • Fax: 571 419 278, 571 419 967
IČO: 00304450 • Bankovní spojení: ČSOB a.s., pobočka Vsetín

Odůvodnění:

V souvislosti s vydáním zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti a podle předloženého návrhu držitele honitby Lány Pozdýchov, stanovil orgán státní správy myslivosti podle § 29 odst.3 zákona o myslivosti a vyhlášky č. 491/2002 Sb., ze dne 13.11.2002, zařazení honitby do jakostních tříd a určil minimální a normované stavy zvěře.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení, ke Krajskému úřadu ve Zlíně, podáním učiněným u Městského úřadu Vsetín, referátu životního prostředí. (§ 54 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád))

Ing. Jiří Trezner
Vedoucí odboru životního prostředí

Městský úřad Vsetín

ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Spisová zn.: MUVS-S 7601/2013 OŽP
Č.j.: MUVS 26283/2013 OŽP-206-Pin
Vyřizuje: Ing. Dušan Pindák
Telefon: 571 491 700
e-mail: dusan.pindak@mestovsetin.cz

Účastníkům řízení
Dle rozdělovníku

Ve Vsetíně, dne: 27. září 2013

Věc: **Povolení lovu mufloní zvěře**

Rozhodnutí

Městský úřad Vsetín – úřad obce s rozšířenou působností (zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností), jako orgán státní správy myslivosti, věcně příslušný podle § 57 odst. 4 a § 60 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, v platném znění (dále jen zákon), místně příslušný podle § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě žádosti Mysliveckého sdružení Trubiska Pozdřechov o.s., IČ 00851990, se sídlem v Pozdřechově 209,

povoluje,

v souladu s ustanovením § 39 zákona, v uznané honitbě Lány Pozdřechov (evid. č. CZ 7212110021) snížení počtu mufloní zvěře (*Ovis musimon*). Regulace početních stavů (lov) mufloní zvěře v honitbě Lány Pozdřechov bude proveden odstřelem nebo odchytem za využití následujících pravidel:

1. Lov mufloní zvěře provede uživatel honitby – Myslivecké sdružení Trubiska Pozdřechov o.s. se sídlem v Pozdřechově 209 a jeho lovečtí hosté. Lov bude proveden v množství – 2 ks mufloní zvěře samčí - muflonů I., II. nebo III. věkové třídy a minimálně 4 ks mufloní zvěře „holé“ (*muflonka, muflonče*).
2. Lovit uvedenou zvěř lze jen ve stanovené době lovu podle Vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu v platném znění.
3. Lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání.

Platnost tohoto rozhodnutí je do odvolání, nejdéle však do 31.3.2014.

S odkazem na ust. § 68 odst. 2 zákona 500/2004 Sb., správní řád, účastníky tohoto řízení dle § 27 odst. 1, písm. a) správního řádu, jsou Myslivecké sdružení Trubiska Pozdřechov o.s., se sídlem v Pozdřechově 209 a Honební společenstvo Lány Pozdřechov, se sídlem v Pozdřechově.

Odůvodnění:

Jelikož bylo všem účastníkům v plném rozsahu vyhověno, odůvodnění tohoto rozhodnutí není třeba. (§ 68 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád)

Městský úřad Vsetín

ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Příloha č.3.

Naše zn.: MUVS-S-5721/2013 OŽP
Č.j.: MUVS 19614/2013 OŽP-206.3-Pin
Vyřizuje: Ing. Dušan Pindák
Telefon: 571 491 700
E-mail: dusan.pindak@mestovsetin.cz

Uživatelům honiteb ve správní působnosti ORP Vsetín

Ve Vsetíně, dne: 17. července 2013

Věc: Vyjádření orgánu státní správy myslivosti k lovu zvěře spárkaté, dle § 36 odst. 5 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti

Městský úřad Vsetín – úřad obce s rozšířenou působností, jako orgán státní správy myslivosti, věcně příslušný podle § 57 odst. 4 a § 60 zákona 449/2001 Sb., o myslivosti, v platném znění (dále jen zákon), místně příslušný podle § 11 odst. 1 písm. b), zákona 500/2004 Sb., správní řád,

s ohledem na zvýšené stavy zvěře jelení, daňčí a černé v honitbách;

s ohledem na zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a přírodním prostředím v honitbách;

s ohledem na zvyšující se škody působené jelení zvěří na lesních porostech a černou zvěří na zemědělských pozemcích a plodinách;

a vzhledem k žádostem uživatelů honiteb o vyjádření se k lovu spárkaté zvěře v honitbách, ve kterých nejsou stanoveny minimální a normované stavy zvěře spárkaté,

vydává podle § 36 odst. 5 zákona, toto vyjádření k lovu spárkaté zvěře:

Městský úřad Vsetín souhlasí s lovem jelení zvěře (jelen evropský – *Cervus elephus*), daňčí zvěře (daněk skvrnitý – *Dama dama*), mufloní zvěře (muflon – *Ovis musimon*) a zvěře černé (prase divoké – *Sus scrofa*) v honitbách, ve kterých nejsou pro tyto uvedené druhy zvěře stanoveny minimální a normované stavy. V těchto honitbách lze u uvedených druhů spárkaté zvěře lovit samičí zvěř a samčí zvěř do stáří dvou let ve stanovené době lovu bez omezení a bez vypracování a projednání plánu.

Podle § 45 zákona, lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání.

S vydáním tohoto vyjádření požaduje Městský úřad Vsetín uvádět ulovenou spárkatou zvěř v měsíčních písemných hlášeních o plnění plánu (§ 36 odst. 4 zákona). Uživatel honitby je povinen vést záznamy o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní a podávat hlášení orgánu státní správy myslivosti pro statistické účely.

Toto vyjádření je platné pro myslivecké roky 2013 a 2014, tedy nejdéle do 31.3.2015.

Ing. Dušan Pindák v.r.
Oprávněná úřední osoba
Státní správa myslivosti

MĚSTSKÝ ÚŘAD VSETÍN
ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Městský úřad Vsetín, Svárov 1080, 755 24 Vsetín
Telefonní ústředna: 571 491 111, 571 414 256 • Fax: 571 419 278, 571 419 967
IČO: 00304450 • Bankovní spojení: ČSOB a.s., pobočka Vsetín

Příloha č.4.

Uzavřená kazatelna chrání lovce před nepříznivým počasím a zároveň znemožňuje navěštění lovce zvěří

Stromový posed jednoduchá stavba k individuálnímu lovu zvěře

Krmelec se zásobníkem na objemné krmivo je vhodný do těžce přístupných lokalit v honitbě

Srnčí jesle kryté stříškou doplněné korýtkem na jadrné a dužnaté krmivo a slaniskem na kusovou sůl

Slanisko kryté stříškou z dubových kůlů, které zvyšují životnost zařízení

Vnadiště na černou zvěř
v kombinaci s vhodně umístěným posedem je efektivním nástrojem snižování populace divokých prasat

Zásyp pro vodní ptactvo

Vsuk do umělé liščí nory, která slouží k tlumení lišek a snižuje riziko poranění norníka

Mezi ostatní
stavby
související
s myslivostí
patří střelnice,
které rozvíjí
střelecké
dovednosti
myšlivce a
bezpečné
zacházení
s loveckou
zbraní

Dobře
udržovaný
šoulák je
prvním
předpokladem
k úspěšnému
lovu šoulačkou

Mezi myslivecká
zařízení na
vodách řadíme
kachní budky

